

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 20.12.2011
KOM(2011) 895 lõplik

2011/0439 (COD)C7-0007/11

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste hankeid

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2011) 1585}

{SEC(2011) 1586}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Strateegia „Euroopa 2020” aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu edendamiseks [KOM(2010) 2020] põhineb kolmel põimunud ja vastastikku tugevdaval prioriteedil: teadmiste- ja innovatsioonipõhise majanduse arendamine; vähese CO₂-heitega, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majanduse edendamine ning kõrge tööhõivetasemega majanduse tugevdamine, et tagada sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus.

Strateegias „Euroopa 2020” on määrav osa riigihangetel, mis on üheks turupõhiseks vahendiks, mida tuleks kasutada strateegia eesmärkide saavutamiseks, parandades ärikeskkonda ja innovatsiooni toetavaid tingimusi ettevõtjate jaoks ning soodustades keskkonnahoidlike riigihangete senisest ulatuslikumat rakendamist, toetades üleminekut ressursitõhusale ja vähese CO₂-heitega majandusele. Strateegias „Euroopa 2020” rõhutatakse ka, et riigihankepoliitika peab tagama vahendite kõige tõhusama kasutuse ja hanketurud peavad olema avatud kogu ELi piires.

Arvestades kõnealuseid ülesandeid, on vaja olemasolevad riigihankealased õigusaktid läbi vaadata ja ajakohastada, et need sobituksid paremini poliitilise, sotsiaalse ja majandusliku arenguga. See ei hõlma mitte üksnes riigi ja avaliku sektori asutuste hankeid, vaid ka kommunaalettevõtjaid, kelle suhtes kehtib erihangete kord.

Euroopa Komisjoni 13. aprilli 2011. aasta teatises „Ühtse turu akt. Kaksteist vahendit majanduskasvu edendamiseks ja usalduse suurendamiseks” on kaheteistkümne põhimeetme hulka, mille ELi institutsioonid peavad 2012. aasta lõpuks vastu võtma, arvatud ka riigihangete läbivaadatud ja ajakohastatud õigusraamistik, mis muudab lepingute sõlmimise paindlikumaks ning võimaldab muud poliitikat riigihankelepingutega paremini toetada.

Käesoleval ettepanekul on kaks teineteist täiendavat eesmärki:

- tõhustada kulutusi, et saavutada parim võimalik hanketulemus ehk parim hinna ja kvaliteedi suhe. See tähendab eelkõige olemasolevate riigihanke eeskirjade lihtsustamist ja paindlikumaks muutmist. Sujuvatest ja tõhusamatest menetlustest saavad kasu kõik ettevõtjad ning need hõlbustavad nii VKEde kui ka piiriüleste pakkujate osalemist;
- võimaldada hankijatel kasutada hanget paremini selliste ühiste sotsiaalsete eesmärkide toetamiseks nagu keskkonnakaitse, suurem ressursi- ja energiatõhusus, võitlus kliimamuutuste vastu, innovatsiooni ning tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse edendamine ning parimate võimalike tingimuste tagamine kvaliteetsete sotsiaalteenuste osutamiseks.

- **Üldine taust**

Riigihangetel on oluline mõju Euroopa Liidu üldistele majandustulemustele. Euroopa avaliku sektori hankijad kulutavad ligikaudu 18 % SKPst asjadele, ehitustöödele ja teenustele. Ostude

mahtu arvestades võib riigihangetel olla tööhõivet ja majanduskasvu soodustava ühtse turu saavutamisel oluline osa.

Praegu kehtivad riigihankedirektiivid 2004/17/EÜ¹ ja 2004/18/EÜ² on viimased sammud pikast arengust, mis algas 1971. aastal direktiivi 71/305/EMÜ vastuvõtmisega. Kindlustades Läbipaistvate ning mittediskrimineerivate menetluste kehtestamisega on kõnealuste direktiivide eesmärk eelkõige tagada, et ühtse turu ettevõtjad saavad täiel määral kasu riigihanke valdkonna põhivabadustest.

Põhjalik majandusanalüüs on näidanud, et hankedirektiivid on märkimisväärses ulatuses oma eesmärgid saavutanud. Tänu direktiividele on paranenud läbipaistvus ja konkurents, samas kui madalamate hindade kaudu on saavutatud oluline kokkuhoid.

Sidusrühmad on sellest hoolimata taotlenud riigihankealaste direktiivide läbivaatamist, et lihtsustada eeskirju, suurendada nende tõhusust ja tulemuslikkust ning sobitada neid paremini poliitilise, sotsiaalse ja majandusliku arenguga. Sujuvad ja tõhusamad menetlused on hankijate jaoks paindlikumad, neist saavad kasu kõik ettevõtjad ning need hõlbustavad nii VKEde kui ka piiriüleste pakkujate osalemist. Täiustatud hanke-eeskirjad võimaldavad võrgustiku sektori hankijatel kasutada hanget paremini ära selliste ühiste sotsiaalsete eesmärkide toetamiseks nagu keskkonnakaitse, suurem ressursi- ja energiatõhusus, võitlus kliimamuutuste vastu, innovatsiooni ja sotsiaalse kaasatuse edendamine ning parimate võimalike tingimuste tagamine kvaliteetsete sotsiaalteenuste osutamiseks. Neid suundi kinnitasid 2011. aasta kevadel komisjoni ja sidusrühmade vahel peetud konsultatsioonide tulemused, kus sidusrühmade valdav enamus toetas ettepanekut vaadata hankedirektiivid läbi, et kohendada neid paremini uute probleemidega, mille ees seisavad nii hankijad kui ka ettevõtjad.

• Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid

Koos avaliku sektori hankijate hankeid käsitleva uue kavandatava direktiiviga asendatakse ettepanekuga direktiivid 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ kui Euroopa Liidu riigihangete õigusraamistiku põhielemendid.

Direktiivi täiendatakse kõnealuse õigusraamistiku elementidega:

- direktiiviga 2009/81/EÜ³ sätestatakse nii kaitsevarustuse kui ka tundliku julgeolekuvarustuse hangete konkreetset eeskirjad;
- direktiiviga 92/13/EMÜ⁴ kehtestatakse riiklike läbivaatamismenetluste ühised standardid, et tagada kiired ja tõhusad heastamisvõimalused kõikides ELi riikides, kui pakkujad leiavad, et lepingud ei ole sõlmitud õiglaselt.

---

¹ Direktiiv 2004/17/EÜ, 31. märts 2004, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused, ELT L 134, 30.4.2004, lk 1.

² Direktiiv 2004/18/EÜ, 31. märts 2004, ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta, ELT L 134, 30.4.2004, lk 114.

³ Direktiiv 2009/81/EÜ, 13. juuli 2009, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ, ELT L 216, 20.8.2009, lk 76.

- **Kooskõla liidu muude põhimõtete ja eesmärkidega**

Käesoleva algatusega rakendatakse strateegiat „Euroopa 2020” aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu edendamiseks [KOM(2010) 2020] ja strateegiaga seotud juhtalgatusi „Euroopa digitaalne tegevuskava” [KOM(2010) 245], „Innovaatiline liit” [KOM(2010) 546], „Üleilmastumise ajastu terviklik tööstuspoliitika” [KOM(2010) 614], „Energia 2020” [KOM(2010) 639] ning „Ressursitõhus Euroopa” [KOM(2011) 21]. Samuti rakendatakse sellega ühtse turu akti [KOM(2011) 206], eelkõige selle kaheteistkümnendat põhimeedet „Riigihangete õigusraamistiku läbivaatamine ja ajakohastamine”. Tegemist on komisjoni 2011. aasta töökava strateegilise algatusega.

2. KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

- **Konsulteerimine huvitatud isikutega**

Konsultatsioonimeetodid, peamised sihtvaldkonnad ja vastajate üldiseloolumustus

Euroopa Komisjon avaldas 27. jaanuaril 2011. aastal dokumendi „Roheline raamat ELi riigihankepoliitika ajakohastamise kohta – Euroopa hanketuru tõhustamine”,⁵ millega algatati laialdane üldsusega konsulteerimine õigusaktide muudatuste üle, eesmärgiga muuta lepingute sõlmimine lihtsamaks ja paindlikumaks ning võimaldada riigihankelepingutega paremini toetada muud poliitikat. Rohelise raamatu eesmärk oli teha kindlaks kõik olulised reformitavad valdkonnad ja küsida sidusrühmade arvamust konkreetsete õigusaktide muudatuste kohta. Muu hulgas käsitleti teemasid, nagu vajadus lihtsustavate ja paindlikumaks muutvate menetluste järele, riigihanke strateegiline kasutamine muude poliitiliste eesmärkide edendamiseks, VKEde juurdepääsu tõhustamine riigihankelepingutele ning võitlus favoritismi, korrupsiooni ja huvide konfliktiga.

Üldsusega konsulteerimine lõppes 18. aprillil 2011 ning sellel oli kõrge vastamismäär. Kokku saadi 623 vastust mitmesugustelt sidusrühmadelt, sealhulgas liikmesriikide keskasutustelt, kohalikest ja piirkondlikest avalik-õiguslikest hankijatelt ja nende ühendustelt, ettevõtjatelt, tööstusliitidelt, teadlastelt, kodanikuühiskonna organisatsioonidelt (sealhulgas ametühingutelt) ja kodanikelt. Enamik vastuseid saadi Ühendkuningriigist, Saksamaalt ja Prantsusmaalt ning vähem Belgiast, Itaaliast, Madalmaadest, Austriast, Rootsist, Hispaaniast ja Taanist.

Konsultatsioonide tulemused avaldati kokkuvõtvas dokumendis⁶ ning neid esitleti ja arutati 30. juunil 2011 toimunud avalikul konverentsil⁷.

Vastuste kokkuvõte ja nende arvessevõtmine

---

⁴ Direktiiv 92/13/EMÜ, 25. veebruar 1992, veevarustus-, energeetika-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektoris tegutsevate üksuste hankemenetlusi käsitlevate ühenduse eeskirjade kohaldamisega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta, EÜT L 76, 23.3.1992, lk 14.

⁵ KOM(2011) 15.

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0015:FIN:EN:PDF>

⁶ http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2011/public_procurement/synthesis_document_en.pdf

⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/conferences/index_en.htm

Valdav enamik sidusrühmadest tervitas Euroopa Komisjoni algatust vaadata läbi praegu kehtiv hankepoliitika. Muude rohelises raamatus käsitletud teemade hulgas rõhutasid sidusrühmad eelkõige vajadust lihtsustada menetlusi ja muuta need paindlikumaks. Kõigi sidusrühmade seas valitses üksmeel, et kommunaalteenustajate hanke-eeskirjad on endiselt asjakohased. Vastajate selge enamus nõustus, et kommunaalteenustajate suhtes tuleks endiselt kohaldada erieeskirju ning et kommunaalteenustajate suhtes kohaldatavad eri eeskirjad kajastavad avalike teenuste hangete eripära asjakohaselt.

Samuti nõustus vastajate selge enamus, et kriteeriumid, mida kasutatakse kommunaalteenustajadega reguleeritavate üksuste kindlaksmääramisel (asjaomaste üksuste tegevus, nende põhikiri ja kui nad tegutsevad erasektoris, siis eri- või ainuõigused) on endiselt asjakohased ja tuleks säilitada. Enamik vastajaid nõustus ka sellega, et eraettevõtjate kasumitaotlus või äriühim ei ole piisav, et tagada objektiivsed ja ausad hanked, kui need ettevõtjad tegutsevad eri- või ainuõiguste alusel.

Sidusrühmade arvamused seoses riigihanke strateegilise kasutamisega strateegia „Euroopa 2020” sotsiaalsete eesmärkide saavutamiseks erinesid. Paljudele sidusrühmadele, eelkõige ettevõtjatele, oli vastumeelt mõte toetada riigihankelepingutega muid poliitilisi eesmärke. Muud sidusrühmad, eelkõige kodanikuühiskonna organisatsioonid, pooldasid igati sellist strateegilist kasutamist ning toetasid kaugemaleulatavaid muudatusi kuni Euroopa Liidu riigihankepoliitika põhimõtteni välja.

- **Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

Lisaks rohelist raamatut käsitlevatele konsultatsioonidele viis Euroopa Komisjon aastatel 2010–2011 läbi ulatusliku ELi hankealaste õigusaktide mõju ja tõhususe hindamise, toetudes hulgale tõenditele ja uute sõltumatute uuringute tulemustele. Uuringutes hinnati peamiselt hankemenetluste maksumust ja tõhusust, piiriüleste hangetega seotud probleeme, VKEde juurdepääsu hanketurgudele ning hangete strateegilist kasutamist Euroopas. Seoses kommunaalhangetega uuriti hindamises seda, kas kommunaalteenuste sektor on konkurentsile nüüd rohkem avatud kui hankekorra kehtestamise ajal.

Hindamistulemused näitasid, et kommunaalsektorile juurdepääsu liberaliseerimiseks võetud õigusmeetmed ei ole turgu valitsevatele ettevõtjatele avaldanud veel pidevat või tõhusat konkurentsipurvet. Mitmes kommunaalsektoris on turu kontsentratsioon jätkuvalt suur või konkurents on väike. Hinnangus järeldati, et tingimused ei ole nii palju muutunud, et konkurentsi saaks sektoripõhiselt lugeda piisavalt tugevaks, mis võimaldaks jätta kõnealused sektorid kommunaalteenuste hankeid käsitleva direktiivi reguleerimisalast välja. Kõnealuse direktiivi põhimõtteid kohaldatakse üldiselt edasi, samal ajal kui põhjaliku juhtumipõhise analüüsi alusel võivad hanke-eeskirjade kohaldamisel olla õigustatud erandid.

- **Mõju hindamine**

Mõjuhinnang ja selle kommenteeritud kokkuvõtte kirjeldavad erinevaid variante kõigi viie probleemiderühma puhul (halduskorraldus, reguleerimisala, menetlused, strateegilised hanked ja juurdepääs hanketurgudele). Erinevate variantide eeliste ja puuduste analüüsi põhjal tehti kindlaks eelistatud variandid, mis võiksid optimeerida erinevate lahenduste vahelist sünergia, võimaldades kokkuhoidu tänu sellele, et üht liiki meede kompenseerib teise meetmega kaasnevad kulud (nt strateegilise hanketegevusega kaasnevad võimalikud kõrgendatud menetlusnõuded võidakse osaliselt kompenseerida kokkuhoiduga, mis saadakse tänu

hankemenetluste paremale ülesehitusele). Kõnealused eelistatud variandid on käesoleva ettepaneku aluseks.

Mõju hindamise aruande kavandi vaatas põhjalikult läbi mõju hindamise komitee, kes palus teha muudatusi, mis käsitlesid eelkõige õigusraamistiku muutmist vajavate sätete kindlakstegemist, arutluse all olevate variantide kirjeldust, valitud peamiste meetmete tasuvuse põhjalikumat analüüsi ning sidusrühmade seisukohtade süstemaatilist arvestamist nii probleemide kindlakstegemisel kui ka mõjuanalüüsi täiendamiseks. Need parandusettepanekud kaasati lõplikusse aruandesse. Mõju hindamise komitee aruannet käsitlev arvamus avaldatakse koos käesoleva ettepanekuga ning lõpliku mõju hindamise aruande ja selle kommenteeritud kokkuvõttega.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- **Õiguslik alus**

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 53 lõikel 1 ning artiklitel 62 ja 114.

- **Subsidaarsuse põhimõte**

Subsidaarsuse põhimõtet kohaldatakse ettepaneku selles osas, mis ei kuulu ELi ainupädevusse.

Liikmesriigid ei suuda ettepaneku eesmärgi iseseisvalt saavutada järgmistel põhjustel.

Teatavaid piirmäärasid ületavate hangete puhul on hankemenetluste koordineerimine osutunud oluliseks siseturu väljakujunemise vahendiks kommunaalettevõtjate hangete valdkonnas. Sellega tagatakse ühtsel turul ettevõtjatele tõhus ja võrdne juurdepääs hankelepingutele. Kogemused direktiividega 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ ning varasemate hankedirektiividega on näidanud, et üleeuroopalised hankemenetlused parandavad hangete läbipaistvust ja objektiivsust, mille tulemusel tekib märkimisväärne kokkuhoid ja paranevad hangete tulemused, millest saavad kasu kommunaalettevõtjad, nende kliendid ja ka Euroopa maksumaksjad.

Seda eesmärki ei saa vajalikul määral täita liikmesriikide meetmete abil, mis tooks vältimatult kaasa erinevused nõuete vahel ja võimalik, et ka vastuolulised menetluskorrad, mis omakorda suurendavad õiguslikku keerukust ja takistavad põhjendamatult piiriüleseid tegevusi.

Ettepanek on seega kooskõlas subsidaarsuse põhimõttega.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kuna ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik, et saavutada eesmärk tagada siseturu nõuetekohane toimimine üleeuroopaliste koordineeritud hankemenetluste kaudu. Lisaks sellele põhineb ettepanek „tööriistakasti” kasutamisel, mis annab liikmesriikidele maksimaalse paindlikkuse menetluste ja vahendite kohandamiseks konkreetse olukorraga.

Kehtivate hankedirektiividega võrreldes vähendab ettepanek menetluste läbiviimisest tulenevat võrgustiku sektori hankijate ja ettevõtjate halduskoormust; kui nähakse ette uued

nõudmised (näiteks strateegiliste hangete kontekstis), kompenseeritakse need piirangute kõrvaldamisega muudes valdkondades.

- **Õigusakti valik**

Kuna ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 53 lõikel 1 ning artiklitel 62 ja 114, ei ole määruse kasutamine asutamislepinguga lubatud, sest kavandatavaid sätteid kohaldatakse nii asjade ostmise kui ka teenuste hankimise suhtes. Seepärast on kavandatav õigusakt direktiiv.

Mõju hindamise käigus heideti mõjuhinnangus üksikasjalikult esitatud põhjustel kõrvale mitu mitteseadusandlikku võimalust.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta eelarvet.

5. TÄIENDAV TEAVE

- **Olemasolevate õigusaktide kehtetuks tunnistamine**

Ettepaneku vastuvõtmisega kaasneb seniste õigusaktide (direktiiv 2004/17/EMÜ) kehtetuks tunnistamine.

- **Ülevaatamis-/läbivaatamis-/aegumisklausel**

Ettepanek sisaldab ülevaatamisklauslit, milles käsitletakse piirmäärade majanduslikke mõjusid.

- **Ülevõtmismeetmed ja selgitavad dokumendid**

Ettepanek hõlmab valdkonda, kus liidu õigusaktidel on koordineeriv eesmärk, mis mõjutab märkimisväärselt paljusid riiklikke õigussektoreid. Koordineerivast eesmärgist hoolimata on mitmeid sätteid vaja täielikult ühtlustada ning ettepanek hõlmab mitmeid õiguslikke kohustusi. Süsteemi toimimise nimel täiendavad liikmesriigid liidu eeskirju täiendavate siseriiklike sätetega.

Komisjon on selles kontekstis teinud kindlaks mitmed tegurid, mille tõttu on liikmesriikide selgitused vajalikud nii ülevõtmismeetmete õigeks mõistmiseks kui ka hanke-eeskirjade terviklikuks toimimiseks siseriiklikul tasandil:

- ülevõtmis- ja rakendusmeetmed võetakse vastu erinevatel institutsioonilistel tasanditel (riiklik/föderaalne, piirkondlik, kohalik);
- lisaks erinevatel tasanditel reguleerimisele kehtestatakse paljudes liikmesriikides eeskirju sõltuvalt asjaomasest sektorist või hanke liigist;
- üldist või konkreetset laadi haldusmeetmed täiendavad õigusraamistikku ja mõnel juhul ka kattuvad sellega.

Üksnes liikmesriigid saavad selgitada, kuidas võetakse erinevate meetmetega üle liidu riigihankesektori direktiive ja kuidas need meetmed üksteisega kokku sobivad.

Seepärast tuleks koos ülevõtmismeetmetega edastada käesoleva direktiivi eri osade ja siseriiklike ülevõtmismeetmete vastavate osade vahelist seost selgitavad dokumendid, eelkõige peetakse silmas vastavustabelit, mis on siseriiklike meetmete analüüsimise vahend.

- **Euroopa Majanduspiirkond**

Kavandatavas õigusaktis käsitletakse Euroopa Majanduspiirkonnaga seotud küsimust, mistõttu tuleks selle kohaldamisala laiendada ka Euroopa Majanduspiirkonnale.

- **Ettepaneku üksikasjalik selgitus**

1) Hankemenetluste lihtsustamine ja paindlikumaks muutmine

Kavandatava direktiiviga nähakse ette praegu kehtivate riigihankedirektiividega kehtestatud menetluskorra lihtsustamine ja paindlikumaks muutmine. Seepärast hõlmab see järgmisi meetmeid.

Reguleerimisala täpsustamine. Põhimõiste „hange”, mis on kirjas ka kavandatava direktiivi pealkirjas, on uuesti kasutusele võetud, et paremini määratleda hangetealaste õigusaktide reguleerimisala ja eesmärki ning hõlbustada piirmäärade rakendamist. Direktiivi reguleerimisala määratlevate teatavate põhimõistete (nt avalik-õiguslik isik, ehitustööde ja teenuste riigihankelepingud, segalepingud) määratlused on Euroopa Kohtu kohtupraktikat silmas pidades läbi vaadatud. Samal ajal püütakse ettepanekus kasutada järjepidevalt mõisteid ja kontseptsioone, mis on aastate jooksul Euroopa Kohtu kohtupraktikas välja kujunenud ning praktikutele tuttavad. Selles kontekstis tuleb märkida, et väikesed kõrvalekalded varasemate direktiivide sõnastusest või esitusviisist ei tähenda tingimata sisulisi muudatusi, vaid on tingitud teksti lihtsustamisest.

Eri- või ainuõiguste mõiste on käesoleva direktiivi reguleerimisala määratlemisel kesksel kohal, kuna selliste üksuste suhtes, mis ei ole käesoleva direktiivi tähenduses avaliku sektori hankijad ega avalik-õiguslikud äriühingud, kohaldatakse direktiivi sätteid üksnes niivõrd, kui võrd nad teostavad selliste õiguste alusel mõnd direktiiviga hõlmatud tegevust. Seepärast on asjakohane selgitada, et õigusi, mis on antud piisavat avaldamist tagava menetluse käigus ja mille andmine põhineb objektiivsetel kriteeriumidel, eelkõige liidu õigusaktidel, ei käsitata käesoleva direktiivi kohaste eri- või ainuõigustena.

Traditsiooniline eristamine nn esmaste ja teiseste teenuste (A- ja B-teenuste) vahel lõpetatakse. Hindamise tulemused on näidanud, et hangetealaste õigusaktide täielikul kohaldamisel ei ole õigustatud piirdumine teatava teenusterühmaga. Samas sai ka selgeks, et tavaline hankekord ei sobi sotsiaalteenustele, mille jaoks on tarvis eraldi eeskirju (vt allpool).

Tulenevalt hindamistulemustest jääb reguleerimisala hõlmatud sektorite osas suures osas samaks. Nafta ja maagaasi leiukohtade uurimist hõlmavad hanked on reguleerimisalast välja jäetud, kuna on korduvalt leitud, et kõnealuses sektoris on selline konkurentsipurve, et direktiiviga loodavat hankedistsipliini ei ole enam vaja. Kõnealuses sektoris valitsevat konkurentsiolukorda on uuritud praeguse artikli 30 kohase nelja erineva eranditaotluse

raames⁸. Kõigil neljal juhul leiti järjepidevalt, et asjakohase geograafilise turu ulatus on ülemaailmne, mis on lisaks kooskõlas väljakujunenud tavaga ühinemist hõlmavate juhtude puhul⁹. Järjepidevalt on jõutud järeldusele, et leiukohtade uurimise turg ei ole väga kontsentreeritud. Riigimandis olevaid äriühinguid arvestamata iseloomustab turgu kolme rahvusvahelise vertikaalselt integreeritud ülisuure eraettevõtja (BP, ExxonMobil ja Shell) ning teatud arvu suuretevõtjate kohalolu, kusjuures isegi ülisuurte ettevõtjate individuaalne turuosa jääb tunduvalt alla ühe protsendi. Järjepidevalt on leitud, et see näitab otsest konkurentsile avatust ning juurdepääsu turule on veelgi liberaliseeritud süsivesinike lubade andmist käsitleva direktiiviga¹⁰. Seepärast on asjakohane õiguslikku olukorda lihtsustada ja vähendada kõigi asjaosaliste (võrgustiku sektori hankijad, liikmesriigid, Euroopa Komisjon, Euroopa Parlament ja nõukogu) halduskoormust, vältides vajadust võtta vastu artikli 30 kohased eraldi otsused ülejäänud iga 23 liikmesriigi kohta.

„Tööriistakastil” põhinev lähenemisviis. Liikmesriikide süsteemidega nähakse ette praeguste direktiivide kohasel juba kehtivad kolm peamist menetlusviisi: avatud ja piiratud hankemenetlus ning väljakuulutamise läbirääkimistega hankemenetlus. Lisaks võivad nad kas standardmenetlusena või teatavatel tingimustel ette näha innovatsioonipartnerluse, mis on uus menetlusvorm innovaatiliste hangete jaoks (vt allpool).

Pealegi on võrgustiku sektori hankijate käsutuses koond- ja elektroonilise hanke puhul kuus konkreetset hankemeetodit ja -vahendit: raamlepingud, dünaamilised hankesüsteemid, elektroonilised oksjonid, elektroonilised kataloogid, kesksed hankijad ja ühised hanked. Kehtiva direktiiviga võrreldes on neid vahendeid elektroonilisi hankeid silmas pidades parandatud ja täpsustatud.

Elektrooniliste hangete edendamine. Hankijapoolne elektrooniliste sidevahendite kasutamine ja tehingute elektrooniline töötlemine võib anda märkimisväärset kokkuhoidu ja parandada hankemenetluste tulemusi, vähendades samal ajal raiskamist ja vigu. Ettepaneku eesmärk on aidata liikmesriikidel minna üle elektroonilistele hangetele, võimaldades tarnijatel osaleda hankemenetlustes veebipõhiselt kogu siseturul. Selleks nähakse kavandatavas direktiivis ette

---

⁸ Euroopa Komisjoni rakendusotsus 2011/481/EL, 28. juuli 2011, millega nafta ja maagaasi leiukohtade uurimine ning nafta kasutamine Taanis (välja arvatud Gröönimaa ja Fääri saared) vabastatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/17/EÜ (millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused) kohaldamisest, ELT L 197, 29.7.2011, lk 20. Euroopa Komisjoni rakendusotsus 2011/372/EL, 28. juuni 2011, millega nafta ja maagaasi leiukohtade uurimine ning nafta kasutamine Itaalias vabastatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/17/EÜ (millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused) kohaldamisest, ELT L 166, 25.6.2011, lk 28. Euroopa Komisjoni rakendusotsus 2010/192/EL, 29. märts 2010, millega nafta ja maagaasi leiukohtade uurimine ja kasutamine Inglismaal, Šotimaal ja Walesis vabastatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/17/EÜ (millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused) kohaldamisest, ELT L 84, 31.3.2010, lk 52. Euroopa Komisjoni otsus 2009/546/EÜ, 8. juuli 2009, millega nafta ja maagaasi leiukohtade uurimine ja kasutamine Madalmaades vabastatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/17/EÜ (millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused) kohaldamisest ELT L 181, 14.7.2009, lk 53.

⁹ Vt eelkõige Euroopa komisjoni otsus 2004/284/EÜ, 29. september 1999, millega kuulutatakse koondumine kokkusobivaks ühisturuga ja Euroopa majanduspiirkonna lepinguga (juhtum nr IV/M.1383 — Exxon/Mobil) ning järgnevad otsused, muu hulgas komisjoni 3. mai 2007. aasta otsus, millega tunnistatakse koondumine kokkusobivaks ühisturuga (juhtum nr COMP/M.4545 – STATOIL/HYDRO) vastavalt nõukogu määrusele (EMÜ) nr 139/2004.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 94/22/EMÜ, 30. mai 1994, süsivesinike geoloogilise luure, uurimise ja tootmise lubade andmis- ning kasutamistingimuste kohta, EÜT L 79, 29.3.1996, lk 30.

kohustus edastada teated elektroonilisel teel, teha hankedokumendid elektrooniliselt kättesaadavaks ning minna kaheaastase üleminekuaja jooksul kõikide hankemenetluste puhul täielikult üle elektrooniliste sidevahendite kasutamisele, eelkõige dokumentide elektroonilisele esitamisele. Direktiiviga muudetakse sujuvamaks ja parandatakse dünaamilisi hankesüsteeme ja elektroonilisi katalooge – täiesti elektroonilisi hankevahendeid, mis on kohandatud nii, et need sobiksid kesksete hankijate korraldatud koondhangete läbiviimiseks. Samuti aitavad elektroonilised hanked avaliku sektori hankijatel ära hoida, avastada ning parandada riigihanke-eeskirjade väärnimõistmisest ja valest tõlgendamisest tulenevaid vigu.

Menetluste ajakohastamine. Ettepanekus nähakse ette paindlikum ja kasutajasõbralikum lähenemine teatavatele olulistele hankemenetluse omadustele. Osalemise ja pakkumuste esitamise tähtaegu on lühendatud, mis muudab hanke kiiremaks ja sujuvamaks. Pakkujate vahel valiku tegemise ja lepingu sõlmimise eristamine, mis on sageli vigade ja arusaamatuste allikas, on muudetud paindlikumaks, võimaldades võrgustiku sektori hankijatel enne valikukriteeriume pakkumuste hindamise kriteeriume uurides otsustada kõige otstarbekama järjestamise üle ning võtta pakkumuste hindamise kriteeriumina arvesse lepingut täitma määratud personali töökorraldust ja kvalifikatsiooni

Piisavalt konkurentsivõimelistel turgudel sõlmitud lepinguid hõlmavate erandite tegemise menetlust (praegused artikli 30 kohased otsused) on lihtsustatud ja täiustatud. Mitu praktikas olulist erandit, eelkõige rühmasisesed ja ühissettevõtet käsitlevad erandid, on vaadatud läbi ja neid on selgitatud.

Lepingute muutmine nende kehtimise ajal on muutunud praktikute jaoks järjest olulisemaks ja problemaatilisemaks. Lepingute muutmist käsitlevas konkreetses sättes võetakse arvesse kohtupraktikas käsitletud peamisi lahendusi ning nähakse ette pragmaatiline lahendus ettenägematute asjaolude puhuks, mis nõuavad hankelepingu kohandamist selle kehtimise ajal.

2) Riigihangete strateegiline kasutamine uute probleemide lahendamisel

Kavandatav direktiiv põhineb võimaldaval lähenemisviisil, mille kohaselt nähakse võrgustiku sektori hankijatele ette vahendid, mida on vaja Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärkide täitmiseks, kasutades oma ostujõudu, et korraldada selliste asjade ja teenuste hankeid, mis soodustavad innovatsiooni, säästavad keskkonda ja võitlevad kliimamuutustega, parandavad tööhõivet, rahvatervist ja sotsiaalseid tingimusi.

Olelusringi kulud. Ettepanekuga antakse hankijatele võimalus võtta lepingu sõlmimise otsuste aluseks hangitavate toodete, teenuste või ehitustööde olelusringi kulud. Olelusring hõlmab toote või ehitustöö olemasolu või teenuse osutamise kõiki etappe alates tooraine hankimisest või ressursside loomisest kõrvaldamise ja lõpetamiseni. Arvesse võetavad kulud ei hõlma üksnes otseseid rahalisi kulusi, vaid ka väliseid keskkonnaga seotud kulusid, kui neid on võimalik rahaliselt väljendada ja kontrollida. Kui Euroopa Liidu ühine olelusringi kulude arvutamise meetod on välja töötatud, peavad võrgustiku sektori hankijad seda ka kasutama.

Tootmisprotsess. Võrgustiku sektori hankijad võivad osutada tehnilistes kirjeldustes ja pakkumuste hindamise kriteeriumides kõikidele tootmisprotsessiga otseselt seotud teguritele, tingimusel et nad viitavad teatavale tootmisprotsessile, mis on hangitava asja tootmise või teenuse osutamise viisiga tihedalt seotud. See välistab nõuded, mis ei ole seotud hankega hõlmatud toodete tootmisprotsessi, ehitustööde tegemise või teenuste osutamisega, näiteks töövõtja kogu tegevust hõlmavad üldised ettevõtjate sotsiaalse vastutuse nõuded.

Märgised. Võrgustiku sektori hankijad võivad nõuda, et ehitustööd, asjad või teenused kannaksid keskkonnalaseid, sotsiaalseid ja muid omadusi tõendavaid konkreetseid märgiseid, tingimusel et nad aktsepteerivad ka võrdväärseid märgiseid. See kehtib näiteks Euroopa või siseriiklike või riikidevaheliste ökomärgiste kohta või märgiste kohta, mis tõendavad, et toote valmistamisel ei ole kasutatud laste tööd. Kõnealused sertifitseerimiskavad peavad käsitlema lepingu sisuga seotud omadusi ning toetuma teaduslikele andmetele, mis on saadud kõikidele huvitatud isikutele kättesaadava avatud ja läbipaistva menetluse teel.

Sanksioonide kohaldamine kohustusliku sotsiaal-, töö- ja keskkonnaõiguse rikkumise puhul. Kavandatava direktiivi raames võib võrgustiku sektori hankija ettevõtjad menetlusest välja arvata, kui ta tuvastab liidu sotsiaal-, töö- ja keskkonnaõiguse valdkonna õigusaktidega kehtestatud kohustuste või rahvusvahelise tööõiguse sätete rikkumisi. Lisaks sellele on võrgustiku sektori hankijad kohustatud tagasi lükkama põhjendamatult madalad pakkumused, kui nad on teinud kindlaks, et see on tingitud liidu sotsiaal-, töö- ja keskkonnaõiguse õigusaktide rikkumisest.

Sotsiaalteenused. Riigihankeid käsitlevate ELi õigusaktide mõju ja tõhususe hindamine on näidanud, et sotsiaal-, tervishoiu- ja haridusteenuste eriomaduste tõttu ei ole asjakohane kohaldada nende suhtes teenuste hankelepingute sõlmimise tavalist menetlust. Tavaliselt osutatakse neid teenuseid konkreetsetes kontekstis, mis on haldusalaste, korralduslike ja kultuuriliste tingimuste tõttu liikmesriigiti väga erinev. Neil teenustel on oma olemuse tõttu väga väike piiriülene mõõde. Seepärast peaks liikmesriikidel olema teenuseosutajate valimise korraldamisel suur valikuvabadus. Ettepanekus võetakse seda arvesse selliste teenuste hangete erikorra sätestamisega, millega nähakse ette kõrgem piirmäär 1 000 000 eurot ning kohustatakse järgima üksnes peamisi läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise alaseid põhimõtteid. Kõnealuste teenuste osutamiseks välismaiste ettevõtjatega sõlmitud hankelepingute maksumuse kvantitatiivne analüüs näitas, et nimetatud piirmäärast väiksema maksumusega lepingute puhul piiriülene huvi tavaliselt puudub, eriti kommunaalsektori hangete puhul.

Innovatsioon. Teadustegevusel ja innovatsioonil on strateegias „Euroopa 2020” oluline osa. Hankijatel tuleks võimaldada osta innovaatilisi tooteid ja teenuseid, mis soodustavad majanduskasvu ja parandavad avalike teenuste tõhusust ja kvaliteeti. Selleks nähakse ettepanekuga ette innovatsioonipartnerlus, mis tähendab uut erimenetlust uute innovaatiliste toodete, ehitustööde ja teenuste väljatöötamiseks ja hankimiseks, tingimusel et peetakse kinni kokkulepitud tulemuslikkuse tasemest ja maksumusest. Lisaks sellele parandab ja lihtsustab ettepanek võistleva dialoogi menetlust ning hõlbustab piiriüleseid ühishankeid, mis on innovaatilise hanketegevuse oluline vahend.

3) Parema juurdepääsu tagamine VKEdele ja alustavatele ettevõtjatele

Väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel (VKEd) on tohtu potentsiaal töökohtade loomise, majanduskasvu ja innovatsiooni vallas. Lihtne juurdepääs hanketurgudele saab aidata kaasa selle potentsiaali ärakasutamisele, võimaldades võrgustiku sektori hankijatel laiendada oma tarnijate baasi, millel on positiivne mõju, sest konkurents riigihankelepingutele suureneb. Selleks, et muuta riigihanked VKEdele võimalikult juurdepääsetavateks, avaldas Euroopa Komisjon 2008. aastal dokumendi „Parimate tavade juhend, millega lihtsustatakse VKEde juurdepääsu riigihankelepingutele”¹¹. Ettepanek põhineb sellel töötl ja näeb ette konkreetseid meetmeid VKEde turule juurdepääsu takistavate tegurite kõrvaldamiseks.

---

¹¹ Euroopa Komisjoni talituste töödokument SEK(2008) 2193.

Teavitamiskohustuse lihtsustamine. Seepärast nähakse ette, et võrgustiku sektori hankijad võivad kohaldada kavandatava direktiiviga ette nähtud valikukriteeriume ja kui nad seda teevad, on nad kohustatud kohaldama sätteid, milles käsitletakse minimaalset käivet hõlmavate nõuete piirmäärasid ja eelkõige enda kinnitusi .

Parem juurdepääs raamlepingutele. Praeguste direktiivide kohaselt ei ole kommunaalsektoris sõlmitud raamlepingute kestusele piiranguid seatud. Selle tulemusena võidakse turule juurdepääsu piirata. Ettepanekuga piiratakse kestust nelja aastaga (v.a nõuetekohaselt põhjendatud asjaolud), parandades juurdepääsu ärivõimalustele ja tõhustades konkurentsi ka VKEdes huvides.

Otsemaksed alltöövõtjatele. Liikmesriigid võivad ette näha selle, et alltöövõtjatel on õigus taotleda, et võrgustiku sektori hankija maksaks lepingu täitmise kontekstis peatöövõtjale tarnitud asjade, tehtud ehitustööde ja osutatud teenuste eest otse neile. See annab alltöövõtjatele, kes sageli on VKEd, tõhusa võimaluse kaitsta oma huve maksete saamisel.

4) Usaldusväärsed menetlused

Kaalulolevate finantshuvide ning avaliku ja erasektori seotuse tõttu on hangete puhul tegemist riskantse valdkonnaga, kus võib esineda sellist ebaseaduslikku tegevust nagu huvide konfliktid, favoritism ja korrupsioon. Ettepanekuga parandatakse olemasolevaid kaitsemeetmeid ning nähakse ette lisakaitse.

Huvide konflikt. Ettepanekus on eraldi säte huvide konflikti kohta, mis hõlmab tegelikke, võimalikke või tajutavaid huvide konflikti olukordi, mis mõjutavad võrgustiku sektori hankija või menetlusse sekkuvate hangete tugiteenuste osutajate personali ning võrgustiku sektori hankija juhtkonna liikmeid, kes võivad hankemenetluse tulemust mõjutada ka juhul, kui nad selles ametlikult ei osale. Arvestades vastavalt avaliku sektori hankijate ja äriühingute otsustamisprotsesside erinevusi, on asjakohane piirata kõnealuseid sätteid esimesena nimetatute korraldatavate hangete suhtes.

Ebaseaduslik tegevus. Ettepanekus on eraldi säte, mis käsitleb taotlejate ja pakkujate ebaseaduslikku tegevust, nagu katsed sobimatult mõjutada otsustusprotsessi või teiste osalejatega lepingute sõlmimine menetluse tulemusega manipuleerimiseks, mille puhul tuleb nad menetlusest kõrvale jätta. Need ebaseaduslikud tegevused rikuvad Euroopa Liidu õiguse aluspõhimõtteid ning võivad märkimisväärselt moonutada konkurentsi.

Ebaõiglased eelised. Turukonsultatsioonid on võrgustiku sektori hankijatele kasulik vahend teabe saamiseks turu struktuuri, suutlikkuse ja mahu kohta, võimaldades samal ajal hankijatel teavitada turul tegutsejaid oma hankeprojektidest ja nendega seotud nõuetest. Esialgsed kontaktid turul osalejatega ei tohi siiski anda ebaõiglaseid eeliseid ega moonutada konkurentsi. Seepärast on ettepanekus eraldi säte võrgustiku sektori hankijat nõustanud või menetluse ettevalmistamisega seotud osalejate eelistamise vastaste kaitsemeetmete kohta.

5) Juhtimine

Siseriiklikud järelevalveasutused. Hindamine on näidanud, et kõik liikmesriigid ei kontrolli järjekindlalt ja süstemaatiliselt hanke-eeskirjade rakendamist ja toimimist. See ohustab Euroopa Liidu õiguse tõhusat ja ühetaolist kohaldamist. Seepärast nähakse ettepanekuga ette, et liikmesriigid määravad ühe siseriikliku ametiasutuse, kes vastutab hankealaste õigusaktide järelevalve, rakendamise ja kontrolli teostamise eest. Üksnes ühel kõikehõlmavate

ülesannetega asutusel on ülevaade peamistest rakendamisega seotud raskustest ning struktuursemate probleemide korral oskab ta soovitada asjakohaseid meetmeid. Selline asutus suudab anda vahetut tagasisidet poliitika toimimise ning siseriiklike õigusaktide ja tavade võimalike kitsaskohtade kohta, aidates seeläbi kaasa kiirete lahenduste leidmisele ning hankemenetluste täiustamisele.

Teadmiskeskused. Paljudel juhtudel ei ole võrgustiku sektori hankijatel eksperditeavet, et tegeleda keerukate hankeprojektidega. Haldusstruktuuride professionaalne toetus, mis oleks asjakohane ja sõltumatu, parandaks märkimisväärselt hanketulemusi, laiendades avalik-õiguslike hankijate teadmusbaasi ja suurendades professionaalsust ning abistades ettevõtjaid, eelkõige VKEsid. Seepärast kohustatakse ettepanekuga liikmesriike looma tugistruktuure, kes annavad õiguslikku ja majandusalast nõu ja suuniseid, pakuvad koolitust ja abi riigihangete ettevalmistamisel ja korraldamisel. Tugistruktuurid või –mehhanismid on liikmesriigi tasandil juba olemas, kuigi need on organiseeritud väga erinevalt ning hõlmavad avaliku sektori hankijatele ja võrgustiku sektori hankijatele huvi pakkuvaid erinevaid valdkondi. Liikmesriigid saavad seega kõnealuseid mehhanisme kasutada, tugineda oma eriteadmistele ja edendada oma teenuseid kui asjakohaseid ja kaasaegseid vahendeid, mis võimaldavad pakkuda asjakohast tuge avaliku sektori hankijatele, võrgustiku sektori hankijatele ja ettevõtjatele. Korruptsiooni ja favoritismi vastase võitluse toetamiseks peavad avaliku sektori hankijad esitama sõlmitud lepingute teksti järelevalveasutusele, et see saaks kahtlaste tegevusmustrite avastamiseks lepinguid tähelepanelikult uurida, ning võimaldama huvitatud isikutele juurdepääsu kõnealustele dokumentidele sellisel määral, mis ei ohustaks õiguspäraseid avalikke ja erahuve. Seaduslike ärihuvide kaitsmisega seotud ilmetest probleemidest tulenevalt ja selleks et hoida ära konkurentsimoonutused, ei tuleks seda kohustust laiendada kõnealustes sektorites tegutsevatele avalik-õiguslikele või eraettevõtjatele. Peale selle tuleb hoida ära ebaproportsionaalse halduskoormuse tekitamine; kohustus edastada sõlmitud lepingute terviktekst peaks seega piirduma suhteliselt suure väärtusega lepingutega. Kavandatavad piirmäärad tagaksid õige tasakaalu halduskoormuse suurendamise ja suurema läbipaistvuse tagamise vahel: kui asjade ja teenuste suhtes kehtib piirmäär 1 000 000 eurot ning ehitustööde suhtes 10 000 000 eurot, tuleks kõnealust nõuet kohaldada *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud kõigist hangetest 10–20 % suhtes.

Seda, et järelevalveasutusi ja teadmiskeskusi hõlmavad nõuded tekitaksid liikmesriikidele üldisi lisakulusid, ei ole ette näha. Kui olemasolevate mehhanismide ja struktuuride tegevuste ümberkorraldamise või täiustamisega peaksid kaasnema teatavad kulutused, siis kompenseeritakse need selliste kulude vähenemisega nagu vaidluste lahendamise kulud (nii avaliku sektori hankijate kui ka ettevõtjate puhul), lepingu sõlmimisel riigihanke-eeskirjade vääramisest või hankemenetluste kehvast ettevalmistamisest tekkinud viivitustega seotud kulud ning kulud, mis on tingitud asjaolust, et praegu antakse avaliku sektori hankijatele nõu killustatult ja ebatõhusalt.

Halduskoostöö. Ettepanekus nähakse ette ka tõhus koostöö, mis võimaldab siseriiklikel järelevalveasutustel jagada teavet ja parimaid tavasid ning teha koostööd siseturu infosüsteemi (IMI) kaudu.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste hankeid

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 53 lõiget 1, artiklit 62 ja artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele¹²,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹³,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust¹⁴,

järgides seadusandlikku tavamenetlust

ning arvestades järgmist:

- (1) ELi riigihangetealaste õigusaktide mõju ja tõhususe hindamise¹⁵ tulemusi arvestades tundub asjakohane säilitada vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste hankeid käsitlevad eeskirjad, sest liikmesriikide ametiasutused saavad jätkuvalt mõjutada kõnealuste üksuste käitumist, sh osaledes nende kapitalis ja olles esindatud nende üksuste haldus-, juhtimis- ja järelevalveorganites. Teine põhjus, miks reguleerida jätkuvalt nendes sektorites tehtavaid hankeid, on nende turgude, kus ettevõtjad tegutsevad, suletud laad, mis on tingitud liikmesriikide antud eri- või ainuõigustest, mida rakendatakse kõnealust teenust pakkuvate võrkude varustamise, kättesaadavaks tegemise ja käitamise suhtes.
- (2) Et tagada vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste hangete avatus konkurentsile, on soovitatav koostada sätteid, millega kooskõlastatakse hankemenetlused teatavat maksumust ületavate lepingute puhul. Sellist kooskõlastamist on vaja selleks, et tagada Euroopa Liidu toimimise lepingu

---

¹² ELT C...

¹³ ELT C...

¹⁴ ELT C...

¹⁵ SEK(2011) 853 (lõplik), 27.6.2011.

põhimõtete mõju, eriti kaupade vaba liikumine, asutamisvabadus ja teenuste osutamise vabadus ning nendest tulenevad põhimõtted, nagu võrdne kohtlemine, mittediskrimineerimine, vastastikune tunnustamine, proportsionaalsus ja läbipaistvus. Arvestades sellisest kooskõlastamisest puudutatud sektorite olemust, peaks kooskõlastamine, tagades nendest põhimõtetest kinnipidamise, moodustama heade äritavade raamistiku ja olema võimalikult paindlik.

- (3) Liidupoolset kooskõlastamist käivitavatest piirmääradest allapoole jääva maksumusega hangete puhul on soovitatav pidada silmas Euroopa Kohtu kohtupraktikat, mille järgi kohaldatakse asutamislepingu eeskirju ja põhimõtteid.
- (4) Riigihanked täidavad väga olulist rolli „Euroopa 2020” strateegias¹⁶, kuna see on üks turupõhistest vahenditest aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu toetamiseks ning aitab samas tagada, et avaliku sektori raha kasutatakse kõige tõhusamalt. Selleks on vaja läbi vaadata ja ajakohastada kehtivad riigihanke-eeskirjad, mis on vastu võetud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiviga 2004/17/EÜ millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused¹⁷ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiviga 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta,¹⁸ et muuta avaliku sektori kulutused kulutõhusamaks, hõlbustades eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate osalemist riigihankemenetluses ning võimaldades hankijatel paremini ära kasutada riigihankeid ühiste ühiskondlike eesmärkide toetamiseks. Ka on vaja selgitada põhimõisteid ja -kontseptsioone, et tagada suurem õiguskindlus ja võtta arvesse Euroopa Liidu Kohtu asjakohase väljakujunenud kohtupraktika teatavaid asjakohaseid aspekte.
- (5) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 11 kohaselt peab liidu poliitika ja tegevuse määratlemisse ja rakendamisse integreerima keskkonnakaitse nõuded, eelkõige pidades silmas säästva arengu edendamist. Käesolevas direktiivis selgitatakse, kuidas võrgustiku sektori hankijad saavad kaasa aidata keskkonnakaitsele ja säästva arengu edendamisele ning samas tagada lepingutega seotud kulutuste parima tasuvuse.
- (6) On asjakohane, et hanke mõiste või see, mida käsitatakse üksikhankena, oleksid määratletud võimalikult sarnaselt määratlustele, mida kohaldatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] direktiivile [...] riigihangete kohta,¹⁹ võttes nõuetekohaselt arvesse käesoleva direktiiviga hõlmatud sektorite eripära. Üksikhanke mõiste hõlmab kõiki teatava projekti elluviimiseks vajalikke asju, ehitustöid ja teenuseid, näiteks ehitustööde projekti või terviklikku projekti, mis hõlmab nii ehitustöid, asju ja/või teenuseid. Üksikprojekti olemasolust võivad märku anda näiteks võrgustiku sektori hankija poolne projekti eelnev üldplaneerimine ja kontseptsiooni väljatöötamine, asjaolu, et hangitavad elemendid täidavad ühte majanduslikku või tehnilist ülesannet või on muul viisil loogiliselt seotud ning hanked toimuvad lühikese aja jooksul.

---

¹⁶ KOM(2010) 2020 (lõplik), 3.3.2010.

¹⁷ EÜT L 134, 30.4.2004, lk 1.

¹⁸ EÜT L 134, 30.4.2004, lk 114.

¹⁹ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk [ ].

- (7) Et tagada turu tegelik avamine ja õiglane tasakaalustatus hanke-eeskirjade kohaldamisel vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris, on vaja, et hõlmatud üksused oleksid määratletud mingil muul alusel peale nende juriidilise staatuse. Seepärast tuleks tagada, et avalikus sektoris ja erasektoris tegutsevate võrgustiku sektori hankijate võrdse kohtlemise põhimõtet ei rikuta. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 345 kohaselt on vaja ka tagada, et mõjutataks omandi õiguslikku režiimi liikmesriikides.
- (8) Eri- või ainuõiguste mõiste on käesoleva direktiivi reguleerimisala määratlemisel kesksel kohal, kuna selliste üksuste suhtes, mis ei ole käesoleva direktiivi tähenduses avaliku sektori hankijad ega avalik-õiguslikud äriühingud, kohaldatakse direktiivi sätteid üksnes niivõrd, kui nad teostavad selliste õiguste alusel mõnd direktiiviga hõlmatud tegevust. Seepärast on asjakohane selgitada, et õigusi, mis on antud objektiivsetel kriteeriumidel põhineva menetluse käigus eelkõige liidu õigusaktide kohaselt ja mille puhul on tagatud piisav avaldamine, ei käsitata käesoleva direktiivi kohaste eri- või ainuõigustena. Kõnealused õigusaktid peaksid hõlmama Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivi 98/30/EÜ maagaasi siseturu ühiseeskirjade kohta,²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 1996. aasta direktiivi 96/92/EÜ elektri siseturu ühiseeskirjade kohta,²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta,²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 1994. aasta direktiivi 94/22/EÜ süsivesinike geoloogilise luure, uurimise ja tootmise lubade andmis- ning kasutamistingimuste kohta²³ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70²⁴.
- (9) Võrgustiku sektori hankijad, kes tegutsevad joogiveesektoris, võivad tegeleda ka muude veega seotud tegevustega, nt vesiehitusprojektide, niisutus- või kuivendustööde või reovee ärajuhtimise ja töötlemisega. Sel juhul peaks võrgustiku sektori hankijatel olema võimalik kohaldada käesoleva direktiiviga ette nähtud hankemenetlusi kõigi veega seotud tegevuste puhul, olenemata sellest milline veetsükli osa on hõlmatud. Ent asjade tarnimist hõlmavad hanke-eeskirjad ei ole asjakohased vee ostmiseks, kuna vett tuleb hankida selle kasutuskoha lähedal asuvatest allikatest.
- (10) On asjakohane jätta välja nafta ja maagaasi leiukohtade uurimiseks sõlmitavad hanked, kuna on korduvalt leitud, et kõnealuses sektoris on selline konkurentsipurustamine, et ELi hanke-eeskirjadega loodavat hankedistsipliini ei ole enam vaja.
- (11) Lepinguid võib sõlmida mitmesuguste selliste tegevuste nõuete täitmiseks, mis võivad kuuluda erineva õigusrežiimi alla. Tuleks selgitada, et õigusrežiim, mida rakendatakse eri tegevusi hõlmava üksiklepingu puhul, peaks arvestama eeskirju, mida kohaldatakse lepingu peamiseks eesmärgiks oleva tegevuse puhul. Lepingu peamiseks eesmärgiks oleva tegevuse kindlaks määramine võib põhineda konkreetse lepingu nõuete

---

²⁰ EÜT L 204, 21.7.1998, lk 1.

²¹ EÜT L 27, 30.1.1997, lk 20.

²² EÜT L 15, 21.1.1998, lk 14.

²³ EÜT L 164, 30.6.1994, lk 3.

²⁴ ELT L 315, 3.12.2007, lk 1.

analüüsil, mille koostab võrgustiku sektori hankija, et hinnata lepingu maksumust ja koostada hankedokumendid. Teatavatel juhtudel, nagu ühe seadme ostmine tegevusteks, mille puhul ei ole võimalik saada teavet, mis võimaldaks hinnata, milline on nende kasutusviiside suhteline sagedus, võib olla objektiivselt võimatu määrata kindlaks, millise tegevuse jaoks see leping on peamiselt ette nähtud. Tuleb märkida, milliseid eeskirju sellistel puhkudel kohaldatakse.

- (12) Tegelikud, võimalikud või tajutavad huvide konfliktid võivad, isegi kui need ei põhjusta korrupsiooni, väga tõenäoliselt mõjutada ebakorrektselt riigihangetega seotud otsuseid, moonutades konkurentsi ja seades ohtu pakkujate võrdse kohtlemise. Seepärast tuleb luua tõhusad mehhanismid huvide konfliktide vältimiseks, tuvastamiseks ja heastamiseks. Arvestades vastavalt avaliku sektori hankijate ja äriühingute otsustamisprotsesside erinevusi, on asjakohane piirata kõnealuseid sätteid esimesena nimetatute korraldatavate hangete suhtes.
- (13) Hankemenetluses osalejate ebaseaduslik tegevus, näiteks katsed mõjutada otsustamisprotsessi või sõlmida teiste taotlejatega kokkuleppeid menetluse tulemuse mõjutamiseks, võib viia liidu õiguse aluspõhimõtete rikkumiseni ja tõsiselt moonutada konkurentsi. Ettevõtjalt tuleks seepärast nõuda ausõnaga kinnitust selle kohta, et nad ei tegele sellise ebaseadusliku tegevusega, ning kui see kinnitus osutub valeks, tuleb nad menetlusest kõrvale jätta.
- (14) Nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsusega 94/800/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse nimel sõlmitavaid tema pädevusse kuuluvaid küsimusi puudutavaid kokkuleppeid, mis saavutati mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voorus (1986–1994),²⁵ kiideti heaks Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankeid käsitlev kokkulepe (edaspidi „WTO riigihankeleping“). WTO riigihankelepingu eesmärk on luua riigihankelepingute mitmepoolne tasakaalustatud õiguste ja kohustuste raamistik, et liberaliseerida ja laiendada maailmakaubandust. WTO riigihankelepinguga ning samuti teiste asjakohaste liidu jaoks kohustuslike rahvusvaheliste kokkulepetega hõlmatud lepingute puhul täidavad võrgustiku sektori hankijad kõnealuste kokkulepetega sätestatud kohustusi, kohaldades käesolevat direktiivi kokkulepetega ühinenud kolmandate riikide ettevõtjate suhtes.
- (15) WTO riigihankelepingut kohaldatakse lepingute suhtes, mis ületavad teatavat kõnealuses lepingus kindlaks määratud ja Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikutes väljendatud piirmäärasid. Käesoleva direktiiviga sätestatud piirmäärasid tuleks nii kohandada, et need vastaksid WTO riigihankelepingus sätestatud piirmäärade ekvivalendile eurodes. Samuti tuleks ette näha, et eurodes väljendatud piirmäärad vaadatakse teatavate ajavahemike järel läbi ja neid kohandatakse üksnes matemaatikatehte alusel euro väärtuse võimaliku kõikumise võrra Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühiku suhtes. Selleks et vältida piirmäärade mitmekordistamist, on lisaks asjakohane kohaldada jätkuvalt samu piirmäärasid kõigi võrgustiku sektori hankijate suhtes, hoolimata sellest, millises sektoris nad tegutsevad, ilma et see mõjutaks liidu rahvusvahelisi kohustusi.
- (16) Hindamise tulemused näitasid, et teatavate teenuste väljajätmine selle direktiivi täielikust reguleerimisalast tuleks läbi vaadata. Selle tulemusena laiendatakse direktiivi

---

²⁵ EÜT L 336, 23.12.1994, lk 1.

täielikku reguleerimisala mitmele teenusele (nt hotelli- ja õigusteenused, mille puhul esines väga kõrge piiriülese kaubanduse protsent).

- (17) Mõne muu teenuste kategooria puhul on teenuste olemuse tõttu piiriülene mõõde jätkuvalt piiratud; sellised on näiteks nn isikuteenused – teatavad sotsiaal-, tervishoiu- ja haridusteenused. Kõnealuste teenuste osutamise kontekst varieerub liikmesriikide erinevate kultuuritraditsioonide tõttu suuresti. Seetõttu tuleks kõnealuste teenuste hankelepingute suhtes kehtestada erikord ning kõrgem piirmäär 1 000 000 eurot. Seoses kõneluste sektorite hanke konkreetse kontekstiga ei paku allapoole seda piirmäära jääva maksumusega isikuteenuste hange üldjuhul teiste liikmesriikide teenuseosutajatele huvi, kui ei esine konkreetseid tõendeid, mis näitaksid vastupidist, nt piiriüleste projektide rahastamine liidu poolt. Piirmäära ületavate isikuteenuste hankelepingute suhtes tuleks kohaldada kogu liidus läbipaistvuse põhimõtteid. Arvestades kultuurilise konteksti olulisust ja kõnealuste teenuste tundlikkust, tuleks liikmesriikidele anda laialdased volitused teenuseosutajate valimise korraldamiseks viisil, mida nad peavad kõige asjakohasemaks. Käesoleva direktiivi sätteid võtavad seda vajadust arvesse, kehtestades üksnes läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtete järgmise kohustuse ning tagades, et võrgustiku sektori hankijad saavad teenuseosutajate valimisel kohaldada teatavaid kvaliteedikriteeriume, näiteks Euroopa Liidu sotsiaalkaitsekomitee välja töötatud vabatahtlikkuse alusel rakendatavat sotsiaalteenuste Euroopa kvaliteediraamistikku²⁶. Liikmesriikidel ja/või võrgustiku sektori hankijatel on vabadus valida, kas osutada kõnealuseid teenuseid ise või korraldada sotsiaalteenused viisil, mis ei näe ette riigihankelepingute sõlmimist, näiteks neid teenuseid pelgalt rahastades või andes ilma piirangute või kvootideta litsentsid või load kõigile ettevõtjatele, kes vastavad võrgustiku sektori hankija poolt varem kindlaks määratud tingimustele, eeldusel et selline süsteem tagab piisava avaldamise ning vastab läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtetele.
- (18) Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele ning seda ei kohaldata selliste hangete suhtes, mida korraldavad rahvusvahelised organisatsioonid oma nimel ja arvel. Tuleb siiski selgitada, mil määral tuleks käesolevat direktiivi kohaldada teatavate rahvusvaheliste eeskirjadega hõlmatud hangete suhtes.
- (19) Esineb märkimisväärset õiguskindlusetust seoses sellega, mil määral peaks riigihanke-eeskirjad hõlmama koostööd avaliku sektori asutuste vahel. Euroopa Liidu Kohtu asjaomast kohtupraktikat tõlgendavad liikmesriigid ja isegi avaliku sektori hankijad erinevalt. Kuna kõnealune kohtupraktika on samaväärselt kohaldatav käesoleva direktiiviga hõlmatud sektorites tegutsevate avaliku sektori asutuste suhtes, on asjakohane tagada, et samu eeskirju kohaldatakse nii käesoleva direktiivi kui ka direktiivi [.../.../EL][riigihangete kohta] puhul.
- (20) Käesoleva direktiivi kohaldamisest on asjakohane välja jätta teatavad teenuste, asjade ja ehitustööde hankelepingud, mis on sõlmitud sidusettevõtjaga, kelle põhitegevuseks on selliste teenuste osutamine või tarnete või ehitustööde tegemine rühmale, kuhu ta kuulub, mitte nende pakkumine turul. Samuti on asjakohane jätta välja teatavad teenuste, asjade ja ehitustööde hankelepingud, mis võrgustiku sektori hankija sõlmib mitme võrgustiku sektori hankija loodud ühissettevõttega käesolevas direktiivis määratletud tegevuseks, kui võrgustiku sektori hankija ise on selle ühissetvõtte osa.

---

²⁶ SPC/2010/10/8 (lõplik) 6.10.2010.

Ent on vaja tagada, et see väljajätmine ei moonutaks konkurentsi nende ettevõtjate või ühissettevõtete kasuks, mis on seotud võrgustiku sektori hankijatega; on vaja ette näha asjakohased eeskirjad, eriti seoses maksimaalsete piirmääradega, mille ulatuses äriühingud võivad saada osa käibest turult ja mille ületamisel nad kaotavad võimaluse lepingu sõlmimiseks hanget välja kuulutamata, ühissettevõtete koosseisuga ja nende ühissettevõtete ning neid moodustanud võrgustiku sektori hankijate vaheliste sidemete stabiilsuse kohta.

- (21) Ka on asjakohane selgitada, kuidas on sätted, milles käsitletakse avaliku sektori asutuste vahelist koostööd, seotud sätetega, milles käsitletakse lepingute sõlmimist sidusettevõtjatega või ühissettevõtete kontekstis.
- (22) Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada selliste lepingute suhtes, mille eesmärgiks on artiklites 5–11 osutatud tegevuste võimaldamine, ega ka selliste ideekonkursside suhtes, mis korraldatakse kõnealuse tegevuse läbiviimiseks, kui liikmesriigis, milles see tegevus toimub, on see vahetult avatud konkurentsile piiramata juurdepääsuga turgudel. Seetõttu on kohane säilitada menetlus, mida kohaldatakse kõigis käesoleva direktiiviga hõlmatud sektorites ja mis võimaldaks võtta arvesse seda mõju, mida avaldab kas juba toimunud või tulevikus toimuv turu avamine konkurentsile. Sellise menetlusega tuleks ette näha õiguskindlus asjaomastele üksustele ja ka asjakohane otsustamiskord, tagades lühikese tähtaja jooksul liidu õiguse ühetaolise rakendamise selles valdkonnas.
- (23) Otsest avatust konkurentsile tuleks hinnata objektiivsete kriteeriumide alusel, võttes arvesse asjaomase sektori konkreetseid omadusi. Kõnealust hindamist piiravad siiski kohaldatavad lühikesed tähtajad ja asjaolu, et see põhineb komisjonile kättesaadaval teabel, mis pärineb kas juba olemasolevatest allikatest või artikli 28 kohaldamisel saadud teabel, mida ei saa täiendada aeganõudvamate meetoditega, sh eelkõige asjaomaste ettevõtjate avaliku küsitlemisega. Käesoleva direktiivi kontekstis antav hinnang otsesele konkurentsile avatuse kohta ei piira seega konkurentsiõiguse täielikku kohaldamist.
- (24) Loetakse, et teatava sektori või selle osa avamist käsitlevate liidu asjaomaste õigusaktide, rakendamise ja kohaldamine annab piisava aluse eeldamiseks, et kõnealusele turule on vaba juurdepääs. Sellised õigusaktid peaksid olema esitatud lisas, mida komisjon saab ajakohastada. On asjakohane, et kõnealuses lisas tuleks praegu osutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivile 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ,²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivile 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ,²⁸ ja direktiivile 94/22/EÜ.
- (25) Teadusuuringud ja innovatsioon, sealhulgas ökoinnovatsioon ja sotsiaalne innovatsioon, on tulevase majanduskasvu peamisi mõjutajaid ning seega aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020” keskmes. Võrgustiku sektori hankijad peaksid kasutama riigihankeid võimalikult strateegiliselt innovatsiooni edendamiseks. Innovatiivsete toodete ja teenuste ostmisega saab väga

---

²⁷ ELT L 211, 14.8.2009, lk 94.

²⁸ ELT L 211, 14.8.2009, lk 55.

oluliselt parandada avalike teenuste tõhusust ja kvaliteeti ning lahendada tõsisemaid sotsiaalseid probleeme. Nii saab raha kõige tulusamalt kasutada ning lisaks kaasnevad uute ideede loomisega, nende ideede muutmiseks innovatiivseteks toodeteks ja teenusteks ning seeläbi jätkusuutliku majanduskasvu edendamiseks üldisemad hüved majandusele, keskkonnale ja ühiskonnale. Käesolev direktiiv peaks aitama edendada innovaatilisi hankeid ning aitama liikmesriikidel saavutada „Innovatiivse liidu” eesmärgid. Seetõttu tuleks ette näha eraldi hankemenetlus, mis võimaldaks võrgustiku sektori hankijatel luua pikaajalisi innovatsioonipartnerlusi uue innovatiivse toote, teenuse või ehitustöö väljaarendamiseks ja hilisemaks ostmiseks, tingimusel et see tarnitakse kokkulepitud kvaliteedi ja hinnaga. Sellised partnerlused peaksid olema üles ehitatud nii, et innovaatilise lahenduse väljatöötamist motiveeriks turul tekkinud vajadus, põhjustamata seejuures turu sulgemist.

- (26) Konkurentsi kahjustavat mõju silmas pidades tuleks väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlust kasutada ainult väga erandlikes olukordades. Sellise erandi kohaldamine peaks piirduma ainult juhtudega, kus avaldamine ei ole võimalik Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktika kohasel, vääramatust jõust tingitud põhjustel, või kui algusest peale on selge, et avaldamine ei aitaks konkurentsi suurendada, eelkõige seetõttu, et objektiivsetel asjaoludel leidub ainult üks ettevõtja, kes suudab lepingut täita. Ainult objektiivne eksklusiivsus saab õigustada väljakuulutamiseta läbirääkimistega menetluse kasutamist, kui eksklusiivsust ei ole tekitanud tulevast hankemenetlust silmas pidades võrgustiku sektori hankija ise ning kui ei leidu piisavaid asendusvõimalusi, mille olemasolu tuleb põhjalikult hinnata.
- (27) Elektroonilised teabevahendid võivad lepingute avaldamist oluliselt lihtsustada ning suurendada hankeprotsesside tõhusust ja läbipaistvust. Elektroonilised vahendid tuleks kasutusele võtta kõigis hankemenetlustes. Nende kasutamine võimaldab ka aega säästa. Seetõttu tuleks elektrooniliste vahendite kasutamisel lühendada miinimumtähtaegu, ent tingimusel, et need vahendid on kooskõlas teabeedastuse jaoks liidu tasandil ettenähtud konkreetse viisiga. Peale selle võivad asjakohaste funktsioonidega elektroonilised teabe- ja sidevahendid aidata avaliku sektori hankijatel hoida ära, avastada ja parandada hankemenetluse käigus ilmnevat vigu.
- (28) Liidu riigihangete turgudel on avalik-õiguslikud hankijad hakanud järjest rohkem nõudlust koondama, eesmärgiga saavutada mastaabisäästu, sealhulgas madaldada hindu ja tehingukuluseid ning tõhustada ja muuta professionaalsemaks hangete korraldust. Seda saab kas osalevate võrgustiku sektori hankijate arvu või lepingute mahu ja maksumuse koondamisega pikema aja jooksul. Hangete koondamist ja keskseks muutmist tuleb siiski hoolikalt jälgida, et vältida ostujõu ülemäärast koondumist ja konkurentsi vähenemist ning säilitada läbipaistvust ja konkurentsi ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate turulepääsu võimalused.
- (29) Raamlepingute kasutamine võib olla kogu Euroopas tõhusaks hankemeetodiks; samas on vaja konkurentsi tõhustada, suurendades raamlepingute abil korraldatavate hangete läbipaistvust ja juurdepääsu neile. Seepärast on asjakohane vaadata läbi kõnealuste raamlepingute suhtes kohaldatavad sätted, eelkõige nähes ette minihanked konkreetsete raamlepingul põhinevate lepingute sõlmimiseks ning piirates raamlepingute kehtivusaega.
- (30) Samuti oleks vaja omandatud kogemusi arvesse võttes kohandada dünaamiliste hankesüsteemide suhtes kohaldatavaid eeskirju, et võrgustiku sektori hankijad saaksid

täielikult ära kasutada kõnealuse vahendiga seotud võimalusi. Neid süsteeme tuleb lihtsustada, eelkõige kasutades neid piiratud menetluse kujul, kõrvaldades seega esialgsete pakkumuste vajaduse, mida on kõnealuste süsteemide puhul peetud üheks peamiseks probleemiks. Igal ettevõtjal, kes esitab osalemistaotluse ja vastab valikukriteeriumidele, tuleks lubada dünaamilise hankemenetluses osaleda. See hankemeetod võimaldab võrgustiku sektori hankijal saada eriti laias valikus pakkumusi ning tagada seega suure konkurentsi teel raha optimaalne kasutamine.

- (31) Lisaks töötatakse pidevalt välja uusi elektroonilisi hankemeetodeid, näiteks elektroonilised kataloogid. Need aitavad konkurentsi suurendada ning riigihankeid tõhustada, säästes eelkõige aega ja raha. Siiski tuleb kehtestada teatavad eeskirjad, mis aitaksid tagada, et kõnealune kasutamine vastab käesoleva direktiivi sätetele ning võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtetele. Eelkõige raamlepingu alusel uuesti väljakuulutatud hanke või dünaamilise hankesüsteemi kasutamise korral ja kui on piisavalt garanteeritud jälgitavus, võrdne kohtlemine ja prognoositavus, tuleb võrgustiku sektori hankijatel lubada teatavate hangetega seoses pakkumusi esitada varem edastatud elektroonilise kataloogide alusel. Kooskõlas elektroonilisi sidevahendeid käsitlevate eeskirjadega ei tohiks võrgustiku sektori hankijad põhjendamatult takistada ettevõtjate juurdepääsu hankemenetlustele, mille puhul pakkumused esitatakse elektrooniliste kataloogide kujul ja tagatakse kooskõla mittediskrimineerimist ja võrdset kohtlemist käsitlevate üldpõhimõtetega.
- (32) Enamikus liikmesriikides kasutatakse üha enam keskseid hankemeetodeid. Kesksed hankijad vastutavad hangete või hankelepingute/raamlepingute sõlmimise eest teiste avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijate jaoks. Hangete suurte mahtude tõttu aitavad need meetodid suurendada konkurentsi ja muuta riigihankeid professionaalsemaks. Seetõttu tuleks määratleda liidu tasandil kesksed hankijad, välistamata seejuures vähem institutsionaliseeritud ja vähem süstemaatiliste ühishangete jätkumist või selliste teenuseosutajate kasutamist, kes valmistavad hankemenetluse ette ja juhivad seda võrgustiku sektori hankija nimel ja arvel. Samuti tuleks sätestada eeskirjad käesoleva direktiivi järgsete kohustuste täitmise eest vastutuse jaotamiseks keskse hankija ja keskselt hankijalt või tema kaudu hankeid tegevate võrgustiku sektori hankijate vahel, ka õiguskaitsevahendite puhul. Kui keskne hankija vastutab ainuisikuliselt hankemenetluse läbiviimise eest, peaks ta ka ainuisikuliselt ja otse vastutama menetluste õiguspärasuse eest. Kui menetluse teatavat osa, näiteks raamlepingu kohast hanke uuesti väljakuulutamist või dünaamilise hankesüsteemi alusel individuaalsete lepingute sõlmimist, viib läbi võrgustiku sektori hankija, peaks ta jätkuvalt vastutama menetluse nende osade eest, mida viib läbi tema.
- (33) Kesksete hangete toetamiseks sobivad eriti hästi elektroonilised sidevahendid, kuna need pakuvad võimaluse andmete taaskasutamiseks ja automaatseks töötlemiseks, minimeerides seega teabe- ja tehingukulud. Seepärast tuleks esimese sammuna teha elektrooniliste sidevahendite kasutamine kesksete hankijate jaoks kohustuslikuks ning soodustada ka tavade ühtlustamist kogu liidus. Seejärel tuleks kaheaastase üleminekuajaperioodi järel muuta elektrooniliste sidevahendite kasutamine kohustuslikuks kõigi hankemenetluste puhul.
- (34) Eri liikmesriikide võrgustiku sektori hankijate ühist hankelepingute sõlmimist raskendavad praegu õiguslikud probleemid, eelkõige vastuolud siseriiklike õigusaktide vahel. Vaatamata asjaolule, et direktiiviga 2004/17/EÜ võimaldati kaudselt piiriüleseid ühiseid riigihankeid, on mitme riigi siseriiklikud õigussüsteemid otseselt või kaudselt

muutnud piiriülesed ühised riigihanked praktikas õiguslikult ebakindlaks või võimatuks. Eri liikmesriikide võrgustiku sektori hankijad võivad olla huvitatud koostööst ja ühistest hankelepingutest, et siseturu potentsiaali mastaabisäästu ning riski ja kasu jagamise abil maksimaalselt ära kasutada, eelkõige innovatiivsete projektide puhul, mis on seotud suurema riskiga, kui ühel võrgustiku sektori hankijal oleks mõistlik kanda. Seepärast tuleks sätestada piiriüleste ühishangete uued eeskirjad, millega nähakse ette kohaldatav õigus ja mis lihtsustavad võrgustiku sektori hankijate vahelist koostööd kogu ühtsel turul. Lisaks võivad eri liikmesriikide võrgustiku sektori hankijad moodustada siseriikliku või liidu õiguse kohaselt loodavaid ühiseid juriidilisi isikuid. Sellist liiki ühiste hangete jaoks tuleks kindlaks määrata konkreetset eeskirjad.

- (35) Hankijate koostatud tehnilised kirjeldused peavad võimaldama avada riigihanked konkurentsile. Seepärast peaks piisava konkurentsitaseme saavutamiseks olema võimalik esitada mitmekülgetel tehnilistel lahendustel põhinevaid pakkumusi. Järelikult tuleb tehnilised kirjeldused koostada nii, et need ei vähendaks kunstlikult konkurentsi teatavat ettevõtjat soovivate nõuetega, kirjeldades vastava ettevõtja poolt tavapäraselt pakutavate asjade, teenuste või ehitustööde põhiomadusi. Kõige paremini aitab seda eesmärki saavutada see, kui tehniliste kirjelduste koostamisel lähtutakse funktsionaalsetest nõuetest ja kasutusomadustest, mis soodustab ka innovatsiooni. Kui viidatakse Euroopa standardile või selle puudumisel riiklikule standardile, peaksid võrgustiku sektori hankijad võtma arvesse pakkumusi, mis põhinevad teistel samaväärsetel süsteemidel ning mis vastavad võrgustiku sektori hankija esitatud nõuetele ja on ohutuselt samaväärsed. Samaväärsuse tõendamiseks võib nõuda, et pakkujad esitaksid kolmandate isikute kontrollitud tõendusmaterjali; samas tuleks siiski aktsepteerida ka muud sobivat tõendusmaterjali, nagu tootja tehniline toimik, kui asjaomasel ettevõtjal puudub juurdepääs sellistele tõenditele või katsearuannetele või tal ei ole võimalik neid asjaomase tähtaja jooksul hankida.
- (36) Võrgustiku sektori hankijad, kes soovivad osta teatavate keskkonna-, sotsiaalsete või muude näitajatega ehitustöid, asju või teenuseid, peaksid saama viidata teatavatele märgistele, nagu Euroopa ökomärgis, riiklikud või rahvusvahelised ökomärgised või muud märgised, tingimusel, et märgise nõuded on seotud lepingu sisuga, näiteks toote ja selle esitusviisi kirjeldusega, sealhulgas pakendusnõuetega. Samuti on oluline, et kõnealused nõuded on koostatud ja kinnitatud objektiivselt kontrollitavate kriteeriumide alusel ja kasutades menetlust, milles saavad osaleda sellised sidusrühmad nagu valitsusasutused, tarbijad, tootjad, turustajad ja keskkonnaorganisatsioonid, ning et märgise nõuded on kõigile huvitatud osapooltele kättesaadavad.
- (37) Kõigi selliste hangete puhul, mille eseme kavandatud kasutajateks on inimesed, olenemata sellest, kas nendeks on üldsus või võrgustiku sektori hankija töötajad, peavad võrgustiku sektori hankijad koostama kõnealused tehnilised kirjeldused nii, et neis võetakse arvesse puuetega inimeste või kõigi kasutajate ligipääsemise nõuet, v.a nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.
- (38) Et soodustada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) osalemist hanketurul, tuleb sõnaselgelt ette näha, et lepinguid on võimalik jaotada kas ühesugusteks või erinevateks osadeks. Osadeks jaotatud lepingute puhul võivad võrgustiku sektori hankijad näiteks konkurentsi säilitamiseks või tarnekindluse tagamiseks piirata osade arvu, mille kohta üks ettevõtja võib pakkumuse esitada;

samuti võivad nad piirata osade arvu, mille suhtes võib ühe pakkujaga lepingu sõlmida.

- (39) Kui see on kooskõlas vajadusega tagada objektiivsed ja usaldusväärsed äritavad, võimaldades samal ajal maksimaalset paindlikkust, on asjakohane ette näha direktiivi [2004/18/EÜ] riigihangete kohta kohaldamine majandus- ja finantssuutlikkuse nõuete ning tõendavate dokumentide suhtes. Seepärast nähakse ette, et võrgustiku sektori hankijad võivad kohaldada direktiiviga [2004/18/EÜ] ette nähtud valikukriteeriume ja kui nad seda teevad, on nad kohustatud kohaldama sätteid, milles käsitletakse eelkõige minimaalse käibe piirmäärade ja enda kinnituste nõudeid.
- (40) Riigihankelepinguid ei tohiks sõlmida ettevõtjatega, kes on osalenud kuritegelikus ühenduses või kes on mõistetud süüdi korruptsioonis, liidu finantshuve kahjustavas pettuses või rahapesus. Ka maksude või sotsiaalkindlustusmaksete tasumata jätmist tuleks karistada menetlusest kõrvale jätmisega kogu liidus. Arvestades et võrgustiku sektori hankijatel, kes ei ole avaliku sektori hankijad, ei pruugi olla juurdepääsu vaieldamatule asjaomasele tõendusmaterjalile, on asjakohane lasta kõnealustel võrgustiku sektori hankijatel endil valida, kas kohaldada direktiivi [2004/18] kohaseid kõrvalejätmisskriteeriume või mitte. Võrgustiku sektori hankijatest tuleks seepärast kohustada ainult avaliku sektori hankijaid kohaldama direktiivi [2004/18] artikli 55 lõikeid 1 ja 2. Lisaks tuleb võrgustiku sektori hankijatele anda võimalus jätta taotlejad või pakkujad menetlusest kõrvale keskkonna- või sotsiaalsete kohustuste täitmata jätmise pärast, sealhulgas puudega inimeste ligipääsu nõude eiramise pärast, või muu raske eksimuse tõttu ametialaste käitumisreeglite vastu, nagu näiteks konkurentsieskirjade või intellektuaalomandi õiguste rikkumine.
- (41) Kui võrgustiku sektori hankijatel on kohustus kohaldada eespool osutatud kõrvalejätmisskriteeriume nad otsustavad seda teha, peaksid nad kohaldama direktiivi [2004/18] seoses ettevõtjate võimalusega võtta vastu vastavusmeetmed kuriteo või väärteo tagajärgede heastamiseks ning edasiste rikkumiste tõhusaks ärahoidmiseks.
- (42) Võrgustiku sektori hankijad võivad nõuda, et hankelepingu täitmise jooksul järgitakse keskkonnajuhtimismeetmeid ja -kavasid. Olenemata sellest, kas keskkonnajuhtimiskavad on registreeritud liidu mõne õigusakti kohaselt, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS),²⁹ võivad need näidata, et ettevõtjal on lepingu täitmiseks vajalik tehniline suutlikkus. Ettevõtja rakendatavate meetmete kirjeldust, millega tagatakse samaväärne keskkonnakaitse tase, tuleks aktsepteerida keskkonnajuhtimiskavade registreerimise alternatiivina, kui asjaomasel ettevõtjal puudub vajalikuks tähtjaks sellise registreerimise võimalus.
- (43) Lepinguid tuleks sõlmida selliste objektiivsete kriteeriumide alusel, millega tagatakse läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise põhimõtete järgimine. Kõnealused kriteeriumid peaksid aitama tagada, et pakkumusi hinnatakse toimiva konkurentsi tingimustes, seda ka juhul, kui võrgustiku sektori hankijad vajavad oma vajadustega optimaalselt sobivaid kvaliteetseid ehitustöid, asju ja teenuseid. Sellest tulenevalt tuleks võrgustiku sektori hankijatel lubada pakkumuste hindamise

---

²⁹ ELT L 342, 22.12.2009, lk 1.

kriteeriumina kasutada kas „majanduslikult soodsaimat pakkumust” või „madalaimat maksumust”, arvestades et viimasel juhul on neil vabadus kehtestada piisavad kvaliteedistandardid, kasutades tehnilisi kirjeldusi või lepingu täitmise tingimusi.

- (44) Kui võrgustiku sektori hankijad otsustavad sõlmida lepingu majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel, peaksid nad kindlaks määrama pakkumuste hindamise kriteeriumid, mille alusel otsustatakse, milline pakkumus on majanduslikult soodsaim. Nende kriteeriumide kindlaksmääramine sõltub lepingu esemest, sest need peavad lubama hinnata iga pakkumuse täitmise taset lepingu eseme seisukohast, nagu see on määratletud tehnilistes kirjeldustes, ning mõõta iga pakkumuse puhul, kui soodne see majanduslikult on. Peale selle ei tuleks valitud hindamiskriteeriumidega anda võrgustiku sektori hankijale piiramatut valikuvabadust ning nendega tuleks tagada tegeliku konkurentsi võimaldamine ja kriteeriumidega peaksid kaasnema nõuded, mis lubavad pakkujate esitatud teavet tegelikkuses kontrollida.
- (45) On väga oluline täiel määral ära kasutada riigihangete potentsiaali strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisel. Pidades silmas üksikute sektorite ja turgude vahelisi suuri erinevusi, ei oleks siiski otstarbekas kehtestada hangete keskkonnasõbralikumaks, sotsiaalselt vastutustundlikumaks ning innovaatilisemaks muutmiseks üldisi kohustuslikke nõudeid. Liidu seadusandjad on juba kehtestanud kohustuslikud hankenõuded konkreetsete eesmärkide saavutamiseks maantesõidukite (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/33/EÜ keskkonnasõbralike ja energiatõhusate maantesõidukite edendamise kohta³⁰) ja kontoriseadmete (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 106/2008 ühenduse kontoriseadmete energiatõhususmargistuse programmi kohta³¹) sektoris. Lisaks on olulusringi kulude arvestamise ühiste meetodite kindlaksmääramine oluliselt edasi arenenud. Tundub otstarbekas samal viisil jätkata, nähes kohustuslikud eesmärgid ette sektoripõhiste õigusaktidega, mis võtavad arvesse asjaomase sektori suhtes kohaldatavaid poliitikameetmeid ja tingimusi, ning edendades olulusringi kulude arvestamist hõlmavate Euroopa lähenemisviiside väljatöötamist ja kasutamist kui vahendit, millega toetatakse riigihangete kasutamist jätkusuutliku majanduskasvu edendamiseks.
- (46) Kõnealuste sektoripõhiste meetmete täiendamiseks tuleb vastu võtta riigihankedirektiivid, millega võimaldatakse võrgustiku sektori hankijatel järgida oma hankestrateegiates strateegia „Euroopa 2020” eesmäärke. Seega tuleb teha selgeks, et võrgustiku sektori hankijad saavad majanduslikult soodsaima pakkumuse ja madalaima maksumuse kindlakstegemisel kasutada olulusringi kulude arvestamisel põhinevat lähenemisviisi, tingimusel et kasutatav meetod kehtestatakse objektiivsel ja mittediskrimineerival viisil ning et see on kõigile huvitatud osapooltele kättesaadav. Olulusringi kulude arvestamise mõiste hõlmab kõiki ehitustööde, asjade või teenuste olulusringiga seotud kulusid, nii sisekulusid (arendus-, tootmis-, kasutus- ja hoolduskulud ning kasutamisejärgse kõrvaldamise kulud) kui ka väliskulusid, kui neid saab rahas kindlaks määrata ja jälgida. Olulusringi kulude arvutamise meetodid konkreetsete asjade või teenuste kategooriate puhul tuleks välja töötada liidu tasandil; alati, kui selline meetod välja töötatakse, tuleks selle kasutamine muuta kohustuslikuks.

---

³⁰ ELT L 120, 15.5.2009, lk 5.

³¹ ELT L 39, 13.2.2008, lk 1.

- (47) Lisaks tuleks võrgustiku sektori hankijatel lubada tehnilistes kirjeldustes ja pakkumuste hindamise kriteeriumides viidata teatavale tootmisprotsessile, teenuse osutamise viisile või mõnele muule protsessile toote või teenuse olelusringi mis tahes järgus, tingimusel et need on seotud lepingu esemega. Selleks et sotsiaalseid kaalutlusi riigihangetes paremini arvesse võtta, võidakse hankijatel lubada ka lisada soodsaima pakkumuse hindamise kriteeriumide hulka tootmis- või tarnimisprotsessi vahetult kaasatud inimeste töötingimustega seotud näitajad. Kõnealused näitajad võivad hõlmata üksnes tootmisprotsessi kaasatud töötajate tervise kaitset või soodustada lepingut täitma määratud isikute hulka kuuluvate ebasoodsas olukorras olevate või haavatavatesse elanikkonnarühmadesse kuuluvate isikute sotsiaalset lõimimist, sealhulgas puudega inimestele ligipääsu võimaldamist. Kõnealuseid näitajaid hõlmav mis tahes hindamiskriteerium peaks igal juhul piirduma näitajatega, mis mõjutavad otseselt töötajaid nende töökeskkonnas. Neid tuleks kohaldada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiiviga 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega³² ning viisil, mis ei diskrimineeri otseselt või kaudselt teiste liikmesriikide või WTO riigihankelepingu või liidu sõlmitud vabakaubanduslepingute osapoolteks olevate kolmandate riikide ettevõtjaid.
- (48) Teenuste hankelepingute ja ehitustööde projekteerimist käsitlevate lepingute puhul tuleks võrgustiku sektori hankijatel samuti lubada kasutada pakkumuste hindamise kriteeriumina kõnealuse lepingu täitmiseks määratud töötajate töökorraldust, kvalifikatsiooni ja kogemusi, kuna see võib mõjutada lepingu täitmise kvaliteeti ning sellest tulenevalt pakkumuse majanduslikku väärtust.
- (49) Pakkumused, mille hind tundub asjaomaste ehitustööde, asjade või teenuste kohta põhjendamatult madal, võivad põhineda tehniliselt, majanduslikult või õiguslikult ebausaldusväärsetel eeldustel või tavadel. Et ära hoida võimalikke raskusi lepingu täitmisel, peaks võrgustiku sektori hankijatel olema kohustus küsida pakkumuse hinna selgitust, kui see on teiste pakkujate küsitud hinnast märkimisväärselt madalam. Kui pakkuja ei suuda hinda piisavalt põhjendada, peaks võrgustiku sektori hankijal olema õigus pakkumus tagasi lükata. Tagasilükkamine peaks olema kohustuslik juhul, kui võrgustiku sektori hankija on teinud kindlaks, et põhjendamatult madal hind tuleneb liidu kohustuslike sotsiaal-, töö- või keskkonnaõiguse sätete või rahvusvahelise tööõiguse sätete täitmata jätmisest.
- (50) Lepingu täitmise tingimused on kooskõlas käesoleva direktiiviga juhul, kui need ei ole otseselt ega kaudselt diskrimineerivad, on seotud lepingu esemega ning on esitatud hanke väljakuulutamiseks kasutatud teates või hankedokumentides. Kõnealused tingimused võivad eelkõige olla ette nähtud selleks, et soodustada kohapealset koolitust, eriti raskesti integreeruvate inimeste tööhõivet, tööpuudusevastast võitlust keskkonnakaitse- või loomade heaolu alast tegevust. Näiteks võib mainida nõudeid, mida kohaldatakse lepingu täitmise ajal ning mille kohaselt võetakse tööle pikka aega töötuid inimesi või rakendatakse töötute või noorte koolitusmeetmeid, täidetakse sisuliselt Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) põhikonventsioonide sätteid, isegi kui neid ei ole rakendatud siseriikliku õigusega, ning võetakse tööle suurem arv ebasoodsas olukorras olevaid isikuid, kui on ette nähtud siseriiklike õigusaktidega.

---

³² EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1.

- (51) Töötingimuste ja tööohutuse valdkondade siseriikliku ja ka liidu tasandi õigusnormid ja kollektiivlepingud kehtivad lepingu täitmise ajal tingimusel, et sellised eeskirjad ja nende kohaldamine vastavad liidu õigusele. Piiriüleste olukordades, kui ühe liikmesriigi töötajad osutavad hankelepingu täitmiseks teenuseid teises liikmesriigis, kehtivad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiivis 96/71/EÜ (töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega)³³ sätestatud miinimumtingimused, mida vastuvõttev riik peab lähetatud töötajate suhtes täitma. Kui siseriiklikud õigusaktid sisaldavad selliseid sätteid, võib nende kohustuste täitmata jätmist käsitleda asjaomase ettevõtja ranga eksimusena, mille alusel võib kõnealuse ettevõtja riigihankelepingu sõlmimise menetlusest kõrvale jätta.
- (52) Nõukogu 3. juuni 1971. aasta määrust (EMÜ, Euratom) nr 1182/71, millega määratakse kindlaks ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavad eeskirjad,³⁴ tuleks kohaldada käesolevas direktiivis sisalduvate tähtaegade arvutamisel.
- (53) On vaja selgitada tingimusi, mille puhul lepingu muutmine täitmise ajal nõuab uut hankemenetlust, võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu asjaomast kohtupraktikat. Uut hankemenetlust on vaja juhul, kui esialgsesse lepingusse tehakse olulisi muudatusi, eelkõige seoses lepingupoolte õiguste ja kohustustega, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste jaotumisega. Sellised muudatused näitavad lepingupoolte kavatsust lepingu olulised tingimused uuesti läbi rääkida. Eelkõige tuleb seda teha juhul, kui muudetud tingimused oleksid menetluse tulemusi mõjutanud, kui need oleksid esialgse menetluse ajal kehtinud.
- (54) Võrgustiku sektori hankijaid võivad mõjutada välised asjaolud, mida nad lepingu sõlmimise ajal ei osanud ette näha. Sellisel juhul on vaja teatavat paindlikkust, mis võimaldaks lepingut kõnealuste asjaoludega kohandada ilma uue hankemenetluseta. Ettenägematute asjaolude all mõistetakse asjaolusid, mida võrgustiku sektori hankija ei saanud hoolimata esialgse lepingu sõlmimisele eelnenud põhjalikust ettevalmistustööst ette näha, võttes arvesse olemasolevaid vahendeid, konkreetse projekti olemust ja omadusi, vastava valdkonna häid tavasid ning vajadust tagada mõistlik tasakaal lepingu sõlmimisele kulunud ressursside ja lepingu prognoositava maksumuse vahel. Selle all ei mõisteta siiski olukorda, kus lepingu muudatuse tulemusena muutub kogu hanke olemus – kui näiteks hanke esemeks olevad ehitustööd, asjad või teenused asendatakse millegi muuga või hanke liiki oluliselt muudetakse –, sest sellisel juhul võib eeldada hüpoteetilist mõju esialgse hankemenetluse tulemusele.
- (55) Kooskõlas võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetega ei tohiks hanget uuesti välja kuulutamata asendada edukat pakkujat teise ettevõtjaga. Lepingut täitev edukas pakkuja võib siiski lepingu täitmise ajal sisemiste ümberkorralduste, ühinemiste ja ülevõtmiste või maksejõuetuse tulemusel läbida teatavaid struktuurimuutusi. Selliste muutuste puhul ei peaks automaatselt nõudma uusi hankemenetlusi kõigi asjaomase äriühingu täidetavate hankelepingute suhtes.
- (56) Võrgustiku sektori hankijatel peaks olema võimalus individuaalsetes lepingutes ette näha muudatused läbivaatamisklauslite kasutamise alusel, kuid sellised klauslid ei

---

³³ EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1.

³⁴ EÜT L 124, 8.6.1971, lk 1.

tohiks anda neile piiramatut kaalutusõigust. Seepärast tuleks käesolevas direktiivis sätestada, mil määral võib esialgse lepinguga ette näha muudatusi.

- (57) Hindamine on näidanud, et liikmesriigid ei jälgi pidevalt ja süstemaatiliselt riigihanke-eeskirjade rakendamist ja toimimist. See mõjutab negatiivselt kõnealuste direktiivide sätete korrektset rakendamist, mis põhjustab suuri kulusid ja palju ebakindlust. Mitu liikmesriiki on määranud riigihankeküsimustega tegeleva riikliku keskasutuse, kuid sellistele asutustele anud ülesanded on liikmesriigiti väga erinevad. Selgemad, järjepidevamad ja autoriteetsemad jälgimis- ja kontrollimehhanismid aitaksid paremini mõista riigihanke-eeskirjade toimimist, parandaksid ettevõtjate ja võrgustiku sektori hankijate õiguskindlust ning aitaksid luua võrdseid võimalusi. Sellised mehhanismid võiksid aidata probleeme kindlaks teha ja varakult lahendada, eriti seoses liidu kaasrahastatavate projektidega, ning tuvastada struktuurseid puudusi. Riigihankepoliitika järjepidevaks rakendamiseks, järelevalveks ja jälgimiseks ning riigihankepoliitika tulemuste süstemaatiliseks hindamiseks kogu liidus on eriti oluline kõnealuste mehhanismide tegevuse koostöölastamine.
- (58) Liikmesriigid peaksid määrama üheainsa ametiasutuse riigihankepoliitika jälgimiseks, rakendamiseks ja järelevalveks. Selline keskasutus peaks saama otsest ja õigeaegset teavet, eelkõige seoses riigihankealaste õigusaktide rakendamist mõjutavate probleemidega. See asutus peaks suutma anda kohest tagasisidet poliitika toimimise ja siseriiklike õigusaktide ja tavade võimalike puuduste kohta ning aidata leida kiiresti lahendusi. Selleks et tõhusalt võidelda korrupsiooni ja pettustega, peaks ka kõnealusel keskasutusel ja üldsusel olema võimalus uurida sõlmitud lepingute teksti. Suure maksumusega lepingud tuleks seega edastada järelevalveasutusele ning huvitatud isikutel peaks olema nende dokumentidele juurdepääs ulatuses, mis ei ohusta seaduslikke avalikke või erahuve.
- (59) Kõigil võrgustiku sektori hankijatel ei pruugi olla piisavalt sisemisi eksperditeadmisi majanduslikult või tehniliselt keerukate lepingute käsitlemiseks. Seda silmas pidades oleks jälgimis- ja järelevalvetegevust otstarbekas täiendada professionaalse abiga. Seda eesmärki saab saavutada teabejagamisvahenditega, mis pakuvad võrgustiku sektori hankijatele tehnilist abi (teadmiskeskused); samas vajaks ettevõtjad, eelkõige VKEd, ka haldusabi, eelkõige juhul, kui nad osalevad piiriülestes hankemenetlustes.
- (60) Jälgimis-, järelevalve- ja tugistruktuurid või –mehhanismid on liikmesriigi tasandil juba olemas ja muidugi saab neid kasutada riigihangete jälgimise, rakendamise ja kontrollimise tagamiseks ning selleks, et pakkuda võrgustiku sektori hankijatele ja ettevõtjatele vajalikku tuge.
- (61) Järjepideva nõustamise tagamiseks liikmesriikides ja kogu liidus on vaja teha tõhusat koostööd. Jälgimiseks, rakendamiseks, järelevalveks ja tehniliseks abiks määratud asutused peaksid vahetama teavet ja tegema koostööd; samuti peaks iga liikmesriigi määratud ametiasutus toimima eelistatud kontaktpunktina suhtluses komisjoni talitustega andmete kogumise, teabevahetuse ja liidu riigihankeõiguse rakendamise jälgimise eesmärgil.
- (62) Kiirete tehniliste, majanduslike ja õiguslike muutuste arvessevõtmiseks tuleks komisjonile anda volitus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte seoses käesoleva direktiivi vähem oluliste elementidega. Rahvusvaheliste kokkulepete järgimiseks tuleks komisjonile anda volitused muuta

piirmäärade arvutamise tehnilist menetlust ning vaadata piirmäärad regulaarselt läbi. Viited CPV nomenklatuurile võivad muutuda ELi tasandi õigusaktide muutmise tõttu ning sellised muutused peavad kajastuma käesoleva direktiivi tekstis. Elektrooniliste vastuvõtuseadmete tehnilisi üksikasju ja omadusi tuleb ajakohastada, võttes arvesse tehnoloogia arengut ning haldusvajadusi. Samuti tuleb anda komisjonile volitused muuta kohustuslikuks teatud elektroonilise teabevahetuse tehnilised standardid, et tagada elektrooniliste sidevahendite abil läbi viidavates hankemenetlustes kasutatavate tehniliste vormingute, protsesside ja sõnumite koostalitlusvõime, võttes arvesse tehnoloogia arengut ning haldusvajadusi. Ka tuleks komisjonile anda volitused kohandada teadete kohustuslikku sisu, et kajastada haldusvajadusi ja regulatiivseid muudatusi nii liikmesriigi kui ka ELi tasandil. Loetelu liidu õigusaktidest, millega kehtestatakse artikli 77 lõikes 3 osutatud ühised meetodid olemusringi kulude arvutamiseks, loetelu artiklites 70 ja 79 osutatud rahvusvahelistest sotsiaal- ja keskkonnakonventsioonidest ning loetelu artikli 27 lõikes 3 osutatud liidu õigusaktidest, mille rakendamine loob eelduse vabaks juurdepääsuks asjaomasele turule, ning artikli 4 lõikes 4 osutatud II lisa, milles esitatakse loetelu õigusaktidest, mida tuleb arvesse võtta eri- või ainuõiguste olemasolu hindamisel, tuleks kiiresti ajakohastada, et integreerida sektoripõhiselt vastuvõetud meetmed. Selle vajaduse rahuldamiseks tuleks anda komisjonile volitused ajakohastada kõnealuseid loetelusid.

- (63) Eriti oluline on, et komisjon viiks oma ettevalmistustöö käigus läbi vastavad konsultatsioonid, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning nõuetekohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (64) Komisjonile tuleks anda rakendusvolitused, et tagada käesoleva direktiivi ühetaolised rakendamistingimused seoses IX lisa kohase andmete saatmise ja avaldamise korraga ning teadete koostamise ja edastamise korraga, samuti teadete avaldamiseks kasutatavate standardvormidega ning töötlemise ja sõnumite saatmise standarditega ning rakendamise- ja statistikaaruannete koostamiseks järelevalveorganite kasutatavate ühiste mallidega. Kõnealuseid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes³⁵. Kõnealuste rakendusaktide vastuvõtmisel tuleks kasutada nõuandemenetlust, sest nendel aktidel puudub finantsmõju ning need ei mõjuta käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste olemust ega ulatust. Kõnealused aktid täidavad üksnes halduseesmärki ning aitavad kaasa käesolevas direktiivis sätestatud eeskirjade kohaldamisele. Lisaks tuleks otsused, millega tehakse kindlaks, kas teatud tegevus on vahetult avatud konkurentsile vaba juurdepääsuga turul, võtta vastu tingimustel, millega tagatakse kõnealuse sätte rakendamisel ühetaolised tingimused. Seepärast tuleks komisjonile anda rakendusvolitused ka seoses üksikasjalike sätetega, milles käsitletakse artikli 28 kohast menetlust, millega tehakse kindlaks, kas artikkel 27 on kohaldatav, ning otsuste endiga. Kõnealuseid volitusi tuleks kasutada vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusele (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni

---

³⁵ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

rakendamisolituste teostamise suhtes³⁶. Kõnealuste rakendussaktide vastuvõtmiseks tuleks kasutada nõuandemenetlust.

- (65) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt teatavate riigihankemenetluste suhtes kohaldatavate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide kooskõlastamist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (66) Direktiiv 2004/17/EÜ tuleks seega kehtetuks tunnistada.
- (67) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni [kuupäev] ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta kohustuvad liikmesriigid lisama põhjendatud juhtudel ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi komponentide ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I JAOTIS. REGULEERIMISALA, MÕISTED JA ÜLDPÕHIMÕTTED

I PEATÜKK. Reguleerimisese ja mõisted

Artikkel 1. Reguleerimisese- ja -ala

Artikkel 2. Mõisted

Artikkel 3. Segahanked ja mitut tegevust hõlmavad hanked

II PEATÜKK. Isikuline reguleerimisala: hõlmatud tegevuste ja üksuste määratlemine

1. JAGU. ÜKSUSED

Artikkel 4. Võrgustiku sektori hankijad

2. JAGU. TEGEVUSED

Artikkel 5. Gaas ja soojusenergia

Artikkel 6. Elektrienergia

Artikkel 7. Vesi

Artikkel 8. Transporditeenused

Artikkel 9. Sadamad ja lennuväljad

---

³⁶ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

Artikkel 10. Postiteenused

Artikkel 11. Nafta ja gaasi ammutamine ning söe ja teiste tahkekütuste leiukohtade uuringud või kaevandamine

III PEATÜKK. Reguleerimisala

1. JAGU. PIIRMÄÄRAD

Artikkel 12. Piirmäärad

Artikkel 13. Hanke hinnangulise maksumuse arvutamise meetodid

Artikkel 14. Piirmäärade läbivaatamine

2. JAGU. HANKELEPINGUTE JA IDEEKONKURSSIDE ERANDID

1. alajagu. Kõigi võrgustiku sektori hankijate suhtes kohaldatavad erandid ning vee- ja energeetikavaldkonnas kohaldatavad erandid

Artikkel 15. Kolmandatele isikutele edasimüügi või rentimise eesmärgil sõlmitavad lepingud

Artikkel 16. Muul eesmärgil kui hõlmatud tegevuse teostamiseks või sellise tegevuse teostamiseks kolmandas riigis sõlmitavad lepingud ja korraldatavad ideekonkursid

Artikkel 17. Kaitse ja julgeolek

Artikkel 18. Rahvusvaheliste eeskirjade kohaselt sõlmitud lepingud ja korraldatud ideekonkursid

Artikkel 19. Erandid teenuste hankelepingute puhul

Artikkel 20. Teatavate võrgustiku sektori hankijate sõlmitavad lepingud vee hankimiseks ja elektrienergia tarnimiseks või elektrienergia tootmiseks vajalike kütuste tarnimiseks

2. alajagu. Erisuhted (kontrollitavad üksused, koostöö, sidusettevõtted ja ühisettevõtted)

Artikkel 21. Ametiasutuste vahelised suhted

Artikkel 22. Sidusettevõtjatega sõlmitud lepingud

Artikkel 23. Ühisettevõtte või ühisettevõttesse kuuluva võrgustiku sektori hankijaga sõlmitavad lepingud

Artikkel 24. Teabe edastamine

3. alajagu. Eriolukorrad

Artikkel 25. Teadus- ja arendusteenused

Artikkel 26. Erikorra alusel sõlmitavad lepingud

4. alajagu. Otseselt konkurentsile avatud tegevused ja nendega seotud menetlussätted

Artikkel 27. Otseselt konkurentsile avatud tegevused

Artikkel 28. Menetlus, millega tehakse kindlaks artikli 27 kohaldatavus

IV PEATÜKK. Üldpõhimõtted

Artikkel 29. Hankepõhimõtted

Artikkel 30. Ettevõtjad

Artikkel 31. Reserveeritud hankelepingud

Artikkel 32. Konfidentsiaalsus

Artikkel 33. Teabevahetuse suhtes kohaldatavad eeskirjad

Artikkel 34. Elektrooniliste sidevahendite kasutamise üldine kohustus

Artikkel 35. Nomenklatuurid

Artikkel 36. Huvide konfliktid

Artikkel 37. Ebaseaduslik tegevus

II JAOTIS. LEPINGUTE SUHTES KEHTIVAD EESKIRJAD

I PEATÜKK. Menetlus

Artikkel 38. WTO riigihankelepingu ja muude rahvusvaheliste kokkulepetega seotud tingimused

Artikkel 39. Menetluse valik

Artikkel 40. Avatud hankemenetlus

Artikkel 41. Piiratud hankemenetlus

Artikkel 42. Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus

Artikkel 43. Innovatsioonipartnerlus

Artikkel 44. Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse kasutamine

II PEATÜKK. Elektrooniliste ja koondhangete puhul kasutatavad meetodid ja vahendid

Artikkel 45 Raamlepingud

Artikkel 46. Dünaamilised hankesüsteemid

Artikkel 47. Elektroonilised oksjonid

Artikkel 48. Elektroonilised kataloogid

Artikkel 49. Keskne hankimine ja kesksed hankijad

Artikkel 50. Hangete tugiteenused

Artikkel 51. Ajutised ühishanked

Artikkel 52. Eri liikmesriikide võrgustiku sektori hankijate ühine hange

III PEATÜKK. Menetluse läbiviimine

1. JAGU. ETTEVALMISTAMINE

Artikkel 53. Esialgsed turu-uuringud

Artikkel 54. Tehnilised kirjeldused

Artikkel 55. Märkised

Artikkel 56. Katsearuanded, sertifitseerimine ja muu tõendusmaterjal

Artikkel 57. Tehniliste kirjelduste edastamine

Artikkel 58. Alternatiivsed lahendused

Artikkel 59. Lepingute osadeks jaotamine

Artikkel 60. Tähtaegade kehtestamine

2. JAGU. AVALDAMINE JA LÄBIPAISTVUS

Artikkel 61. Perioodilised eelteated

Artikkel 62. Kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teated

Artikkel 63. Hanketeated

Artikkel 64. Lepingu sõlmimise teated

Artikkel 65. Teadete avaldamise vorm ja viis

Artikkel 66. Avaldamine riigi tasandil

Artikkel 67. Hankedokumentide elektrooniline kättesaadavus

Artikkel 68. Pakkumuse esitamise või läbirääkimiste alustamise ettepanek; huvi kinnitamise ettepanek

Artikkel 69. Kvalifitseerimise taotlejate, taotlejate ja pakkujate teavitamine

3. JAGU. OSALEJATE VALIMINE JA LEPINGUTE SÕLMIMINE

Artikkel 70. Üldpõhimõtted

1. alajagu. Kvalifitseerimine ja kvalitatiiivne valik

Artikkel 71. Kvalifitseerimissüsteemid

Artikkel 72. Kvalitatiivse valiku kriteeriumid

Artikkel 73. Teiste üksuste suutlikkusele toetumine

Artikkel 74. Välistamis põhjused ja valikukriteeriumid vastavalt [direktiivile 2004/18]

Artikkel 75. Kvaliteeditagamis- ja keskkonnajuhtimisstandardid

2. alajagu. Hankelepingu sõlmimine

Artikkel 76. Pakkumuste hindamise kriteeriumid

Artikkel 77. Olulusringi kulude arvestamine

Artikkel 78. Lepingu sõlmimise takistused

Artikkel 79. Põhjendamatult madala hinnaga pakkumused

IV peatükk: Lepingu täitmine

Artikkel 80. Lepingute täitmise tingimused

Artikkel 81. Allhanked

Artikkel 82. Lepingute muudatused nende kehtivusajal

Artikkel 83. Lepingute lõpetamine

III JAOTIS. ERIHANGETE KORD

I PEATÜKK. Sotsiaalteenused ja muud eriteenused

Artikkel 84. Sotsiaalteenuste ja muude eriteenuste hankelepingute sõlmimine

Artikkel 85. Teadete avaldamine

Artikkel 86. Lepingute sõlmimise põhimõtted

II PEATÜKK. Teenuste ideekonkursside reguleerivad eeskirjad

Artikkel 87. Üldsätted

Artikkel 88. Reguleerimisala

Artikkel 89. Teated

Artikkel 90. Ideekonkursside korraldamise ja osalejate ning žürii valimise eeskirjad

Artikkel 91. Žürii otsused

IV JAOTIS. JUHTIMINE

Artikkel 92. Jõustamine

Artikkel 93. Avalik järelevalve

Artikkel 94. Üksikaruanded lepingute sõlmimise menetluse kohta

Artikkel 95. Riikide aruanded

Artikkel 96. Abi võrgustiku sektori hankijatele ja ettevõtjatele

Artikkel 97. Halduskoostöö

V JAOTIS. DELEGEERITUD VOLITUSED, RAKENDUSVOLITUSED JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 98. Delegeeritud volituste rakendamine

Artikkel 99. Kiirmenetlus

Artikkel 100. Komiteemenetlus

Artikkel 101. Ülevõtmine

Artikkel 102. Kehtetuks tunnistamine

Artikkel 103. Läbivaatamine

Artikkel 104. Jõustumine

Artikkel 105. Adressaadid

LISAD

I LISA. Artikli 2 punkti 8 alapunktis a sätestatud tegevuste loetelu

II LISA. Artikli 4 lõikes 2 osutatud liidu õigusaktide loetelu

III LISA. Artikli 27 lõikes 3 osutatud liidu õigusaktide loetelu

IV LISA. Pakkumuste, osalemistaotluste, kvalifitseerimistaotluste ja konkurssidel plaanide ning projektide elektrooniliseks vastuvõtmiseks ette nähtud seadmetele esitatavad nõuded

V lisa. Artiklis 38 osutatud rahvusvaheliste kokkulepete loetelu

VI LISA A osa. Perioodilistes eelteadetes avaldatav teave (millele on osutatud artiklis 61)

VI LISA B osa. Teave, mis sisaldub hankijaprofiili lisatava perioodilise eelteate avaldamise teadetes, mida ei kasutata hanke väljakuulutamise teadetenähtud seadmetele esitatavad nõuded (millele on osutatud artikli 61 lõikes 1)

VII LISA. Elektroonilise oksjoni kirjeldustes sisalduv teave (artikli 47 lõige 4)

VIII LISA. Teatavate tehniliste kirjelduste määratlused

IX LISA. Avaldamisega seotud tingimused

X LISA. Kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teates avaldatav teave (millele on osutatud artikli 39 lõike 2 punktis b ja artiklis 62)

XI LISA. Hanketeates avaldatav teave (millele on osutatud artiklis 63)

XII LISA. Teave, mis avaldatakse lepingu sõlmimise teates (millele on osutatud artiklis 64)

XIII LISA. Pakkumuse esitamise, läbirääkimiste alustamise või huvi kinnitamise ettepaneku (osutatud artiklis 68) sisu

XIV LISA. Artiklites 70 ja 79 osutatud rahvusvaheliste sotsiaal- ja keskkonnakonventsioonide loetelu

XV LISA. Artikli 77 lõike 3 kohaste ELi õigusaktide loetelu

XVI LISA. Lepingu kehtivusajal selle muutmise teadetes lisatav teave (millele on osutatud artikli 82 lõikes 6)

XVII LISA. Artiklis 84 osutatud teenused

XVIII LISA. Sotsiaalteenuste ja muude eriteenuste lepinguid käsitlevatesse teadetes lisatav teave (millele on osutatud artiklis 85)

XIX LISA. Ideekonkursi teates avaldatav teave (millele on osutatud artikli 89 lõikes 1)

XX LISA. Teave, mis avaldatakse teates ideekonkursi tulemuste kohta (millele on osutatud artikli 89 lõikes 1)

XXI LISA. Vastavustabel

I JAOTIS

REGULEERIMISALA, MÕISTED JA ÜLDPÕHIMÕTTED

I PEATÜKK

Reguleerimisese ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimisese- ja -ala

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse artiklis 4 määratletud võrgustiku sektori hankijate selliste hangete eeskirjad, mille käigus sõlmitakse hankelepingud ja viiakse läbi ideekonkursid, mille hinnanguline maksumus ei jää artiklis 12 sätestatud piirmääradest allapoole.
2. Hangete all mõeldakse käesolevas direktiivis vähemalt ühe võrgustiku sektori hankija poolt ehitustööde, asjade või teenuste ostmist või muul viisil hankimist kõnealuste võrgustiku sektori hankijate valitud ettevõtjatelt, tingimusel et kõnealused ehitustööd, asjad või teenused on ette nähtud mõne artiklites 5–11 osutatud tegevuse teostamiseks.

Kõik üksikprojektiga hõlmatud lepingute raames hangitud ehitustööd, asjad ja/või teenused moodustavad käesoleva direktiivi mõistes üksikhanke, isegi kui need hangitakse eri lepingute alusel.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „avaliku sektori hankijad” – riik, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused, avalik-õiguslikud isikud, ühe või mitme sellise omavalitsuse või avalik-õigusliku isiku moodustatud ühendused;
- (2) „piirkondlikud omavalitsused” – kõik Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1059/2003³⁷ osutatud statistiliste territoriaalüksuste nomenklatuuri (NUTS) 1. ja 2. tasandile kuuluvate haldusüksuste omavalitsusorganid;
- (3) „kohalikud omavalitsused” – kõik määruses (EÜ) nr 1059/2003 osutatud NUTSi 3. tasandile kuuluvate haldusüksuste ja väiksemate haldusüksuste omavalitsusorganid;
- (4) „avalik-õiguslik isik” – mis tahes asutus, mis vastab kõigile järgmistele tingimustele:

---

³⁷ ELT L 154, 21.6.2003, lk 1.

- (a) see on moodustatud eesmärgiga rahuldada või mis rahuldab vajadusi üldistes huvides ning millel ei ole tööstuslikku ega ärilist iseloomu; kui tal on äriine iseloom, püüab asutus, mis tegutseb tavapäraistes turutingimustes, teenida kasumit ja kannab oma tegevusega seotud kahju ning tema eesmärk ei ole rahuldada vajadusi üldistes huvides ilma tööstusliku või ärilise iseloomuta;
  - (b) see on juriidiline isik;
  - (c) teda rahastavad suuremas osas riik, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused või muud avalik-õiguslikud isikud; või mille juhtimist need avalik-õiguslikud isikud kontrollivad; või tal on haldus-, juhtimis- või järelevalveorgan, mille liikmetest üle poole on määranud riik või piirkondlikud või kohalikud omavalitsused või muud avalik-õiguslikud isikud;
- (5) „avalik-õiguslik äriühing” – äriühing, millele avaliku sektori hankijad võivad omandiõiguse, rahalise osaluse või selle reguleerimise eeskirjade alusel otseselt või kaudselt avaldada valitsevat mõju;
- (6) „eri- või ainuõigused” – õigused, mis asjaomase liikmesriigi pädev ametiasutus on seadus-, regulatiiv- või haldusaktiga andnud ja mille toime seisneb artiklites 5–11 määratletud tegevuste piiramises ühe või mitme üksusega ning mis oluliselt mõjutavad teiste üksuste võimalusi sel alal tegutseda;
- (7) „asjade, ehitustööde ja teenuste hankelepingud” – vähemalt ühe artikli 4 lõikes 3 osutatud võrgustiku sektori hankija ja vähemalt ühe ettevõtja vahel sõlmitud kirjalikud rahaliste huvidega seotud lepingud, mille eesmärgiks on ehitustööde teostamine, asjade tarnimine või teenuste osutamine käesoleva direktiivi tähenduses;
- (8) „ehitustööde hankelepingud” – hankelepingud, mille eesmärgiks on üks järgmistest:
- (a) I lisa kohaste ehitustööde tegemine või ehitustööde tegemine koos projekteerimisega;
  - (b) ehitustöö tegemine või ehitustöö tegemine koos projekteerimisega;
  - (c) ehitustöö tegemine mis tahes vahenditega vastavalt ehitise liigile ja projektile otsustavat mõju avaldava võrgustiku sektori hankija esitatud nõuetele;
- (9) „ehitustöö” – ehitus- või tsiviilehitustööde tulemused tervikuna, mis võimaldavad täita majanduslikke või tehnilisi ülesandeid;
- (10) „asjade hankelepingud” – hankelepingud, mille eesmärgiks on asjade ostmine, üürimine, rentimine või liisimine koos väljaostuvõimalusega või ilma. Asjade hankeleping võib kaasneva tööna hõlmata ka kohaletoomis- ja paigaldustöid;
- (11) „teenuste hankelepingud” – hankelepingud, mille eesmärgiks on punktis 8 nimetatud teenuste osutamine;
- (12) „ettevõtja” – füüsiline või juriidiline isik või võrgustiku sektori hankija või selliste isikute ja/või üksuste rühm, kes pakub turul vastavalt ehitustööde ja/või ehitustöö teostamist, asju või teenuseid;

- (13) „pakkuja” – ettevõtja, kes on esitanud pakkumuse;
- (14) „taotleja” – ettevõtja, kes on esitanud hankemenetluses osalemise taotluse või keda on kutsutud osalema piiratud hankemenetluses või läbirääkimistega hankemenetluses või innovatsioonipartnerluses;
- (15) „hankedokumendid” – kõik võrgustiku sektori hankija esitatud või osutatud dokumendid, milles kirjeldatakse hanke või menetluse elemente või määratakse need kindlaks, sh hanketeade, eelteade või kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teated, kui neid kasutatakse hanke väljakuulutamiseks, tehnilised kirjeldused, lepingu kavandatavad tingimused, taotlejate ja pakkujate esitatavate dokumentide vormingud, teave üldiste kohaldatavate kohustuste kohta ja mis tahes täiendavad dokumendid;
- (16) „kesksed hanked” – pidevad hanked ühel järgmisel kujul:
- (a) võrgustiku sektori hankijate jaoks ettenähtud asjade ja/või teenuste hankimine;
  - (b) võrgustiku sektori hankijate jaoks ettenähtud ehitustööde, asjade või teenuste hankelepingute või raamlepingute sõlmimine;
- (17) „hangete tugiteenused” – hankemenetlust toetav tegevus, eelkõige järgmisel kujul:
- (a) tehniline taristu, et võimaldada võrgustiku sektori hankijatel sõlmida ehitustööde, asjade või teenuste riigihanke- või raamlepinguid;
  - (b) hankemenetluse läbiviimise või korraldamise alane nõustamine või
  - (c) hankemenetluse ettevalmistamine ja juhtimine asjaomase võrgustiku sektori hankija nimel;
- (18) „keskne hankija” – hankija artikli 2 punkti 1 või direktiivi [2004/18/EÜ] artikli 2 punkti 1 tähenduses, kes osutab keskseid hanketeenuseid ning võib pakkuda ka hangete tugiteenuseid;
- (19) „tugiteenuse osutaja” – avalik-õiguslik või eraõiguslik isik, kes pakub turul hangete tugiteenuseid;
- (20) „kirjalik” või „kirjalikult” – sõnadest või numbritest koosnev avaldus, mida on võimalik lugeda, paljundada ja seejärel edastada, sh elektrooniliste vahendite abil edastatav ja salvestatav teave;
- (21) „elektroonilised vahendid” – elektrooniliste seadmete, mida kasutatakse kaablite, raadio, optiliste vahendite või muude elektromagnetiliste vahendite kaudu saadetud, edastatud ja vastu võetud andmete töötlemiseks (sealhulgas digitaalseks pakkimiseks) ja salvestamiseks;
- (22) „olelusring” – kõik asjade või ehitiste olemasolu või teenuste osutamise järjestikused ja/või omavahel seotud etapid, sh tootmine, transport, kasutamine ja hooldus, alates tooraine hankimisest või ressursside loomisest kuni kõrvaldamise ja lõpetamiseni;

- (23) „ideekonkurss” – menetlus, mille kaudu võrgustiku sektori hankija peamiselt maa- ja linnaplaneeringute, arhitektuuri ja inseneritöö või andmetöötluse valdkonnas omandab kavandi või projekti, mille valib välja žürii auhinnalisel või auhindadeta konkursil.

Artikkel 3

Segahanked ja mitut tegevust hõlmavad hanked

1. Lepingud, mille esemeks on kaks või enam liiki hankeid (ehitustööd, teenused või asjad) sõlmitakse kooskõlas lepingu põhiesemeks oleva hanke liigi suhtes kohaldatavate sätetega.

Segahangete lepingute puhul, mis hõlmavad teenuseid III jaotise I peatüki tähenduses ja muid teenuseid või teenuseid ja asju, määratakse lepingu põhiese kindlaks asjaomaste teenuste või asjade maksumuse võrdluse alusel.

Asjade, ehitustööde ning teenuste hankelepingute ja kontsessioonide elemente sisaldavate segalepingute puhul sõlmitakse käesoleva direktiiviga hõlmatud lepingu osa kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega.

Kui asjaomase lepingu eri osi ei ole objektiivselt võimalik lahutada, määratakse käesoleva direktiivi kohaldamine kindlaks lepingu põhieseme alusel.

2. Mitut tegevust hõlmav leping vastab eeskirjadele, mida rakendatakse lepingu peamiseks eesmärgiks oleva tegevuse puhul.

Ent valikut, kas sõlmida üksikleping või mitu eraldi lepingut, ei tohi teha eesmärgiga jätta leping välja käesoleva direktiivi reguleerimisalast või kui see on asjakohane, direktiivi [2004/18/EÜ] reguleerimisalast.

3. Kui ühte lepinguga kavandatud tegevustest reguleeritakse käesoleva direktiiviga ja teist ülalnimetatud direktiiviga [2004/18/EÜ] ja kui objektiivselt on võimatu kindlaks teha, milline on lepinguga kavandatud peamine tegevus, sõlmitakse leping vastavalt ülalnimetatud direktiivile [2004/18/EÜ].

4. Kui ühte lepinguga kavandatud tegevustest reguleeritakse käesoleva direktiiviga ja teist tegevust ei reguleerita käesoleva direktiiviga ega direktiiviga [2004/18/EÜ] ega Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/81/EÜ³⁸ ja kui objektiivselt on võimatu kindlaks teha, milline on lepinguga kavandatud peamine tegevus, sõlmitakse leping vastavalt käesolevale direktiivile.

---

³⁸ ELT L 217, 20.8.2009, lk 76.

II PEATÜKK

Isikuline reguleerimisala: *hõlmatud tegevuste ja üksuste määratlemine*

1. JAGU ÜKSUSED

Artikkel 4 *Võrgustiku sektori hankijad*

1. Eeldatakse, et hankijatel on artikli 5 punkti 2 kohane valitsev mõju ühel järgmisel juhul, kui kõnealused hankijad otseselt või kaudselt:
  - (a) omavad enamust äriühingu märgitud kapitalist;
  - (b) omavad kontrolli äriühingu emiteeritud aktsiatega määratud hääle enamuse üle;
  - (c) võivad nimetada rohkem kui poole äriühingu haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmetest.

2. Piisavat avalikustamist tagava menetluse käigus antud õigusi, mis on antud objektiivsete kriteeriumide alusel, ei käsitata artikli 6 punkti 2 kohaste „eri- või ainuõigustena”.

See hõlmab järgmist:

  - (a) väljakuulutamise hankemenetlused vastavalt direktiivile [2004/18/EÜ], [direktiivile ... (kontsessioonid)] või käesolevale direktiivile;
  - (b) Liidu muude II lisas loetletud õigusaktide kohased menetlused, mis tagavad eelnevalt objektiivsete kriteeriumide alusel lubade andmise piisava läbipaistvuse.

3. Käesolevat direktiivi kohaldatakse võrgustiku sektori hankijate suhtes:
  - (a) kes on avaliku sektori hankijad või avalik-õiguslikud äriühingud ja kes tegelevad ühe artiklites 5–11 osutatud tegevusega;
  - (b) kes juhul, kui tegemist ei ole avaliku sektori hankijatega või avalik-õiguslike äriühingutega, tegutsevad ühe või mitme artiklites 5–11 osutatud tegevusega või nende tegevuste kombinatsiooniga ja kelle tegevuse aluseks on liikmesriigi pädeva ametiasutuse antud eri- või ainuõigused.

4. Komisjonile antakse volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 98 seoses II lisas esitatud liidu õigusaktide loetelu muudatusega, kui uute õigusaktide vastuvõtmise, kehtetuks tunnistamise või muutmise tõttu on sellised muudatused vajalikud.

2. JAGU TEGEVUSED

Artikkel 5 Gaas ja soojusenergia

1. Gaasi ja soojusenergia puhul kohaldatakse käesolevat direktiivi järgmiste tegevuste suhtes:
  - (a) niisuguste püsivõrkude pakkumine või käitamine, mille eesmärgiks on pakkuda avalikkusele gaasi või soojusenergia tootmise, ülekande või jaotamisega seotud teenust;
  - (b) gaasi või soojusenergia tarnimine sellistesse võrkudesse.
2. Kui võrgustiku sektori hankija, kes ei ole avaliku sektori hankija varustab üldkasutatavat teenust osutavaid võrke gaasi või soojusenergiaga, ei käsitata seda asjakohase tegevusena lõike 1 tähenduses, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:
  - (a) asjaomase üksuse gaasi või soojusenergia tootmine on muu kui lõikes 1 või artiklites 6–8 osutatud tegevuse vältimatuks tagajärjeks;
  - (b) üldkasutatavate võrkude varustamise eesmärk on ainult kõnealuse toodangu majanduslik eksploateerimine ja see ei ületa 20 % üksuse käibest, võttes arvesse kolme eelneva aasta, sh käesoleva keskmist.

Artikkel 6 Elektrienergia

1. Elektrienergia puhul kohaldatakse käesolevat direktiivi järgmiste tegevuste suhtes:
  - (a) niisuguste püsivõrkude pakkumine või käitamine, mille eesmärgiks on pakkuda avalikkusele elektrienergia tootmise, transpordi või jaotamisega seotud teenust,
  - (b) elektrienergia tarnimine sellistesse võrkudesse.

Käesoleva direktiivi kohaldamisel hõlmab elektrienergiaga varustamine elektri tootmist ja hulgimüüki.
2. Kui võrgustiku sektori hankija, kes ei ole avaliku sektori hankija varustab üldkasutatavat teenust osutavaid võrke elektrienergiaga, ei käsitata seda asjakohase tegevusena lõike 1 tähenduses, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:
  - (a) asjaomase üksuse elektrienergia tootmine toimub seetõttu, et selle tarbimine on vajalik muu kui lõikes 1 või artiklites 5, 7 ja 8 hõlmatud tegevuse teostamiseks;

- (b) üldkasutatavate võrkude varustamine sõltub ainult üksuse omatarbimisest ega ole ületanud 30 % üksuse summaarsest energiatootmisest, võttes arvesse kolme eelneva aasta, sh jooksva aasta keskmist.

Artikkel 7

Vesi

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse järgmiste tegevuste suhtes:
  - (a) niisuguste püsivõrkude pakkumine või käitamine, mille eesmärgiks on pakkuda avalikkusele joogivee tootmise, transpordi või jaotamisega seotud teenust;
  - (b) joogivee tarnimine sellistesse võrkudesse.
2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse ka selliste lepingute või ideekonkursside suhtes, mida sõlmivad või korraldavad lõikes 1 osutatud tegevusi teostavad üksused ja mis on seotud ühe järgmise elemendiga:
  - (a) vesiehitusprojektid, niisutus või maakuivendus, tingimusel et joogiveetarne moodustab üle 20 % nimetatud projektide, niisutus- või kuivendustööde käigus saadava vee kogumahust;
  - (b) reovee ärajuhtimine ja töötlemine.
3. Kui muu võrgustiku sektori hankija kui avaliku sektori hankija varustab üldkasutatavat teenust osutavaid võrke joogiveega, ei käsitata seda asjakohase tegevusena lõike 1 tähenduses, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:
  - (a) asjaomase üksuse joogivee tootmine toimub seetõttu, et selle joogivee tarbimine on vajalik muu kui artiklites 5–8 hõlmatud tegevuse teostamiseks;
  - (b) üldkasutatavate võrkude varustamine sõltub ainult üksuse omatarbimisest ega ole ületanud 30 % üksuse summaarsest joogivee tootmisest, võttes arvesse kolme eelneva aasta, sh jooksva aasta keskmist.

Artikkel 8

Transporditeenused

Käesolevat direktiivi kohaldatakse tegevuste suhtes, mis on seotud võrgustike käitamise või avalikkusele transporditeenuse pakkumisega rongiga, automaatsüsteemidega, trammiga, trollibussiga, bussiga või kõisteedel.

Transporditeenuste puhul loetakse võrgustiku olemasoluks seda, kui teenust osutatakse vastavalt liikmesriigi pädeva ametiasutuse kehtestatud tingimustele, nagu näiteks teenindusmarsruutide tingimused, pakutav läbilaskevõime või teenindussagedus.

Artikkel 9
Sadamad ja lennuväljad

Käesolevat direktiivi kohaldatakse selliste tegevuste suhtes, mis on seotud geograafilise piirkonna kasutamisega lennuvälja- ja meresadamateenuste või siseveekogude sadamateenuste või muude terminaliteenuste osutamiseks õhu-, mere- või veetranspordiettevõtjatele;

Artikkel 10
Postiteenused

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse selliste tegevuste suhtes, mis on seotud järgneva osutamisega:
  - (a) postiteenused;
  - (b) muud teenused kui postiteenused, kui selliseid teenuseid osutab üksus, kes pakub ka postiteenuseid lõike 2 punkti b tähenduses, ning kui artikli 27 lõikes 1 sätestatud tingimused ei ole täidetud lõike 2 punkti b alla kuuluvate teenuste puhul.
2. Ilma et see piiraks direktiivi 97/67/EÜ kohaldamist, kasutatakse käesolevas direktiivis järgmisi mõisteid:
  - (a) „postisaadetis” – igasuguse kaaluga adresseeritud saadetus edasitoimetataval kujul. Lisaks kirjadele võivad postisaadetiste hulka kuuluda näiteks raamatud, kataloogid, ajalehed, perioodikaväljaanded ja igasuguse kaaluga postipakid, mis sisaldavad kaubandusliku väärtusega või väärtuseta asju;
  - (b) „postiteenused” – teenused, mis koosnevad postisaadetiste kogumisest, sortimisest, sihitamisest ja kättetoimetamisest. See hõlmab nii vastavalt direktiivile 97/67/EÜ kehtestatud universaalteenuse reguleerimisalasse kuuluvaid teenuseid kui ka sellest välja jäävaid teenuseid;
  - (c) „muud teenused kui postiteenused” – teenused, mida osutatakse järgmistes valdkondades:
    - i) postiteenistuse korraldamise teenused (teenused, mis eelnevad ja järgnevad lähetamisele, sh „postiruumi töö korraldamise teenused”);
    - ii) üksnes elektrooniliste vahendite vahendusel pakutavad ja nendega seotud lisandväärtusega teenused, sealhulgas šifreeritud dokumentide turvaline edastamine elektrooniliste vahenditega, aadressihalduse teenused ja registreeritud elektroonilise posti edastamine;
    - iii) teenused, mis on seotud posti teel saadetavate esemetega, mis ei ole hõlmatud punktiga a, nagu aadressita otsepostituse saadetised;
    - iv) finantsteenused, nagu on määratletud ühtse riigihangete klassifikaatori viitenumbrite 66100000-1 kuni 66720000-3 all ja artikli 19 punktis c ning mis hõlmavad eelkõige postirahakaarte ja posti žiirülekandeid;

- v) filateeliateenused;
- vi) logistikateenused (teenused, milles on ühendatud füüsiline kättetoimetamine ja/või ladustamine ning teised postiga mitteseotud funktsioonid).

Artikkel 11

Nafta ja gaasi ammutamine ning söe ja teiste tahkekütuste leiukohtade uuringud või kaevandamine

Käesolevat direktiivi ei kohaldata selliste tegevuste suhtes, mis on seotud geograafilise piirkonna kasutamisega:

- (a) nafta või gaasi ammutamiseks;
- (b) söe või muude tahkekütuste uuringuteks ja kaevandamiseks.

III peatükk: Reguleerimisala

1. JAGU PIIRMÄÄRAD

Artikkel 12

Piirmäärad

Välja arvatud juhud, kus piirmäärad on välistatud artiklite 15–20 või artikli 27 kohaselt, kohaldatakse käesolevat direktiivi seoses asjaomase tegevuse teostamisega selliste hangete suhtes, mille maksumus käibemaksuta vastab hinnanguliselt vähemalt järgmistele piirmääradele:

- (a) 400 000 eurot asjade ja teenuste hankelepingute ning ideekonkursside puhul;
- (b) 5 000 000 eurot ehitustööde hankelepingute puhul;
- (c) 1 000 000 eurot XVII lisas loetletud sotsiaalteenuste ja muude eriteenuste hankelepingute puhul.

Artikkel 13

Hanke hinnangulise maksumuse arvutamise meetodid

1. Hanke hinnangulise maksumuse arvutamisel võetakse aluseks võrgustiku sektori hankija hinnangu kohaselt väljamakstav kogusumma käibemaksuta, arvestades sealhulgas lepinguga seotud mis tahes valikuvõimalusi ja uuendamisi.

Kui võrgustiku sektori hankija näeb ette auhindu või makseid taotlejatele või pakkujatele, võtab ta need arvesse lepingu hinnangulise maksumuse arvutamisel.

2. Hankelepingu hinnangulise maksumuse arutamise meetodit ei valita eesmärgiga jätta hankeleping käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja. Üksikhanget ei jaotata seega osadeks selliselt, et hoitakse ära selle kuulumine käesoleva direktiivi reguleerimisalasse, kui see ei ole objektiivsetel põhjustel õigustatud.
3. Kõnealune hinnang peab kehtima hanke väljakuulutamise teate saatmise hetkel või kui teate saatmist ei ole ette nähtud, siis hetkel, kui võrgustiku sektori hankija alustab hankemenetlust, määrates eelkõige kindlaks kavandatava hanke põhiomadused.
4. Raamlepingu ja dünaamiliste hankesüsteemide puhul on arvestatavaks maksumuseks raamlepingu kogu kehtivusaja või hankesüsteemi kogu kasutusaja jooksul sõlmitavate kõigi lepingute suurim hinnanguline kogumaksumus käibemaksuta.
5. Innovatsioonipartnerluste puhul vastab arvessevõetav maksumus kavandatava partnerluse kõigis etappides aset leidva teadus- ja arendustegevuse ning samuti kavandatava partnerluse lõpus välja arendatavate ja tarnitavate asjade, teenuste või ehitustööde maksimaalsele hinnangulisele maksumusele käibemaksuta.
6. Artikli 12 kohaldamisel arvestavad võrgustiku sektori hankijad ehitustööde hankelepingu hinnangulise maksumuse sisse ehitustööde kulud ja võrgustiku sektori hankija poolt töövõtjale kättesaadavaks tehtavate kõigi asjade ja teenuste maksumuse, kui need on vajalikud ehitustööde teostamiseks.
7. Kui kavandatava ehitustööde või teenuste hanke tulemusena sõlmitakse hankelepingud samaaegselt eraldi osadena, võetakse arvesse kõigi osade hinnanguline kogumaksumus.

Kui osade kogumaksumus on võrdne artiklis 12 sätestatud piirmääraga või sellest suurem, kohaldatakse käesolevat direktiivi iga osa suhtes.

8. Kui sarnaste materjalide hankimise ettepaneku tulemuseks võib olla lepingute üheaegne sõlmimine hanke eraldi osade suhtes, tuleb artikli 12 kohaldamisel arvestada kõigi selliste osade hinnangulist kogumaksumust.

Kui osade kogumaksumus on võrdne artiklis 12 sätestatud piirmääraga või sellest suurem, kohaldatakse käesolevat direktiivi iga osa suhtes.

9. Võrgustiku sektori hankijad võivad üksikute osade suhtes lepinguid sõlmides jätta käesolevas direktiivis sätestatud menetlused kohaldamata, kui asjaomase osa hinnanguline maksumus käibemaksuta jääb asjade või teenuste puhul alla 80 000 euro ja ehitustööde puhul alla 1 miljoni euro. Selliste osade kogumaksumus, mille jaoks sõlmitud lepingute suhtes ei kohaldata käesolevat direktiivi, ei tohi siiski ületada 20 % kavandatava ehitustöö, samalaadsete asjade või teenuste hanke kõikide osade kogumaksumusest.
10. Asjade või teenuste hankelepingute puhul, mis on olemuselt regulaarsed või mida kavatakse teatava aja jooksul uuendada, võetakse lepingu hinnangulise maksumuse arutamisel aluseks kas:
  - (a) eelnenud 12 kuu või eelarveaasta jooksul sõlmitud samalaadsete järjestikuste lepingute tegelik kogumaksumus, mida on võimaluse korral kohandatud

esialgse lepingu sõlmimisele järgneva 12 kuu jooksul toimuvatele muutustele koguses või maksumuses;

- (b) või esimesele tarnele järgnenud kaheteistkümne kuu või finantsaasta jooksul, kui see on pikem kui kaksteist kuud, sõlmitud järjestikuste lepingute hinnanguline kogumaksumus.
11. Asjade hankelepingute puhul, mis on seotud toodete liisimise, rentimise, laenutamise või ostuga järelmaksu teel, võetakse lepingu hinnangulise maksumuse arvutamisel aluseks:
- (a) tähtjaliste lepingute puhul, kus tähtaeg on kuni kaksteist kuud, selle lepingu hinnanguline kogumaksumus kogu lepingu tähtaja jooksul või kui tähtaeg on pikem kui kaksteist kuud, selle lepingu kogumaksumus, kaasa arvatud selle hinnanguline jääkväärtus;
  - (b) tähtajatute hankelepingute puhul või hankelepingute puhul, mille kehtivusaega ei ole võimalik määratleda, kuumakse korrutatuna 48ga.
12. Teenuste hankelepingute puhul tuleb lepingu hinnangulise maksumuse arvutamisel vajaduse korral aluseks võtta järgmine:
- (a) kindlustusteenused: makstav kindlustusmaks ja muud tasud;
  - (b) panga- ja muud finantsteenused: teenustasud, vahendustasud, intress ja muud tasud;
  - (c) projekteerimislepingud: teenustasud, vahendustasud ja muud tasud.
13. Teenuste hankelepingute puhul, milles ei täpsustata koguhinda, võetakse lepingu hinnangulise maksumuse arvutamisel aluseks:
- (a) tähtjaliste hankelepingute puhul, mille kehtivusaeg on 48 kuud või lühem: kogumaksumus hankelepingu kehtivusaja jooksul;
  - (b) tähtajatute hankelepingute või hankelepingute puhul, mille kehtivusaeg on üle 48 kuu: kuumakse korrutatuna 48ga.

Artikkel 14 *Piirmäärade läbivaatamine*

1. Komisjon kontrollib iga kahe aasta tagant alates 30. juunist 2014, kas artikli 12 punktides a ja b kehtestatud piirmäärad vastavad WTO riigihankelepingus sätestatud piirmääradele, ja muudab neid vajaduse korral.

Vastavalt WTO riigihankelepingu kohasele arvutamismeetodile võtab komisjon kõnealuste piirmäärade väärtuste arvutamisel aluseks Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühikutes (SDR) väljendatud euro keskmise päevakursi 24 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, mis lõpeb 1. jaanuaril jõustuvale läbivaatamisele eelneva augustikuu viimasel päeval. Sel viisil läbivaadatud piirmäärade väärtus ümardatakse

vajaduse korral lähima tuhande euroni allapoole, et tagada WTO riigihankelepingus sätestatud ja SDRides väljendatud kehtivate piirmäärade järgimine.

2. Iga kahe aasta tagant alates 1. jaanuarist 2014 määrab komisjon kindlaks artikli 12 punktides a ja b osutatud ja käesoleva artikli lõike 1 kohaselt läbivaadatud piirmäärade väärtused rahaliidus mitteosalevate liikmesriikide omavääringus.

Samal ajal määrab komisjon kindlaks artikli 12 punktis c osutatud piirmäära väärtuse rahaliidus mitteosalevate liikmesriikide omavääringus.

Vastavalt WTO riigihankelepingu kohasele arvutusmeetodile võetakse nende väärtuste arvutamisel aluseks kõnealuste omavääringute keskmine päevakurss, mis vastab eurodes väljendatud kohaldatavate piirmääradele 24 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, mis lõpeb 1. jaanuaril jõustuvale piirmäärade läbivaatamisele eelneva augustikuu viimasel päeval.

3. Komisjon avaldab lõikes 1 osutatud läbivaadatud piirmäärad ja nende vastavad väärtused omavääringus *Euroopa Liidu Teatajas* läbivaatamisele järgneva novembrikuu alguses.
4. Komisjonile antakse volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 98, et kohandada lõike 1 teises lõigus osutatud meetodit WTO riigihankelepingus sätestatud meetodi muudatustega seoses artikli 12 punktides a ja b osutatud piirmäärade läbivaatamisega ning käesoleva artikli lõikes 2 osutatud, rahaliidus mitteosalevate liikmesriikide omavääringus esitatud piirmäärade kindlaksmääramisega

Samuti antakse komisjonile volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 98, et vaadata läbi artikli 12 punktides a ja b osutatud piirmäärad.

5. Kui artikli 12 punktides a ja b osutatud piirmäärad vajavad läbivaatamist ning ajalised piirangud ei võimalda kasutada artikliga 98 ette nähtud menetlust ja seega on tungiv vajadus, kohaldatakse käesoleva artikli lõike 4 teise lõigu kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide suhtes artiklis 99 sätestatud menetlust.

2. JAGU

HANKELEPINGUTE JA IDEEKONKURSSIDE ERANDID

1. alajagu

Kõigi võrgustiku sektori hankijate suhtes kohaldatavad erandid ning vee- ja energeetikavaldkonnas kohaldatavad erandid

Artikkel 15

Kolmandatele isikutele edasimüügi või rentimise eesmärgil sõlmitavad lepingud

1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata selliste lepingute suhtes, mis on sõlmitud kolmandatele isikutele edasimüümise või rentimise eesmärgil, tingimusel et võrgustiku sektori hankijal ei ole kõnealuste lepingute eseme müümiseks või rentimiseks eri- või ainuõigusi ja teistel üksustel on õigus müüa või rentida võrgustiku sektori hankijaga samadel tingimustel.

2. Võrgustiku sektori hankijad teatavad komisjonile või siseriiklikule järelevalveasutusele nende taotluse korral kõikidest toodete või tegevuste kategooriatest, mida nad peavad lõike 1 kohase erandi alla kuuluvaks. Komisjon võib teavitamise eesmärgil aeg-ajalt avaldada *Euroopa Liidu Teatajas* loetelud toodete ja tegevuste kategooriatest, mida ta peab selle erandi alla kuuluvaks. Seejuures võtab komisjon arvesse kõiki delikaatseid ärilisi aspekte, millele võrgustiku sektori hankijad võivad teavet edastades tähelepanu juhtida.

Artikkel 16

Muul eesmärgil kui hõlmatud tegevuse teostamiseks või sellise tegevuse teostamiseks kolmandas riigis sõlmitavad lepingud ja korraldatavad ideekonkurssid

1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata lepingute suhtes, mille võrgustiku sektori hankijad sõlmivad muu kui artiklites 5–11 kirjeldatud tegevuse teostamise eesmärgil või niisuguseks tegevuseks kolmandas riigis ja mille tingimuste hulka ei kuulu liidus asuvate võrkude või geograafiliste piirkondade füüsiline kasutamine, samuti ei kohaldata seda kõnealusel eesmärgil korraldatavate ideekonkursside suhtes.
2. Võrgustiku sektori hankijad teavitavad komisjoni või siseriiklikku järelevalveasutust nende taotlusel mis tahes tegevusest, mida nad peavad lõike 1 kohase erandi alla kuuluvaks. Komisjon võib teavitamise eesmärgil aeg-ajalt avaldada *Euroopa Liidu Teatajas* loetelud tegevuste kategooriatest, mida ta peab selle erandi alla kuuluvaks. Seejuures võtab komisjon arvesse kõiki delikaatseid ärilisi aspekte, millele võrgustiku sektori hankijad võivad teavet edastades tähelepanu juhtida.

Artikkel 17

Kaitse ja julgeolek

1. Seoses kaitse ja julgeoleku valdkonnas sõlmitavate lepingute või korraldatavate ideekonkurssidega ei kohaldata käesolevat direktiivi:
  - (a) direktiiviga 2009/81/EÜ hõlmatud lepingute suhtes;
  - (b) direktiiviga 2009/81/EÜ selle artiklite 8, 12 ja 13 kohaselt mittehõlmatud lepingute suhtes.
2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata muude kui esimeses lõigus osutatud lepingute ja ideekonkursside suhtes niivõrd, kuivõrd liikmesriikide olulisi julgeolekuhuve ei ole võimalik hankemenetlusega tagada, nagu on ette nähtud artikli 39 lõikega 1.

Artikkel 18

Rahvusvaheliste eeskirjade kohaselt sõlmitud lepingud ja korraldatud ideekonkurssid

Käesolevat direktiivi ei kohaldata hankelepingute ja ideekonkursside suhtes, mille sõlmimisel või korraldamisel peab võrgustiku sektori hankija lähtuma käesolevast direktiivist erinevast menetluskorrast, mis on kehtestatud ühe järgmise vahendiga:

- (a) rahvusvaheline leping, mis on sõlmitud aluslepingu kohaselt liikmesriigi ja ühe või mitme kolmanda riigi vahel ja mis käsitleb ehitustöid, asju või teenuseid, mille

eesmärk on teatava projekti ühine rakendamine või kasutamine allakirjutanud riikide poolt;

- (b) sõjaväeüksuste paigutamist käsitlev rahvusvaheline lepingu, mis on seotud liikmesriigi või kolmanda riigi äriühingutega;
- (c) rahvusvahelise organisatsiooni teatav menetlus;
- (d) rahvusvahelise organisatsiooni või rahvusvahelise finantseerimisasutuse hankeeeskirjad, mis on ette nähtud juhul, kui hankelepinguid või ideekonkursside rahastab täielikult kõnealune organisatsioon või asutus; selliste hankelepingute ja ideekonkursside puhul, mida olulisel määral kaasrahastab rahvusvaheline organisatsioon või rahvusvaheline finantseerimisasutus, otsustavad lepingupooled, milliseid hankemenetlusi kohaldada; menetlused peavad olema kooskõlas asutamislepinguga.

Kõigist esimese lõigu punktis a osutatud lepingutest teatatakse komisjonile, kes võib konsulteerida artiklis 100 viidatud riigihankelepingute nõuandekomiteega.

Artikkel 19 *Erandid teenuste hankelepingute puhul*

Käesolevat direktiivi ei kohaldata selliste teenuste hankelepingute suhtes, mis hõlmavad:

- (a) maa, olemasolevate ehitiste või muu kinnisvara omandamist või rentimist mis tahes rahaliste vahenditega või sellise kinnisvaraga seotud õigusi; käesolev direktiiv hõlmab siiski finantsteenustega seotud lepinguid, mis sõlmitakse mis tahes vormis ostu- või rendilepinguga samal ajal, enne või pärast seda;
- (b) vahekohtu- ja lepitamisteenuseid;
- (c) finantsteenuseid, mis on seotud väärtpaberite või muude finantsinstrumentide emiteerimise, müügi, ostu või võõrandamisega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/39/EÜ mõistes,³⁹ ning Euroopa Finantsstabiilsuse Fondiga seotud toiminguid;
- (d) töölepinguid;
- (e) avalikku reisijateveoteenust raudteel või metros;
- (f) ringhäälinguorganisatsioonidega sõlmitavaid saateajaga seotud lepinguid.

Esimese lõigu punktis f osutatud ringhääling hõlmab mis tahes elektroonilise võrgu kaudu toimuvat edastamist ja levitamist.

---

³⁹ ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.

Artikkel 20

Teatavate võrgustiku sektori hankijate sõlmitavad lepingud vee hankimiseks ja elektrienergia tarnimiseks või elektrienergia tootmiseks vajalike kütuste tarnimiseks

Käesolevat direktiivi ei kohaldata:

- (a) vee hankimise lepingute suhtes, kui need sõlmivad võrgustiku sektori hankijad, kes osalevad ühes või mõlemas joogiveega seotud tegevuses, millele on osutatud artikli 7 lõikes 1;
- (b) selliste lepingute suhtes, mille on sõlminud ise energeetikavaldkonnas tegutsevad võrgustiku sektori hankijad, kes tegelevad artikli 5 lõikes 1, artikli 6 lõikes 1 või artiklis 11 osutatud tegevusega, tarnides:
  - i) energiat;
  - ii) energia tootmiseks vajalikke kütuseid.

2. alajagu

Erisuhted (kontrollitavad üksused, koostöö, sidusettevõtted ja ühisettevõtted)

Artikkel 21

Ametiasutuste vahelised suhted

1. Leping, mille avaliku sektori hankija on sõlminud mõne teise juriidilise isikuga, jääb käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja, kui on täidetud järgmised kumulatiivsed tingimused:
  - (a) avaliku sektori hankija teostab asjaomase juriidilise isiku üle kontrolli, mis sarnaneb kontrolliga, mida ta teostab oma osakondade üle;
  - (b) vähemalt 90 % asjaomase juriidilise isiku tegevusest toimub kontrolliva avaliku sektori hankija või sama avaliku sektori hankija kontrollitavate muude juriidiliste isikute alluvuses;
  - (c) kontrollitaval juriidilisel isikul puudub erasektori osalus.

Esimese lõigu punkti a mõistes teostab avaliku sektori hankija juriidilise isiku üle kontrolli, mis sarnaneb kontrolliga, mida ta teostab oma osakondade üle, kui ta avaldab otsustavat mõju kontrollitava juriidilise isiku strateegilistele eesmärkidele ja olulistele otsustele.

2. Lõiget 1 kohaldatakse ka siis, kui avaliku sektori hankijast kontrollitav üksus sõlmib lepingu teda kontrolliva üksusega või muu juriidilise isikuga, keda kontrollib kõnealune avaliku sektori hankija, tingimusel et sellel juriidilisel isikul, kellega sõlmitakse riigihankeleping, puudub erasektori osalus.
3. Avaliku sektori hankija, kes lõike 1 tähenduses ei kontrolli juriidilist isikut, võib siiski käesolevat direktiivi kohaldamata sõlmida lepingu juriidilise isikuga, keda ta kontrollib ühiselt teiste avaliku sektori hankijatega, kui järgmised tingimused on täidetud:

- (a) avaliku sektori hankijad ühiselt teostavad asjaomase juriidilise isiku üle kontrolli, mis sarnaneb kontrolliga, mida nad teostavad oma osakondade üle;
- (b) vähemalt 90 % asjaomase juriidilise isiku tegevusest toimub kontrollivate avaliku sektori hankijate või samade avaliku sektori hankijate kontrollitavate muude juriidiliste isikute alluvuses;
- (c) kontrollitaval juriidilisel isikul puudub erasektori osalus.

Lõike a kohaldamisel kontrollivad avaliku sektori hankijad juriidilist isikut ühiselt juhul, kui on täidetud järgmised kumulatiivsed tingimused:

- (a) kontrollitava juriidilise isiku otsuseid tegevad organid koosnevad osalevate avaliku sektori hankijate esindajatest;
- (b) kõnealused avaliku sektori hankijad saavad ühiselt avaldada otsustavat mõju kontrollitava juriidilise isiku strateegilistele eesmärkidele ja olulistele otsustele;
- (c) kontrollitav juriidiline isik ei lähtu huvidest, mis erinevad temaga seotud avaliku sektori asutuste huvidest;
- (d) kontrollitav juriidiline isik ei saa avaliku sektori hankijatega sõlmitud riigihankelepingutest muud kasu lisaks tegelike kulude hüvitamisele.

4. Vähemalt kahe avaliku sektori hankija vahel sõlmitud kokkulepet ei peeta „ehitustööde, asjade või teenuste hankelepinguks” käesoleva direktiivi artikli 2 punkti 7 tähenduses, kui on täidetud järgmised kumulatiivsed tingimused:

- (a) kokkulepe põhineb osalevate avaliku sektori hankijate lojaalsel koostööl, mille eesmärk on täita ühiselt avalike teenustega seotud ülesandeid ning mis hõlmab lepingupoolte vastastikuseid õigusi ja kohustusi;
- (b) kokkuleppes juhindutakse üksnes avaliku huviga seotud kaalutlustest;
- (c) osalevad avaliku sektori hankijad ei tegutse avatud turul suuremal määral kui 10 % kokkuleppe seisukohast oluliste tegevuste käibest;
- (d) kokkulepe ei hõlma osalevate avaliku sektori hankijate vahelisi rahalisi ülekandeid, v.a ülekanded, mis vastavad ehitustööde, teenuste või asjade tegelike kulude hüvitamisele;
- (e) kõigil osalevatel avaliku sektori hankijatel puudub erasektori osalus.

5. Lõigetes 1–4 osutatud erasektori osaluse puudumist kontrollitakse lepingu või kokkuleppe sõlmimise ajal.

Lõigetes 1–4 sätestatud erandid kaotavad kehtivuse alates hetkest, mil tekib erasektori osalus, kusjuures kehtivate lepingute suhtes tuleb korraldada hange tavapärase hankemenetluste alusel.

Artikkel 22
Sidusettevõtjatega sõlmitud lepingud

1. Käesolevas artiklis tähendab „sidusettevõtja” mis tahes ettevõtjat, kelle raamatupidamise aastaaruanne on konsolideeritud võrgustiku sektori hankija aastaaruannetega vastavalt nõukogu seitsmenda direktiivi 83/349/EMÜ⁴⁰ nõuetele.
2. Kõnealuse direktiiviga hõlmamata üksuste puhul tähendab „sidusettevõtja” mis tahes ettevõtjat:
  - (a) kelle üle võrgustiku sektori hankijal võib olla käesoleva direktiivi artikli 2 punkti 5 ja artikli 4 lõike 1 tähenduses otsene või kaudne valitsev mõju;
  - (b) kellel võib olla valitsev mõju võrgustiku sektori hankija üle;
  - (c) kelle üle koos võrgustiku sektori hankijaga on teisel ettevõtjal valitsev mõju tulenevalt omandiõigusest või finantsosalusest või ettevõtja tegevust reguleerivatest eeskirjadest.
3. Ilma et see mõjutaks artikli 21 kohaldamist ja tingimusel et lõikes 4 sätestatud tingimused on täidetud, ei kohaldata käesolevat direktiivi selliste lepingute suhtes:
  - (a) mille võrgustiku sektori hankija sõlmib sidusettevõtjaga või
  - (b) mille sõlmib ühisettevõtte, mille mitu võrgustiku sektori hankijat on loonud üksnes artiklites 5–11 määratletud tegevuseks, ettevõtjaga, mis on ühe kõnealuse võrgustiku sektori hankija sidusettevõtja.
4. Lõiget 3 kohaldatakse:
  - (a) teenuste hankelepingute suhtes, tingimusel et vähemalt 80 % selle sidusettevõtja eelneva kolme aasta keskmisest teenuste kogukäibest on saadud teenuste osutamisest temaga seotud ettevõtjatele;
  - (b) asjade hankelepingute suhtes, tingimusel et vähemalt 80 % selle sidusettevõtja eelneva kolme aasta keskmisest asjade kogukäibest on saadud selliste asjade tarnimisest temaga seotud ettevõtjatele;
  - (c) ehitustööde hankelepingute suhtes, tingimusel et vähemalt 80 % selle sidusettevõtja eelneva kolme aasta keskmisest ehitustööde kogukäibest on saadud ehitustööde teostamisest temaga seotud ettevõtjatele.
5. Kui sidusettevõtja loomise või tegevuse alustamise aja tõttu puuduvad andmed eelneva kolme aasta käibe kohta, siis piisab sellest, kui ettevõtja näitab eelkõige äriprognoside abil, et lõike 4 punktides a, b või c osutatud käive on usaldusväärne.

Kui mitu võrgustiku sektori hankijaga seotud sidusettevõtjat osutavad ühesuguseid või sarnaseid teenuseid või teevad ühesuguseid või sarnaseid tarneid või ehitustöid,

---

⁴⁰ EÜT L 193, 18.7.1983, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/65/EÜ (EÜT L 283, 27.10.2001, lk 28).

siis arvutatakse ülalmainitud määrad, arvestades kogukäivet, mis kõnealused sidusettevõtjad on teenuste osutamisest või tarnete või ehitustööde teostamisest saanud.

Artikkel 23

Ühisettevõtte või ühisettevõttesse kuuluva võrgustiku sektori hankijaga sõlmitavad lepingud

Olenemata artiklist 21 ja tingimusel et ühisettevõtte on loodud kõnealuse tegevuse teostamiseks vähemalt kolme aasta jooksul ja et ühisettevõtte asutamisdokumendis on sätestatud, et ühisettevõttesse kuuluvad võrgustiku sektori hankijad osalevad selles vähemalt samasuguse ajavahemiku jooksul, ei kohaldata käesolevat direktiivi lepingute suhtes, mille sõlmib:

- (a) ühisettevõtte, mille mitu võrgustiku sektori hankijat on loonud üksnes artiklites 5–11 määratletud tegevusteks, ühega kõnealustest võrgustiku sektori hankijatest; või
- (b) võrgustiku sektori hankija sellise ühisettevõttega, kuhu ta kuulub.

Artikkel 24

Teabe edastamine

Võrgustiku sektori hankijad teatavad komisjonile või siseriiklikule järelevalveasutusele nende taotlusel seoses artikli 22, lõigete 2 ja 3 ning artikli 23 kohaldamisega järgmise teabe:

- (a) asjaomaste ettevõtjate või ühisettevõtete nimed;
- (b) kõnealuste lepingute olemus ja maksumus;
- (c) tõendusmaterjal, mida komisjon või siseriiklik järelevalveasutus peab vajalikuks tõendamaks, et suhe võrgustiku sektori hankija ja selle ettevõtja või ühisettevõtte vahel, kellega sõlmitakse lepingud, vastab artikli 22 või 23 nõuetele.

3. alajagu

Eriolukorrad

Artikkel 25

Teadus- ja arendusteenused

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse selliste teenuste hankelepingute suhtes, millega tellitakse teadus- ja arendusteenuseid CPV viitenumbritega 73000000-2 – 73436000-7, v.a 73200000-4, 73210000-7 ja 73220000-0, tingimusel et mõlemad järgmised tingimused on täidetud:
  - (a) lepingust tuleneb kasu üksnes võrgustiku sektori hankijale tema enda tegevuse läbiviimiseks;
  - (b) teenuse eest tasub täielikult võrgustiku sektori hankija.

Kui esimese lõigu punktis a või b osutatud üks tingimustest ei ole täidetud, ei kohaldata käesolevat direktiivi selliste teenuste hankelepingute suhtes, millega

tellitakse teadus- ja arendusteenuseid CPV viitenumbritega 73000000-2 – 73436000-7, v.a 73200000-4, 73210000-7 ja 73220000-0.

2. Komisjonile antakse volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 98, et muuta lõikes 1 osutatud CPV viitenumbreid, kajastamaks CPV nomenklatuuri muudatusi, tingimusel et selliste muudatustega ei kaasne käesoleva direktiivi reguleerimisala muutmine.

Artikkel 26

Erikorra alusel sõlmitavad lepingud

1. Ilma et see piiraks artikli 27 kohaldamist, tagavad Austria Vabariik ja Saksamaa Liitvabariik volitamistingimuste ja muude asjakohaste meetmetega, et iga üksus, kes tegutseb otsustes 2002/205/EÜ ja 2004/73/EÜ osutatud sektorites:
  - (a) järgib asjade, ehitustööde ja teenuste hankelepingute sõlmimisel mittediskrimineerimise ja konkurentsi põhimõtteid, eriti hankekavatsusi käsitleva eelteabe avaldamisel ettevõtjatele;
  - (b) edastab komisjonile vastavalt komisjoni otsusega 93/327/EMÜ⁴¹ ette nähtud tingimustele teabe nende sõlmitud lepingute kohta.
2. Ilma et see piiraks artikli 27 kohaldamist, tagab Ühendkuningriik volitamistingimuste ja muude asjakohaste meetmetega, et otsuses 97/367/EMÜ osutatud sektorites tegutsevad üksused kohaldavad lõike 1 punkte a ja b selliste lepingute suhtes, mis on sõlmitud kõnealuse tegevuse teostamiseks Põhja-Iirimaa.
3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata nafta ja gaasi leiukohtade uurimiseks sõlmitavate lepingute suhtes.

4. alajagu

Otseselt konkurentsile avatud tegevused ja nendega seotud menetlussätted

Artikkel 27

Otseselt konkurentsile avatud tegevused

1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata artiklites 5–11 osutatud tegevuse võimaldamiseks ette nähtud lepingute suhtes, kui artikli 28 kohaselt taotluse esitanud liikmesriigil või võrgustiku sektori hankijal on võimalik näidata, et liikmesriigis, kus seda tegevust teostatakse, on see tegevus otseselt avatud konkurentsile turgudel, millele juurdepääs ei ole piiratud; ka ei kohaldata käesolevat direktiivi selliste ideekonkursside suhtes, mida korraldatakse sellise tegevuse teostamiseks kõnealuses geograafilises piirkonnas. Selline konkurentsi hindamine, mida tehakse komisjonile kättesaadava

---

⁴¹ Euroopa Komisjoni otsus, 13. mai 1993, millega määratletakse tingimused, mille alusel peavad nafta, gaasi, kivisöe ja muude tahkekütuste leiukohtade uurimiseks või nende tootmiseks geograafilisi piirkondi kasutavad tellijad edastama komisjonile teavet sõlmitavate lepingute kohta, EÜT L 129, 27.5.1993, lk 25.

teabe alusel ja käesoleva direktiivi kohaldamise eesmärgil, ei piira konkurentsialaste õigusaktide kohaldamist.

2. Lõike 1 kohaldamisel otsustatakse, kas tegevus on otseselt avatud konkurentsile, lähtudes kriteeriumidest, mis vastavad aluslepingu konkurentsialastele sätetele; kõnealused kriteeriumid võivad hõlmata asjaomaste asjade või teenuste omadusi, alternatiivsete asjade või teenuste olemasolu, hindu ja mitme kõnealuseid asju tarniva või teenuseid osutava tarnija tegelikku või võimalikku kohalolekut turul.

Konkurentsile avatuse hindamiseks kasutatav geograafiline võrdlusturg hõlmab ala, kus asjaomased ettevõtjad tegelevad kaupade ja teenuste pakkumise ja nõudmisega ja kus konkurentsitingimused on piisavalt sarnased ning mida saab naaberaladest eristada eelkõige märgatavalt erinevate konkurentsitingimuste tõttu. Hindamisel võetakse eelkõige arvesse kõnealuste asjade või teenuste olemust ja omadusi, turutõkete või tarbijaeelistuste olemasolu, märgatavaid erinevusi, võrreldes naaberturgude ettevõtjate turuosadega, või olulisi hinnaerinevusi.

3. Lõike 1 kohaldamisel loetakse juurdepääsu turule mittepiiratuks, kui liikmesriik on rakendanud ja kohaldanud liidu õigusakte, mis on loetletud III lisas.

Kui esimese lõigu põhjal ei saa eeldada, et juurdepääs antud turule on vaba, on vaja tõendada, et juurdepääs kõnealusele turule on vaba nii *de facto* kui ka *de jure*.

Artikkel 28

Menetus, millega tehakse kindlaks artikli 27 kohaldatavus

1. Kui liikmesriik või kui see on asjaomase liikmesriigi õigusaktidega ette nähtud, siis võrgustiku sektori hankija, leiab et teatav tegevus on vastavalt artikli 27 lõigetele 2 ja 3 otseselt avatud konkurentsile piiramata juurdepääsuga turul, võib ta taotleda, et käesolevat direktiivi ei kohaldataks kõnealuse tegevuse teostamiseks sõlmitavate lepingute või korraldatavate ideekonkursside suhtes.

Taotlustele lisatakse põhjendatud seisukoht, mille on vastu võtnud sõltumatu siseriiklik ametiasutus, kellel on pädevus kõneluse tegevuse valdkonnas. Kõnealuses seisukohas analüüsitakse põhjalikult, mis tingimustel artikli 27 lõiget 1 oleks võimalik kohaldada asjaomase tegevuse suhtes vastavalt selle lõigetele 2 ja 3.

Asjaomane liikmesriik või võrgustiku sektori hankija teavitab komisjoni kõigist asjakohastest faktidest ja eelkõige mis tahes õigusnormist või kokkuleppesest seoses artikli 27 lõikes 1 sätestatud tingimuste täitmisega.

2. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt esitatud taotluse korral võib komisjon käesoleva artikli lõikes 4 sätestatud ajavahemike jooksul vastuvõetud rakendusotsusega kehtestada, kas artiklite 5–11 kohane tegevus on otsesele konkurentsile avatud, võttes aluseks artiklis 27 sätestatud kriteeriumid. Kõnealused rakendusotsused võetakse vastu kooskõlas artikli 100 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata enam asjaomase tegevuse võimaldamiseks ette nähtud lepingute suhtes ega sellise tegevuse teostamiseks korraldatavate ideekonkursside suhtes ühel järgmisel juhul:

- (a) komisjon on võtnud vastu käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud rakendusotsuse artikli 27 lõike 1 kohaldatavuse kohta käesoleva artikli lõikega 3 ette nähtud ajavahemiku jooksul;
- (b) ta ei ole vastu võtnud käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud rakendusotsust käesoleva artikli lõikes 3 osutatud ajavahemiku jooksul.

3. Lõikes 2 osutatud rakendusotsused võetakse vastu järgmiste ajavahemike jooksul:

- (a) 90 tööpäeva jooksul, kui vaba juurdepääsu asjaomasele turule eeldatakse artikli 27 lõike 3 esimese lõigu kohaselt;
- (b) 130 tööpäeva jooksul muudel kui punktis a osutatud juhtudel.

Kõnealused tähtajad algavad esimesel tööpäeval, mis järgneb kuupäevale, mil komisjon saab lõikes 1 osutatud taotluse, või kui taotlusega esitatav teave ei ole täielik, siis tööpäeval, mis järgneb täieliku teabe saamisele.

Komisjon võib esimeses lõigus sätestatud ajavahemikke pikendada taotluse esitanud liikmesriigi või võrgustiku sektori hankija nõusolekul.

Komisjon võib paluda asjaomasel liikmesriigil või võrgustiku sektori hankijal või käesoleva artikli lõikes 1 osutatud sõltumatul siseriiklikul ametiasutusel või muul pädeval siseriiklikul ametiasutusel, sh artiklis 93 osutatud järelevalveasutusel, esitada kogu vajalik teave või täiendada või selgitada teatavat teavet asjakohase ajavahemiku jooksul. Kui vastused saadakse hiljem või need ei ole täielikud, peatatakse esimese lõigu kohased ajavahemikud ajavahemikuks, mis jääb teabetaotlusega ette nähtud ajavahemiku lõpu ning täieliku ja korrektse teabe saamise vahele.

4. Kui teatava tegevuse suhtes antud liikmesriigis juba kohaldatakse lõigete 1, 2 ja 3 kohast menetlust, siis sama tegevust samas liikmesriigis hõlmavaid edasisi taotlusi, mis esitatakse enne esimese taotlusega alanud ajavahemiku lõppu, ei käsitata uute menetlustena ja neid käsitletakse esimese taotluse kontekstis.

5. Komisjon võtab vastu rakendusakti, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad lõigete 1–4 kohaldamiseks. Kõnealune rakendusakt hõlmab vähemalt:

- (a) lõike 3 esimeses lõigus sätestatud ajavahemiku ja sealhulgas vajaduse korral käesoleva artikli lõike 3 kohaste pikendatud või peatatud ajavahemike algus- ja lõpukuupäeva avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
- (b) teate avaldamine artikli 27 lõike 1 võimaliku kohaldamise kohta kooskõlas käesoleva artikli lõike 2 teise lõigu punktiga b;
- (c) rakendussätted, mis hõlmavad käesoleva artikli lõike 1 kohaste taotluste vormi, sisu ja muid üksikasju;
- (d) eeskirjad seoses käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud ajavahemikega.

Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 100 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

IV PEATÜKK

Üldpõhimõtted

Artikkel 29 *Hankepõhimõtted*

Võrgustiku sektori hankijad kohtlevad ettevõtjaid võrdselt ja mittediskrimineerivalt ning tegutsevad läbipaistvalt ja proportsionaalselt.

Hanke kavandamisel ei tohi lähtuda eesmärgist jätta see käesoleva direktiivi reguleerimisalast välja või konkurentsi kunstlikult piirata.

Artikkel 30 *Ettevõtjad*

1. Ettevõtjaid, kellel on oma asukohaliikmesriigi õigusaktide alusel õigus kõnealust teenust osutada, ei tohi kõrvale jätta üksnes seetõttu, et selle liikmesriigi õiguse alusel, kus hankeleping sõlmitakse, peaksid nad olema kas füüsilised või juriidilised isikud.

Ent teenuste, ehitustööde ning selliste asjade hankelepingute puhul, mis hõlmavad lisaks ka kohaletoomis- või paigaldamistöid, võidakse juriidilistelt isikutelt nõuda, et nad näitaksid oma pakkumuses või osalemistaotluses nende isikute nimed ja asjakohase kutsekvalifikatsiooni, kes vastutavad kõnealuse lepingu täitmise eest.

2. Pakkumusi teha või end taotlejaks seada võivad ka ettevõtjate rühmad. Võrgustiku sektori hankijad ei kehtesta selliste rühmade hankemenetluses osalemise suhtes eritingimusi, mille täitmist üksikutelt taotlejatelt ei nõuta. Võrgustiku sektori hankijad ei või nõuda, et kõnealused rühmad võtaksid pakkumuse või osalemistaotluse esitamiseks mingi konkreetse juriidilise vormi.

Võrgustiku sektori hankijad võivad kehtestada mis tahes eritingimusi, mis hõlmavad lepingu täitmist rühma poolt, kui kõnealuseid tingimusi on võimalik objektiivselt põhjendada ning need on proportsionaalsed. Kõnealuste tingimuste kohaselt võib olla nõutav, et rühm võtaks teatava juriidilise vormi, kui temaga leping sõlmitakse, kui võrd seda muudatust on vaja lepingu nõuetekohaseks täitmiseks.

Artikkel 31 *Reserveeritud hankelepingud*

Liikmesriigid võivad jätta hankelepingute sõlmimise menetluses osalemise õiguse kaitstud töökohtadele ja ettevõtjatele, kelle peamine eesmärk on puudega või ebasoodsas olukorras olevate töötajate ametialane lõimimine, või sätestada selliste lepingute täitmise kaitstud töökohtade programmi raames, tingimusel et üle 30 % kõnealuste töökohtade, ettevõtjate või programmide töötajatest on puudega isikud.

Hanke väljakuulutamise teates viidatakse käesolevale artiklile.

Artikkel 32
Konfidentsiaalsus

1. Võrgustiku sektori hankijad võivad ettevõtjate suhtes kohaldada nõudeid, mille eesmärk on kaitsta sellise teabe konfidentsiaalsust, mille võrgustiku sektori hankijad teevad hankemenetluse käigus kättesaadavaks, sh seoses kvalifitseerimissüsteemi käitamisega kättesaadavaks tehtud teave, olenemata sellest, kas see on hõlmatud kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teatega, mida kasutati hanke väljakuulutamiseks.
2. Kui käesoleva direktiivi või teabele juurdepääsu käsitlevate siseriiklike õigusaktidega ei ole teisiti ette nähtud ning ilma et see piiraks kohustusi seoses sõlmitud lepingutest teavitamisega ning taotlejatele ja pakkujatele käesoleva direktiivi artiklite 64 ja 69 kohase teabe andmisega, ei avalikusta võrgustiku sektori hankija talle ettevõtja poolt edastatud konfidentsiaalsena märgitud teavet, sh tehnika- või ärialaseid saladusi ja pakkumuste konfidentsiaalseid aspekte.

Artikkel 33
Teabevahetuse suhtes kohaldatavad eeskirjad

1. Võrgustiku sektori hankijad võivad igasuguse teabevahetuse puhul valida järgmiste sidevahendite vahel, v.a juhul, kui käesoleva direktiivi artiklite 46, 47, 48, artikli 49 lõike 4, artikli 65 lõike 2 või artikli 67 kohaselt on kohustuslik elektrooniliste vahendite kasutamine:
  - (a) elektroonilised vahendid kooskõlas lõigetega 3, 4 ja 5;
  - (b) post või faks;
  - (c) telefon lõikes 6 osutatud juhtudel ja asjaoludel;
  - (d) eelnimetatud vahendite kombinatsioon.

Liikmesriigid võivad teha elektrooniliste sidevahendite kasutamise kohustuslikuks muudes kui käesoleva direktiivi artiklites 46, 47, 48, artikli 49 lõikes 4, artikli 65 lõikes 2 või artiklis 67 sätestatud olukordades.

2. Valitud sidevahendid peavad olema üldiselt kättesaadavad ja mitte piirama ettevõtjate juurdepääsu hankemenetlusele.

Teabe vahetamisel ning salvestamisel tagavad võrgustiku sektori hankijad andmete tervikluse ning pakkumuste ja osalustaotluste konfidentsiaalsuse säilimise. Nad tutvuvad pakkumuste ja osalemistaotluste sisuga alles pärast esitamistähtaja möödumist.

3. Elektroonilised teabevahetusvahendid, samuti nende tehnilised omadused, on mittediskrimineerivad, üldiselt kättesaadavad ja koostalitusvõimelised üldkasutatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia toodetega ning need ei piira ettevõtjate võimalusi hankemenetluses osalemiseks. Käesoleva lõigu esimesele lõigule vastavate elektrooniliste vastuvõtuseadmete tehnilised üksikasjad ja omadused on esitatud IV lisas.

Komisjonile antakse volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 98, et muuta IV lisas osutatud tehnilisi üksikasju ja omadusi tulenevalt tehnika arengust või halduslikel põhjustel.

Selleks et tagada tehniliste vormingute ning ka töötlemist ja sõnumeid hõlmavate standardite koostalitlusvõime eelkõige piiriülestes olukordades, antakse komisjonile volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 98, et muuta teatavate tehniliste standardite ja vähemalt elektroonilist esitamist, elektroonilisi katalooge ja elektroonilise autentimise vahendite kasutamist käsitlevate standardite kasutamine kohustuslikuks.

4. Võrgustiku sektori hankijad võivad vajaduse korral nõuda ka selliste vahendite kasutamist, mis ei ole üldiselt kättesaadavad, tingimusel et nad pakuvad alternatiivseid juurdepääsuvahendeid.

Võrgustiku sektori hankijad pakuvad asjakohaseid alternatiivseid juurdepääsuvahendeid ühel järgmisel juhul:

- (a) nad pakuvad piiramatut ja täielikku elektroonilist juurdepääsu kõnealustele vahenditele alates teate avaldamisest kooskõlas IX lisaga või alates kuupäevast, mil saadetakse huvi kinnitamise ettepanek. Teate või huvi kinnitamise ettepaneku tekstis märgitakse interneti-aadress, kus kõnealused vahendid on kättesaadavad;
  - (b) nad tagavad, et muus kui võrgustiku sektori hankija liikmesriigis asuvatel pakkujatel on võimalik saada juurdepääs hankemenetlusele ajutiste lubakaartidega, mis tehakse veebis lisakuludeta kättesaadavaks;
  - (c) nad toetavad alternatiivset kanalit pakkumuste elektrooniliseks esitamiseks.
5. Pakkumuste elektroonilise edastamise ja vastuvõtmise ning osalemistaotluste elektroonilise vastuvõtmise vahendite suhtes kohaldatakse järgmisi eeskirju:
    - (a) huvitatud isikutele tehakse kättesaadavaks teave pakkumuste ja osalemistaotluste elektroonilise esitamise, sealhulgas krüpteerimise ja ajatempli kasutamise spetsifikaatide kohta;
    - (b) seadmed, autentimismeetodid ja elektroonilised allkirjad vastavad IV lisas sätestatud nõuetele;
    - (c) võrgustiku sektori hankijad täpsustavad teatava hankemenetluse iga etapi puhul elektroonilistelt sidevahenditelt nõutava turvalisuse taseme; tase peab olema proportsionaalne kaasnevate riskidega;
    - (d) direktiivis 1999/93/EÜ⁴² määratletud täiustatud elektrooniliste allkirjade nõudmise korral aktsepteerivad võrgustiku sektori hankijad komisjoni otsuses 2009/767/EÜ⁴³ sätestatud usaldusnimekirjas osutatud kvalifitseeritud

---

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/93/EÜ, 13. detsember 1999, elektroonilisi allkirju käsitleva ühenduse raamistiku kohta (EÜT L 13, 19.1.2000, lk 12).

⁴³ ELT L 274, 20.10.2009, lk 36.

elektroonilise sertifikaadi poolt toetatavaid allkirju, kui allkiri kehtib, olenemata sellest, kas allkiri on loodud turvalise allkirja andmise vahendiga või ilma selleta, kui on täidetud järgmised tingimused:

- (a) nad peavad kehtestama nõutava täiustatud elektroonilise allkirja vormingu komisjoni otsusega 2011/130/EL⁴⁴ kehtestatud vormingute alusel ja kehtestama vajalikud meetmed, mis võimaldaksid neid vorminguid tehniliselt töödelda;
- (b) kui pakkumus on allkirjastatud usaldusnimekirjas osutatud kvalifitseeritud sertifikaadiga, ei kohalda nad täiendavaid nõudeid, mis võivad pakkujatel takistada kõnealuste allkirjade kasutamist.

6. Osalemistaotluste edastamise suhtes kehtivad järgmised eeskirjad:

- (a) hankelepingute sõlmimise menetluses osalemise taotlused võib esitada kirjalikult või telefoni teel; viimasel juhul tuleb enne laekumise tähtaega saata kirjalik kinnitus;
- (b) võrgustiku sektori hankijad võivad nõuda faksitud osalemistaotluste kinnitamist elektrooniliselt või posti teel, kui see on vajalik juriidiliseks tõendamiseks.

Punkti b kohaldamisel märgib võrgustiku sektori hankija hanke väljakuulutamiseks kasutatud teates või huvi kinnitamise ettepanekus, et faksi teel esitatud osalemistaotluste kinnitused tuleb saata posti teel või elektrooniliste vahendite abil ning ta märgib selliste kinnituste saatmise tähtaja.

7. Võrgustiku sektori hankijad võivad riigihankemenetluses kasutada elektrooniliselt töödeldavaid andmeid, et hoida ära, avastada ja parandada igas etapis ilmnevad vead, arendades välja asjakohased vahendid.

Artikkel 34

Elektrooniliste sidevahendite kasutamise üldine kohustus

Liikmesriigid tagavad, et hiljemalt kaks aastat pärast artikli 101 lõikes 1 sätestatud tähtaega korraldatakse kõik käesoleva direktiivi kohased hankemenetlused käesoleva artikli nõuete kohaselt elektrooniliste sidevahendite abil, eelkõige seoses pakkumuste ja osalemistaotluste elektroonilise esitamisega.

Seda kohustust ei kohaldata, kui elektrooniliste vahendite kasutamine nõuaks erivahendeid või failivorminguid, mis ei ole kõigis liikmesriikides lõike 3 tähenduses üldiselt kättesaadavad. Pakkumuste esitamiseks muid sidevahendeid kasutavad võrgustiku sektori hankijad peavad hankedokumentides näitama, et elektrooniliste vahendite kasutamine nõuaks ettevõtjatega vahetatava teabe olemuse tõttu erivahendeid või failivorminguid, mis ei ole kõigis liikmesriikides üldiselt kättesaadavad.

---

⁴⁴ ELT L 53, 26.2.2011, lk 66.

Võrgustiku sektori hankijatel on õiguspärased põhjused mitte nõuda esitamisprotsessis elektrooniliste sidevahendite kasutamist järgmistel juhtudel:

- (a) tehnilisi kirjeldusi ei saa hanke eripära tõttu kirjeldada üldkasutatavate rakenduste toetatavate failivormingute abil;
- (b) tehniliste kirjelduste kirjeldamiseks sobivaid failivorminguid toetavad rakendused kuuluvad omandiõigustega kaitstud litsentsi alla ja neid ei saa teha võrgustiku sektori hankijale allalaadimiseks või kaugkasutamiseks kättesaadavaks.
- (c) tehniliste kirjelduste kirjeldamiseks sobivaid failivorminguid toetavad rakendused kasutavad failivorminguid, mida ei ole võimalik töödelda ühegi teise avatud või allalaaditava rakendusega.

Artikkel 35 *Nomenklatuurid*

1. Kõik viited nomenklatuuridele riigihangete kontekstis peavad põhinema määrusega (EÜ) nr 2195/2002⁴⁵ vastu võetud „ühtsel riigihangete klassifikaatoril (CPV)“.
2. Komisjonile antakse volitused delegeeritud õigusaktide vastuvõtmiseks kooskõlas artikliga 98, et muuta II ja XVI lisas kasutatud viitenumbreid, kui CPV nomenklatuuri tehakse muudatusi, mis peavad kajastuma käesolevas direktiivis ning millega ei kaasne direktiivi reguleerimisala muutust.

Artikkel 36 *Huvide konfliktid*

1. Liikmesriigid näevad artikli 2 punkti 1 kohaste võrgustiku sektori hankijate jaoks ette eeskirjad selliste huvide konfliktide tõhusaks ärahoidmiseks, kindlakstegemiseks ja kiireks heastamiseks, mis võivad tekkida käesoleva direktiivi kohaste hankemenetluste läbiviimisel, sealhulgas menetluse kavandamisel ja ettevalmistamisel, hankedokumentide koostamisel, pakkujate ja taotlejate valikul ning lepingu sõlmimisel, eesmärgiga vältida konkurentsi moonutamist ja tagada kõigi pakkujate võrdne kohtlemine.

Huvide konflikti mõiste hõlmab vähemalt olukordi, kus lõikes 2 osutatud kategooriatesse kuuluvad isikud tunnevad otseselt või kaudselt erahuvi hankemenetluse tulemuste vastu, mis võib ohustada nende ülesannete erapooletut ja objektiivset täitmist.

Käesoleva artikli kohaldamisel mõeldakse erahuvi all taotlejate või pakkujatega seotud perekondlikku, emotsionaalset, majanduslikku, poliitilist või muud ühist huvi, sh vastukäivaid ametialaseid huve.

2. Lõikes 1 osutatud eeskirjad hõlmavad vähemalt järgmisi isikute kategooriaid hõlmavaid huvide konflikte:

---

⁴⁵ EÜT L 340, 16.12.2002, lk 1.

- (a) avaliku sektori hankija töötajad, hanke tugiteenuste pakkujate või muude teenusepakkujate töötajad, kes osalevad hankemenetluse läbiviimises;
- (b) avaliku sektori hankija otsuseid tegeva organi esimees ja otsuseid tegevate organite liikmed, kes ei tarvitse küll osaleda hankemenetluse läbiviimisel, kuid võivad menetluse tulemust siiski mõjutada.

3. Eelkõige tagavad liikmesriigid, et:

- (a) lõike 2 punktis a osutatud töötajad peavad avalikustama mis tahes huvide konflikti seoses taotlejate või pakkujatega, niipea kui nad sellisest konfliktist teada saavad, et hankija saaks võtta heastavaid meetmeid.
- (b) taotlejatel ja pakkujatel oleks kohustus esitada hankemenetluse algul avaldus mis tahes selliste eelissidemete olemasolu kohta lõike 2 punktis b osutatud isikutega, mis põhjustavad selliste isikute jaoks tõenäoliselt huvide konflikti; avaliku sektori hankija märgib artikli 94 kohases üksikaruandes, kas taotleja või pakkuja on avalduse teinud.

Huvide konflikti korral võtab avaliku sektori hankija asjakohaseid meetmeid. Sellised meetmed võivad hõlmata kõnealuse töötaja kõrvaldamist mõjutatud hankemenetlusest või tema tööülesannete muutmist. Kui huvide konflikti ei ole võimalik muul viisil tõhusalt heastada, jäetakse asjaomane taotleja või pakkuja menetlusest kõrvale;

Eelissidemete kindlakstegemise korral teavitab hankija nendest viivitamata artikli 93 kohaselt määratud järelevalveorganit ning võtab vajalikke meetmeid, et vältida lubamatut mõju lepingu sõlmimise protsessile ning tagada taotlejate ja pakkujate võrdne kohtlemine. Kui huvide konflikti ei ole võimalik muul viisil tõhusalt heastada, jäetakse asjaomane taotleja või pakkuja menetlusest kõrvale;

4. Kõiki käesoleva artikli kohaselt võetud meetmeid kirjeldatakse artiklis 94 osutatud üksikaruandes.

Artikkel 37 *Ebaseaduslik tegevus*

Taotlejatelt nõutakse menetluse alguses ausõnalist kinnitust selle kohta, et nad ei ole teinud ega tee edaspidi järgmist:

- (a) võrgustiku sektori hankija otsustamisprotsessi lubamatult mõjutanud või omandanud konfidentsiaalset teavet, mis võib neile hankemenetluses anda põhjendamatud eelised;
- (b) sõlminud konkurentsi moonutamise eesmärgil kokkuleppeid teiste taotlejate ja pakkujatega; või
- (c) sihilikult esitanud eksitavat teavet, mis võib oluliselt mõjutada menetlusest kõrvalejätmise, valiku tegemise ja lepingu sõlmimisega seotud otsuseid.

II JAOTIS LEPINGUTE SUHTES KEHTIVAD EESKIRJAD

I PEATÜKK *Menetlus*

Artikkel 38

WTO riigihankelepingu ja muude rahvusvaheliste kokkulepetega seotud tingimused

1. WTO riigihankelepingu Euroopa Liitu käsitleva 1. liite III, IV ja V lisa ja üldiste märkuste ning teiste liidu jaoks kohustuslike käesoleva direktiivi V lisas loetletud rahvusvaheliste lepingute reguleerimisala piires kohtlevad artikli 4 lõike 3 punkti a kohased võrgustiku sektori hankijad kõnealuste kokkulepete osaliste ehitustöid, asju, teenuseid ja ettevõtjaid sama soodsatel tingimustel kui liidu ehitustöid, asju, teenuseid ja ettevõtjaid. Võrgustiku sektori hankijad täidavad kõnealuseid kokkuleppeid, kohaldades käesolevat direktiivi kõnealuste kokkulepete osaliste ettevõtjate suhtes.
2. Komisjonile antakse volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 98, et muuta V lisas esitatud loetelu, kui sellised muudatused on vajalikud uute rahvusvaheliste kokkulepete sõlmimise või kehtivate rahvusvaheliste kokkulepete muutmise tõttu.

Artikkel 39

Menetluse valik

1. Asjade, ehitustööde või teenuste hankelepingute sõlmimisel kasutavad võrgustiku sektori hankijad vastavalt käesoleva direktiivi sätetele kohandatud menetlusi, tingimusel et kooskõlas käesoleva direktiiviga on avaldatud hanke väljakuulutamise teade, ilma et see piiraks artikli 42 kohaldamist.

Liikmesriigid näevad ette, et võrgustiku sektori hankijad võivad kasutada avatud või piiratud hankemenetlust või väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlust, lähtudes käesoleva direktiivi sätetest.
2. Hanke väljakuulutamiseks võib kasutada ühte järgmist vahendit:
  - (a) artikli 61 kohane perioodiline eelteade, kui leping sõlmitakse piiratud hankemenetluse või läbirääkimistega hankemenetluse teel;
  - (b) artikli 62 kohane kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teade, kui leping sõlmitakse piiratud hankemenetluse või läbirääkimistega hankemenetluse või innovatsioonipartnerluse teel;
  - (c) artikli 63 kohase hanketeatega.

Punktis a osutatud juhul kutsutakse perioodilise eelteate avaldamise järel huvi avaldanud ettevõtjad kinnitama oma huvi kirjalikult „huvi kinnitamise ettepanekuga” vastavalt artiklile 68.

3. Liikmesriigid võivad ette näha, et võrgustiku sektori hankijad võivad kasutada väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlust üksnes artiklis 42 selgelt osutatud juhtudel ja asjaoludel.

Artikkel 40 *Avatud hankemenetlus*

1. Avatud menetluse puhul võib iga huvitatud ettevõtja esitada väljakuulutatud hanke pakkumuse.

Pakkumuste laekumise miinimumtähtaeg on 40 päeva alates hanketeate saatmise kuupäevast.

Pakkumusele lisatakse kvalitatiivse valiku tegemiseks nõutud teave.

2. Kui võrgustiku sektori hankijad on avaldatud perioodilise eelteate, mida ei kasutata hanke väljakuulutamise teatena, võib käesoleva artikli lõike 1 teise lõigu kohast pakkumuste laekumise miinimumtähtaega lühendada 20 päevani, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:

- (a) perioodiline eelteade sisaldas lisaks VI lisa A osa I jao kohaselt nõutavale teabele kogu teavet, mis on nõutav VI lisa A osa II jao kohaselt, kui viimasena osutatud teave on perioodilise eelteate avaldamise ajal kättesaadav;

- (b) see saadeti avaldamiseks 45 päeva kuni 12 kuud enne hanketeate saatmise kuupäeva.

3. Kui asjaolude kiireloomulisus, mida võrgustiku sektori hankijad nõuetekohaselt põhjendavad, muudab lõike 1 teise lõiguga ette nähtud tähtaja kasutamise võimatuks, võivad nad määrata tähtaja, mis on vähemalt 20 päeva alates hanketeate saatmise kuupäevast.

4. Võrgustiku sektori hankija võib lühendada lõike 1 teise lõigu kohast pakkumuste laekumise tähtaega viie päeva võrra, kui ta nõustub, et pakkumusi võib esitada elektrooniliste vahendite abil artikli 33 lõigete 3–5 kohaselt.

Artikkel 41 *Piiratud hankemenetlus*

1. Piiratud hankemenetluse puhul võib iga ettevõtja esitada väljakuulutatud hankemenetluses osalemise taotluse, esitades kvalitatiivse valiku tegemiseks nõutud teabe.

Osalemistaotluste laekumise miinimumtähtaeg on üldiselt vähemalt 30 päeva alates kuupäevast, mil saadeti hanketeade või huvi kinnitamise ettepanek ning see ei ole mitte mingil juhul lühem kui 15 päeva.

2. Pakkumuse võivad esitada ainult need ettevõtjad, kellele võrgustiku sektori hankija saadab nõutud teabe hindamise põhjal vastava kutse. Võrgustiku sektori hankijad võivad piirata menetluses osalema kutsutavate vastavaks tunnistatud taotlejate arvu artikli 72 lõike 2 kohaselt.

Pakkumuste laekumise tähtaeg võidakse määrata võrgustiku sektori hankija ja valitud taotlejate vastastikusel kokkuleppel, tingimusel et kõikidele taotlejatele antakse pakkumuste ettevalmistamiseks ja esitamiseks võrdselt aega.

Kui pakkumuste laekumise tähtaja suhtes kokkuleppele jõudmine ei ole võimalik, määrab võrgustiku sektori hankija tähtaja, mis on igal juhul vähemalt 10 päeva alates pakkumuse esitamise ettepaneku kuupäevast.

Artikkel 42

Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus

1. Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse puhul võib iga ettevõtja esitada väljakuulutatud hankemenetluses osalemise taotluse, esitades kvalitatiivse valiku tegemiseks nõutud teabe.

Osalemistaotluste laekumise miinimumtähtaeg on üldiselt vähemalt 30 päeva alates kuupäevast, mil saadeti hanketeade või huvi kinnitamise ettepanek, kui hanke väljakuulutamiseks kasutati perioodilist eelteadet, ning see ei ole mitte mingil juhul lühem kui 15 päeva.

2. Läbirääkimistel võivad osaleda ainult need ettevõtjad, keda võrgustiku sektori hankija kutsub nõutud teabe hindamise põhjal läbirääkimistel osalema. Võrgustiku sektori hankijad võivad piirata menetluses osalema kutsutavate vastavaks tunnistatud taotlejate arvu artikli 72 lõike 2 kohaselt.

Pakkumuste laekumise tähtaeg võidakse määrata võrgustiku sektori hankija ja valitud taotlejate vastastikusel kokkuleppel, tingimusel et kõikidele taotlejatele antakse pakkumuste ettevalmistamiseks ja esitamiseks võrdselt aega.

Kui pakkumuste laekumise tähtaja suhtes kokkuleppele jõudmine ei ole võimalik, määrab võrgustiku sektori hankija tähtaja, mis on igal juhul vähemalt 10 päeva alates pakkumuse esitamise ettepaneku kuupäevast.

Artikkel 43

Innovatsioonipartnerlus

1. Liikmesriigid võivad ette näha, et võrgustiku sektori hankijad võivad kasutada innovatsioonipartnerlusi, lähtudes käesoleva direktiivi sätetest. Liikmesriigid võivad otsustada mitte võtta innovatsioonipartnerlusi oma siseriiklikku õigusesse üle või piirata nende kasutamist teatavat liiki hangetega.

Innovatsioonipartnerluse puhul võib iga ettevõtja esitada osalemistaotluse vastuseks artikli 39 lõike 2 punktide b ja c kohasele hanke väljakuulutamise teatele eesmärgiga luua struktureeritud partnerlus innovatiivsete asjade, teenuste või ehitustööde väljatöötamiseks ning selle tulemusel saadud asjade, teenuste või ehitustööde

hilisemaks müügiks, tingimusel et need vastavad lepingu täitmise kvaliteedile ja kuludele.

2. Partnerlus ehitatakse üles järjestikuste etappidena, lähtudes teadusuuringute ja innovatsiooniprotsessi osadest, ning see võib hõlmata ka asjade tootmist või teenuste osutamist. Partnerite jaoks kehtestatakse vahe-eesmärgid ning tasu makstakse sobivate osamaksetena. Kõnealuste eesmärkide alusel võib võrgustiku sektori hankija iga etapi järel otsustada partnerluse lõpetada ning algatada ülejäänud etappide jaoks uue hankemenetluse, tingimusel et hankija on omandanud asjaomased intellektuaalomandi õigused.
3. Leping sõlmitakse vastavalt artikli 42 kohastele väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse eeskirjadele.

Taotlejate vahel valikut tehes pööravad võrgustiku sektori hankijad erilist tähelepanu kriteeriumidele, mis käsitlevad pakujate suutlikkust ja kogemusi teadus- ja arendustegevuse ja innovatiivsete lahenduste väljatöötamise valdkonnas. Nad võivad piirata menetluses osalema kutsutavate vastavaks tunnistatud taotlejate arvu artikli 72 lõike 2 kohaselt.

Ainult sellised ettevõtjad, kellele võrgustiku sektori hankija on nõutud teabe hindamise põhjal vastava kutse saatnud, võivad esitada teadus- ja arendusprojekte eesmärgiga katta võrgustiku sektori hankija kindlaks tehtud vajadusi, mille jaoks olemasolevad lahendused ei sobi. Hankeleping sõlmitakse lähtuvalt üksnes majanduslikult soodsaima pakkumuse kriteeriumist kooskõlas artikli 76 lõike 1 punktiga a.

4. Partnerluse struktuur ning eelkõige selle eri etappide kestus ja maksumus kajastavad kavandatava lahenduse uuenduslikkust ning turul seni kättesaamatu innovatiivse lahenduse väljatöötamiseks vajalikke teadus- ja innovatsioonitegevuse etappe. Innovatsioonitegevuse tulemuseks oleva asja, teenuse või ehitustöö ostmist käsitleva lepingu maksumus ja kestus peaks jääma mõistlikkuse piiridesse, võttes arvesse kulude, sealhulgas innovatiivse lahenduse väljatöötamisega kaasnevate kulude hüvitamise ning piisava kasumi teenimise vajadust.

Võrgustiku sektori hankijad peavad innovatsioonipartnerlusi kasutama viisil, mis ei tõkesta, piira ega moonuta konkurentsi.

Artikkel 44

Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse kasutamine

Võrgustiku sektori hankijad võivad kasutada väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlust järgmistel juhtudel:

- (a) kui väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse käigus ei ole esitatud ühtegi pakkumust või ühtegi vastavaks tunnistatud pakkumust või ühtegi osalemistaotlust, tingimusel et lepingu lähtetingimusi ei ole vahepeal oluliselt muudetud;
- (b) kui leping sõlmitakse üksnes teadusuuringute, katsetus-, uurimis- või arendustööde eesmärgil ja mitte kasumi saamiseks või teadusuuringute ja arendustööde kulutuste

tasateenimiseks ning kui selliste lepingute sõlmimine ei piira just viimati nimetatud eesmäärke taotlevate edaspidiste lepingute sõlmimist konkursi korras;

- (c) kui hanke eesmärgiks on kunstiteose loomine või tellimine;
- (d) kui järgmistel põhjustel saab ehitusöid, asju või teenuseid pakkuda ainult teatav ettevõtja:
  - i) konkurentsi puudumine tehnilistel põhjustel;
  - ii) patentide, autoriõiguste või muude intellektuaalomandi õiguste kaitse;
  - iii) muude ainuõiguste kaitse.

Seda erandit kohaldatakse ainult juhul, kui puudub mõistlik alternatiiv ning konkurentsi puudumine ei tulene hankekriteeriumide kunstlikust kitsendamisest;

- (e) kui see on tingimata vajalik, sest vääramatust jõust tingitud kiireloomulisuse tõttu ei ole avatud, piiratud või väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluste tähtaegade täitmine võimalik. Kiireloomulisuse põhjendamiseks esitatavad asjaolud ei tohi mingil juhul johtuda võrgustiku sektori hankijast;
- (f) esialgse tarnija lisatarneid käsitlevate asjade hankelepingute puhul, mis on mõeldud olemasolevate asjade või seadmete osaliseks asendamiseks või olemasolevate asjade või seadmete täiendamiseks, kui tarnija vahetamine sunniks võrgustiku sektori hankijat hankima teistsuguste tehniliste omadustega materjali, mis tooks kaasa ühildamatuse või ülemäärased tehnilised raskused käitamisel ja hooldamisel;
- (g) uute ehitustööde või teenuste puhul, mis seisnevad samalaadsete ehitustööde või teenuste kordamises, mille kohta samad võrgustiku sektori hankijad on töövõtjaga varasema lepingu sõlminud, tingimusel et need ehitustööd või teenused vastavad artikli 39 lõike 1 kohaselt valitud menetluse alusel sõlmitud esimese lepingu esemeks olevale põhiprojektile.
- (h) kaubabörsil või sarnastel turgudel, nagu elektribörsid, noteeritavate ja ostetavate asjade puhul;
- (i) allahindlusega hangete puhul, kui väga lühikeseks ajaks avaneb eriti soodne võimalus hankida materjale hinnaga, mis on tunduvalt allpool tavapärasest turuhinda;
- (j) erakordselt soodsatel tingimustel tehtavate ostude puhul, kui tarnija on oma äritegevust lõpetamas või likvideerijad on maksejõuetusmenetluses või võlausaldajaga on sõlmitud kokkuleppe või muu siseriiklikele õigusnormidele vastava samalaadse menetluse korral;
- (k) teenuste hankelepingute puhul, kui asjaomase lepingu aluseks on käesoleva direktiivi kohaselt korraldatud ideekonkurss ning kohaldatavate eeskirjade järgi sõlmitakse leping selle ideekonkursi võitjaga või ühega võitjatest; viimasel juhul peetakse läbirääkimisi kõigi konkursi võitjatega.

Punkti a kohaldamisel ei peeta nõuetele vastavaks pakkumust, mis:

- (a) on ebakorrekne või vastuvõetamatu või
- (b) ei ole lepingu täitmiseks üldse asjakohane, kuna ei vasta võrgustiku sektori hankija hankedokumentides täpsustatud vajadustele.

Eelkõige peetakse pakkumusi ebakorrektselt juhul, kui need ei vasta hankedokumentidele või kui pakkumuses olevad hinnad on tavapärase konkurentsijõudude eest kaitstud;

Eelkõige peetakse pakkumusi vastuvõetamatuks ühel järgmisel juhul:

- (a) need on laekunud hilinemisega;
- (b) need on esitanud pakkujad, kellel ei ole nõutavat kvalifikatsiooni;
- (c) nende hind ületab võrgustiku sektori hankija enne hankemenetluse algust kindlaks määratud eelarvet; eelarve eelnev kindlaksmääramine tuleb kirjalikult dokumenteerida;
- (d) need on artikli 79 kohaselt põhjendamatult madala hinnaga.

Käesoleva artikli lõike 1 punkti g kohaldamisel märgitakse põhiprojektis võimalike täiendavate ehitustööde või teenuste ulatus ning nende suhtes sõlmitava lepingu tingimused. Niipea kui esialgse projekti kohta on hankemenetlus välja kuulutatud, tuleb teatada, et võidakse kasutada seda menetlust ning et võrgustiku sektori hankijad peavad artiklite 12 ja 13 kohaldamisel arvesse võtma järgnevate ehitustööde või teenuste hinnangulist kogumaksumust.

II PEATÜKK

Elektrooniliste ja koondhangete puhul kasutatavad meetodid ja vahendid

Artikkel 45 Raamlepingud

1. Võrgustiku sektori hankijad võivad sõlmida raamlepinguid, tingimusel et kohaldatakse käesolevas direktiivis sätestatud menetlusi.

Raamleping tähendab ühe või mitme võrgustiku sektori hankija ning ühe või mitme ettevõtja vahelist lepingut, mille eesmärk on kehtestada teatava aja jooksul sõlmitavaid lepinguid reguleerivad tingimused, eelkõige hinna ja vajaduse korral kavandatava koguse osas.

Raamlepingu kehtivusaeg ei tohi ületada nelja aastat, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel, mis on eelkõige seotud raamlepingu esemega.

2. Raamlepingul põhinevad hankelepingud sõlmitakse käesolevas lõikes ning lõigetes 3 ja 4 sätestatud menetluste kohaselt.

Kõnealuseid menetlusi võib kohaldada hanke väljakuulutamise teates, huvi kinnitamise ettepanekus ning pakkumuse esitamise ettepanekus, kui hanke väljakuulutamiseks kasutatakse kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teadet, sellel eesmärgil selgelt kindlakstehtud võrgustiku sektori hankijate ning algselt raamlepinguga hõlmatud ettevõtjate vahel sõlmitavate lepingute puhul.

Raamlepingul põhinevate lepingute puhul ei ühelgi juhul asjaomasel raamlepingus sätestatud tingimusi oluliselt muuta, eriti lõikes 3 osutatud juhul.

Võrgustiku sektori hankijad peavad raamlepinguid kasutama nõuetekohasel viisil, mis ei tõkesta, piira ega moonuta konkurentsi.

3. Raamlepingu sõlmimise korral ühe ettevõtjaga võetakse sellel raamlepingul põhinevate hankelepingute sõlmimise aluseks raamlepingus sätestatud tingimused.

Kõnealuste lepingute sõlmimisel võivad võrgustiku sektori hankijad raamlepingu osapooleks oleva ettevõtjaga kirjalikult nõu pidada, paludes tal vajaduse korral oma pakkumust täiendada.

4. Kui raamleping sõlmitakse enam kui ühe ettevõtjaga, võib seda täita ühel järgmisel viisil:

- (a) raamlepingu tingimuste alusel ilma hanget uuesti välja kuulutamata, kui lepingus on sätestatud kõik asjaomaste ehitustööde tegemise, teenuste osutamise ja asjade tarnimise tingimused ning objektiivsed tingimused, mille alusel on võimalik otsustada, milline raamlepingu pooleks olev ettevõtja vastavat lepingut täidab; sellised tingimused näidatakse ära hankedokumentides;
- (b) kui raamlepingus ei ole sätestatud ehitustööde tegemise, teenuste osutamise ja asjade tarnimise kõiki tingimusi, kuulutatakse raamlepingu poolteks olevate ettevõtjate seas hange uuesti välja.

5. Lõike 4 punktis b osutatud hange lähtub samadest tingimustest, mida kohaldatakse raamlepingu sõlmimise puhul, ning vajaduse korral täpsemalt määratletud tingimustest ning asjakohasuse korral ka muudest raamlepingu kirjeldustes nimetatud tingimustest kooskõlas järgmise menetlusega:

- (a) iga sõlmitava lepingu puhul peavad võrgustiku sektori hankijad kirjalikult nõu lepingut täita suutvate ettevõtjatega;
- (b) võrgustiku sektori hankijad määravad piisavalt pika tähtaja, mis võimaldab iga konkreetse lepinguga seoses pakkumusi esitada, ning arvestavad seejuures selliste teguritega, nagu on lepingu eseme keerukus ja pakkumuste saatmiseks vajalik aeg;
- (c) pakkumused esitatakse kirjalikult ning neid ei avata kuni vastamiseks ettenähtud tähtaja möödumiseni;
- (d) võrgustiku sektori hankijad sõlmivad lepingu pakkujaga, kes on raamlepingu kirjeldustes kehtestatud pakkumuste hindamise kriteeriumide põhjal esitanud parima pakkumuse.

Artikkel 46
Dünaamilised hankesüsteemid

1. Tavapärase ostude puhul, mis sellisel kujul, nagu neid üldiselt turul pakutakse, vastavad võrgustiku sektori hankijate nõuetele, võivad võrgustiku sektori hankijad kasutada dünaamilist hankesüsteemi. Dünaamiline hankesüsteem on täielikult elektrooniline protsess, mis on algusest lõpuni avatud kõigile valikukriteeriumidele vastavatele ettevõtjatele.
2. Lepingute sõlmimiseks dünaamilise hankesüsteemi alusel järgivad võrgustiku sektori hankijad piiratud hankemenetluse eeskirju. Süsteemiga võivad liituda kõik valikukriteeriumidele vastavad taotlejad; süsteemiga liituvate taotlejate arvu ei piirata vastavalt artikli 72 lõikele 2. Kogu dünaamilise hankesüsteemiga seotud teabevahetus toimub üksnes elektrooniliste vahendite abil kooskõlas artikli 33 lõigetega 2–6.
3. Dünaamilise hankesüsteemi alusel lepinguid sõlmides peavad võrgustiku sektori hankijad:
  - (a) hanget välja kuulutades selgelt märkima, et kasutusel on dünaamiline hankesüsteem;
  - (b) osutama kirjeldustes vähemalt kõnealuse süsteemi alusel kavandatavate hangete olemusele ning hinnangulisele kogusele, samuti vajalikule teabele hankesüsteemi, kasutatavate elektrooniliste seadmete ning ühenduse tehnilise korralduse ja kirjelduste kohta;
  - (c) võimaldama kooskõlas artikliga 67 kirjeldustele ja kõigile täiendavatele dokumentidele piiramatut ja täielikku otsust juurdepääsu kogu süsteemi kasutusaja jooksul.
4. Võrgustiku sektori hankijad võimaldavad kõigil ettevõtjatel kogu dünaamilise hankesüsteemi kasutusaja jooksul esitada taotlusi süsteemiga liitumiseks lõikes 2 nimetatud tingimuste kohaselt. Võrgustiku sektori hankijad annavad taotlustele valikukriteeriumide alusel hinnangu 10 tööpäeva jooksul alates taotluste laekumisest.

Võrgustiku sektori hankijad annavad esimeses lõigus osutatud ettevõtjale esimesel võimalusel teada, kas tal lubatakse dünaamilise hankesüsteemiga liituda.
5. Võrgustiku sektori hankijad kutsuvad artikli 68 kohaselt kõiki kvalifitseeritud osalejaid üles esitama pakkumust dünaamilise hankesüsteemi alusel toimuva iga konkreetse hanke puhul.

Nad sõlmivad lepingu pakkujaga, kes on esitanud parima pakkumuse, võttes aluseks pakkumuse hindamise kriteeriumid, mis on esitatud dünaamilise hankesüsteemi hanketeates, huvi kinnitamise ettepanekus või kui hange kuulutatakse välja kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teatega, siis pakkumuse esitamise ettepanekus. Vajaduse korral võib need kriteeriumid pakkumuse esitamise ettepanekus täpsemalt sõnastada.

6. Võrgustiku sektori hankijad märgivad hanke väljakuulutamise teates ära dünaamilise hankesüsteemi kasutusaja. Nad teavitavad komisjoni kasutusaja mis tahes muutusest, kasutades järgmisi standardvorme:
  - (a) dünaamilise hankesüsteemi esialgseks väljakuulutamiseks kasutatud vorm, kui kasutusaega muudetakse süsteemi kehtivust lõpetamata;
  - (b) artikli 64 kohane lepingu sõlmimise teade, kui süsteemi kehtivus lõpetatakse.
7. Huvitatud ettevõtjatelt ega dünaamilise hankesüsteemi osalistelt ei või nõuda mingite tasude maksmist.

Artikkel 47
Elektroonilised oksjonid

1. Võrgustiku sektori hankijad võivad kasutada elektroonilisi oksjoneid, mis põhinevad uute hindade, allapoole korrigeeritud hindade ja/või pakkumuste teatavate osadega seotud uue väärtuse esitamisel.

Selleks kasutavad võrgustiku sektori hankijad elektroonilist korduvmenetlust (elektroonilist oksjonit), mis toimub pärast pakkumuste esialgset täielikku hindamist ja võimaldab neid automaatsete hindamismeetodite abil järjestada.

2. Avatud, piiratud või väljakuulutamiseiga läbirääkimistega hankemenetluse puhul võivad võrgustiku sektori hankijad otsustada, et lepingu sõlmimisele eelneb elektrooniline oksjon, kui pakkumuse kirjeldusi on võimalik täpselt kindlaks määrata.

Samadel asjaoludel võib raamlepingu poolte jaoks artikli 45 lõike 4 punkti b kohase uue hanke väljakuulutamise puhul ning artiklis 46 kohase dünaamilise hankesüsteemi alusel sõlmitavate lepingutega seotud hanke väljakuulutamise puhul korraldada elektroonilise oksjoni.

3. Elektrooniline oksjon toimub ühe järgmise kriteeriumi alusel:
  - (a) üksnes hinna alusel, kui leping sõlmitakse madalaima hinna alusel;
  - (b) hinna ja/või pakkumuse kirjeldustes osutatud komponentide uute väärtuste alusel, kui leping sõlmitakse majanduslikult soodsaima pakkumuse esitajaga.
4. Elektroonilist oksjonit korraldada kavatsevad võrgustiku sektori hankijad märgivad selle ära hanketeates, huvi kinnitamise ettepanekus või kui hanke väljakuulutamise teade on kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teade, siis pakkumuse esitamise ettepanekus. Kirjeldused sisaldavad vähemalt VII lisas esitatud andmeid.
5. Enne elektroonilise oksjoni algust teevad võrgustiku sektori hankijad pakkumuste esialgse täieliku hindamise pakkumuste hindamise kriteeriumi või kriteeriumide ja neile omistatud osakaalude alusel.

Pakkumust käsitatakse vastuvõetavana, kui selle on esitanud kvalifitseeritud pakkuja ning see vastab tehnilistele kirjeldustele.

Kõik pakkujad, kes on esitanud vastuvõetavad pakkumused, kutsutakse seejärel samal ajal elektrooniliste vahendite teel elektroonilisel oksjonil osalema, kasutades selleks kindlaks määratud kuupäeval ja kellaajal kutses esitatud instruksioonide kohaseid ühendusi. Elektrooniline oksjon võib toimuda mitme järjestikuse etapina. Elektrooniline oksjon ei tohi alata varem kui kaks tööpäeva pärast kutsete väljasaatmise kuupäeva.

6. Kui leping sõlmitakse majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel, lisatakse kutsele asjaomase pakkumuse täieliku hindamise tulemus, mis saadi artikli 76 lõike 5 esimeses lõigus viidatud osakaalude kasutamiseega.

Kutses esitatakse ka elektroonilisel oksjonil esitatud uute hindade ja/või maksumuste põhjal automaatselt toimuva ümberjärjestuse määramiseks kasutatav matemaatiline valem. See valem sisaldab kõigi majanduslikult soodsaima pakkumuse kindlaksmääramiseks esitatud kriteeriumide osakaale, nagu oli näidatud hanke väljakuulutamise teates või kirjeldustes. Selleks taandatakse kõik lubatud vahemikud ette kindlaks määratud väärtusele.

Kui alternatiivsed lahendused on lubatud, esitatakse iga alternatiivse lahenduse kohta eraldi valem.

7. Elektroonilise oksjoni iga etapi vältel saadavad võrgustiku sektori hankijad kõikidele pakkujatele kohe piisavat teavet, mis võimaldab neil endil määrata mis tahes hetkel oma pakkumuse koha pakkumuste järjestuses. Nad võivad edastada ka muud teavet esitatud hindade või maksumuse kohta, tingimusel et kirjeldustes on vastav märge. Samuti võivad nad igal ajal teatada oksjoni asjaomases etapis osalejate arvu. Ent ühelgi juhul ega üheski oksjoni etapis ei tohi nad avalikustada pakkujate isikuid.
8. Võrgustiku sektori hankijad lõpetavad elektroonilise oksjoni ühel või mitmel alljärgneval viisil:
  - (a) eelnevalt ära näidatud kuupäeval ja kellaajal;
  - (b) kui nad ei saa enam minimaalsete erinevuste nõuetele vastavaid uusi hindu ega uut maksumust, tingimusel et nad on eelnevalt ära näidanud, kui palju aega peab mööduma viimasest hinna või maksumuse esitamisest, enne kui nad elektroonilise oksjoni sulgevad;
  - (c) kui on läbitud eelnevalt ära näidatud arv oksjoni etappe.

Kui võrgustiku sektori hankija on otsustanud sulgeda elektroonilise oksjoni punkti c kohaselt, mida ta võib kombineerida punktis b sätestatud korraga, tuleb oksjonil osalemise kutses märkida oksjoni kõikide etappide ajakava.

9. Pärast elektroonilise oksjoni sulgemist sõlmivad võrgustiku sektori hankijad elektroonilise oksjoni tulemuste alusel ning artikli 76 põhjal lepingu.

Artikkel 48
Elektroonilised kataloogid

1. Kui võrgustiku sektori hankijad nõuavad artikli 33 kohaste elektrooniliste sidevahendite kasutamist, võivad nad nõuda pakkumuste esitamist elektroonilise kataloogi vormis.

Liikmesriigid võivad teha elektrooniliste kataloogide kasutamise teatavat liiki hangete puhul kohustuslikuks.

Elektroonilise kataloogi kujul esitatud pakkumustele võib lisada pakkumuse täiendamiseks muid dokumente.

2. Elektroonilised kataloogid koostavad taotlejad või pakkujad teatavas hankemenetluses osalemiseks vastavalt võrgustiku sektori hankija esitatud tehnilisele kirjeldusele ja vormingule.

Elektroonilised kataloogid peavad vastama elektroonilise sidevahendite suhtes kohaldatavatele nõuetele ning mis tahes täiendavatele nõuetele, mis võrgustiku sektori hankija on kooskõlas artikliga 33 kehtestanud.

3. Kui aktsepteeritakse või nõutakse pakkumuste esitamist elektrooniliste kataloogide kujul, peavad võrgustiku sektori hankijad:

- (a) märkima selle ära hanketeates, huvi kinnitamise ettepanekus või kui hange kuulutakse välja kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teatega, siis pakkumuse esitamise või läbirääkimiste alustamise ettepanekus;
- (b) esitama tehnilistes kirjeldustes artikli 33 lõike 5 kohase kogu vajaliku teabe vormingu, kasutatavate elektrooniliste seadmete, tehniliste ühenduste ning kataloogi tehniliste kirjelduste kohta.

4. Kui pärast pakkumuste esitamist elektrooniliste kataloogide kujul on sõlmitud raamleping mitme ettevõtjaga, võivad võrgustiku sektori hankijad ette näha, et konkreetsete lepingute puhul kuulutatakse hange uuesti välja ajakohastatud kataloogide alusel. Sellisel juhul kasutavad võrgustiku sektori hankijad üht järgmistest alternatiivsetest meetoditest:

- (a) esitavad pakkujatele kutse esitada uuesti elektrooniline kataloog, mida on kohandatud teatava lepingu nõuetele;
- (b) teatavad pakkujatele, et nad kavatsevad koguda juba esitatud kataloogidest vajaliku teabe, mida on vaja teatava lepingu nõuetele kohandatud pakkumuse koostamiseks (edaspidi „andmete kogumine”), tingimusel et kõnealuse meetodi kasutamine on ära näidatud raamlepingu hankedokumentides.

5. Kui võrgustiku sektori hankijad kuulutavad teatavate lepingute jaoks hanke uuesti välja lõike 4 punktis b kohaselt, täpsustavad nad kuupäeva ja kellaaja, millal nad kavatsevad koguda teatava lepingu nõuetele kohandatud pakkumuste koostamiseks vajalikku teavet, ning annavad pakkujatele võimaluse keelduda sellisest teabekogumisest.

Võrgustiku sektori hankijad jätavad teatamise ja teabekogumise vahele piisavalt aega.

Enne lepingu sõlmimist esitavad võrgustiku sektori hankijad kogutud teabe asjaomasele pakkujale, et anda talle võimalus nii koostatud pakkumuse õigsust eitada või kinnitada.

6. Võrgustiku sektori hankijad võivad dünaamilisel hankesüsteemil põhinevate lepingute sõlmimisel andmete kogumise meetodit kasutada, kui koos dünaamilise hankesüsteemiga liitumise taotlusega esitatakse võrgustiku sektori hankija ette nähtud tehnilisele kirjeldusele ja vormingule vastav elektrooniline kataloog. Kui võrgustiku sektori hankija teatab taotlejatele oma kavatsusest koostada pakkumused andmete kogumise meetodi alusel, täidavad taotlejad selle kataloogi. Andmete kogumisel lähtutakse lõike 4 punktist b ja lõikest 5.

Artikkel 49

Keskne hankimine ja kesksed hankijad

1. Võrgustiku sektori hankijad võivad osta ehitustöid, asju ja/või teenuseid keskselt hankijalt või keskse hankija kaudu.
2. Liikmesriigid näevad võrgustiku sektori hankijatele ette võimaluse kasutada teises liikmesriigis asutatud kesksete hankijate pakutavat kesksel hankimist.
3. Võrgustiku sektori hankija täidab oma käesoleva direktiivi kohaseid kohustusi, kui ta kasutab keskseid hankeid nii, et asjaomaste hankemenetluste kõik etapid alates hanke väljakuulutamisest kuni lepingu või lepingute täitmise lõpuni viib läbi keskne hankija üksi.

Kui hankemenetluse teatavaid etappe viib läbi või sõlmitavat lepingut täidab asjaomane võrgustiku sektori hankija, vastutab võrgustiku sektori hankija aga jätkuvalt käesoleva direktiivi kohaste kohustuste täitmise eest seoses tema läbiviidavate etappidega.

4. Kõigi keskse hankija läbi viidavate hankemenetluste puhul kasutatakse elektroonilisi sidevahendeid vastavalt artiklis 33 sätestatud nõuetele.
5. Võrgustiku sektori hankijad võivad valida keskseks hankimiseks keskse hankija käesoleva direktiiviga ette nähtud menetlusi kohaldamata, sealhulgas juhul, kui kesksel hankijal tema tegevuse eest tasustatakse.
6. Kesksed hankijad tagavad ka lepingute ja raamlepingute täitmise või dünaamiliste hankesüsteemide kasutamise jooksul tehtud tehingute dokumenteerimise.

Artikkel 50

Hangete tugiteenused

Hangete tugiteenuste osutajad valitakse kooskõlas käesoleva direktiivi kohaste hankemenetlustega.

Artikkel 51
Ajutised ühishanked

1. Üks või mitu võrgustiku sektori hankijat võivad otsustada viia teatavad hanked läbi ühiselt.
2. Kui üks võrgustiku sektori hankija viib üksi läbi kõik asjaomase hankemenetluse etapid alates hanke väljakuulutamise teate avaldamisest kuni sõlmitava(te) lepingu(te) täitmise lõpuni, on asjaomasel võrgustiku sektori hankijal ainuvastutus käesoleva direktiivi kohaste kohustuste täitmisel.

Kui hankemenetluse viivad läbi ja sõlmitavat lepingut täidavad mitu osalevat võrgustiku sektori hankijat, vastutab aga jätkuvalt igaüks neist käesoleva direktiivi kohaste kohustuste täitmise eest seoses tema läbiviidavate etappidega.

Artikkel 52
Eri liikmesriikide võrgustiku sektori hankijate ühine hange

1. Ilma et see piiraks I jaotise III peatüki 2. jao 2. alajao (erisuhted) kohaldamist, võivad eri liikmesriikide võrgustiku sektori hankijad sõlmida ühiselt lepinguid, kasutades ühte käesolevas artiklis kirjeldatud viisidest.
2. Mitu võrgustiku sektori hankijat võivad hankida ehitustöid, asju ja/või teenuseid teises liikmesriigis asuvalt keskselt hankijalt või selle kaudu. Sel juhul viiakse hankemenetlus läbi kooskõlas selle liikmesriigi siseriiklike sätetega, kus keskne hankija asub.
3. Eri liikmesriikide mitu võrgustiku sektori hankijat võivad ühiselt lepingu sõlmida. Sel juhul sõlmivad osalevad võrgustiku sektori hankijad kokkuleppe, milles määratakse kindlaks:
  - (a) hankemenetluse suhtes kohaldatavad siseriiklikud eeskirjad;
  - (b) hankemenetluse sisemise korralduse, sh menetluse haldamine, kohustuste jagamine, hangitavate ehitustööde, asjade või teenuste jaotamine ning lepingute sõlmimine.

Punkti a kohaselt kohaldatava siseriikliku õiguse kindlaksmääramisel võivad võrgustiku sektori hankijad valida mis tahes sellise liikmesriigi siseriiklikud sätted, kus asub vähemalt üks osalev võrgustiku sektori hankija.

4. Kui eri liikmesriikide mitu võrgustiku sektori hankijat on moodustanud ühise juriidilise isiku, sh Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1082/2006⁴⁶ kohase Euroopa territoriaalse koostöö rühmituse või liidu õiguse kohaselt asutatud muud üksused, lepivad osalevad võrgustiku sektori hankijad ühise juriidilise isiku otsusega kokku kohaldada ühe järgmise liikmesriigi siseriiklikke hanke-eeskirju:

---

⁴⁶ ELT L 210, 31.7.2006, lk 19.

- (a) selle liikmesriigi siseriiklikud sätted, kus on ühise juriidilise isiku registrijärgne asukoht;
- (b) selle liikmesriigi siseriiklikke sätteid, kus ühine juriidiline isik oma tegevust teostab.

Seda kokkulepet võidakse kohaldada kas tähtajatult, kui see on kindlaks määratud ühise juriidilise isiku asutamisaktiga, või teatud aja jooksul või teatud lepingute liikide suhtes või ühe või mitme sõlmitava lepingu suhtes.

5. Kui puudub kokkulepe riigihankeid käsitleva kohaldatava õiguse kohta, määratakse lepingu sõlmimist reguleeriv siseriiklik õigus kindlaks järgmiste eeskirjade järgi:

- (a) kui hankemenetluse korraldab või seda haldab üks osalev võrgustiku sektori hankija teiste nimel, kohaldatakse kõnealuse võrgustiku sektori hankija liikmesriigi siseriiklikke sätteid;
- (b) kui hankemenetlust ei korralda või seda ei halda üks osalev võrgustiku sektori hankija teiste nimel ning
  - i) kui see hõlmab ehitustööde lepingut, kohaldavad võrgustiku sektori hankijad selle liikmesriigi siseriiklikke sätteid, kus toimub enamik ehitustöödest;
  - ii) kui see hõlmab teenuste või asjade lepingut, kohaldavad võrgustiku sektori hankijad selle liikmesriigi siseriiklikke sätteid, kus enamik teenuseid osutatakse või enamik asju ostetakse;
- (c) kui punkti a või b kohaselt ei ole võimalik kohaldatavat siseriiklikku õigust kindlaks määrata, kohaldavad võrgustiku sektori hankijad selle võrgustiku sektori hankija siseriiklikke sätteid, kes kannab suurema osa kuludest.

6. Kui puudub lõike 4 kohane kokkulepe riigihankeid käsitleva kohaldatava õiguse kohta, määratakse eri liikmesriikide mitme võrgustiku sektori hankija loodud ühise juriidilise isiku läbiviidava hankemenetluse suhtes kohaldatavad siseriiklikud eeskirjad kindlaks järgmiste eeskirjade järgi:

- (a) kui menetluse viib läbi või seda haldab ühise juriidilise isiku pädev organ, kohaldatakse selle liikmesriigi siseriiklikke sätteid, kus on juriidilise isiku registrijärgne asukoht;
- (b) kui menetluse viib läbi või seda haldab juriidilise isiku liige asjaomase juriidilise isiku nimel, kohaldatakse lõike 5 punktides a ja b sätestatud eeskirju;
- (c) kui lõike 5 punktide a või b kohaselt ei ole võimalik kohaldatavat siseriiklikku õigust kindlaks määrata, kohaldavad võrgustiku sektori hankijad selle liikmesriigi siseriiklikke sätteid, kus on asjaomase juriidilise isiku registreeritud asukoht.

7. Üks või mitu võrgustiku sektori hankijat võivad sõlmida teises liikmesriigis asuva võrgustiku sektori hankija sõlmitud või temaga ühiselt sõlmitud raamlepingu raames üksiklepinguid, tingimusel et kõnealune raamleping sisaldab konkreetseid sätteid,

millega võimaldatakse vastava(te)l võrgustiku sektori hankija(te)l sõlmida kõnealuseid üksiklepinguid.

8. Piiriüleste riigihangete puhul kohaldatakse lepingu sõlmimise otsuste suhtes kohaldatava siseriikliku õigusega ette nähtud tavapäraseid läbivaatamismehhanisme.
9. Selleks et läbivaatamismehhanismid saaksid tõhusalt toimida, tagavad liikmesriigid nõukogu direktiivi 92/13/EMÜ⁴⁷ kohaste teises liikmesriigis asuvate järelevalveasutuste otsuste täieliku täitmise oma siseriikliku õiguskorra raames, kui sellised otsused hõlmavad nende territooriumil asuvaid võrgustiku sektori hankijaid, kes osalevad asjaomasel piiriülesel riigihankemenetluses.

III PEATÜKK *Menetluse läbiviimine*

1. JAGU ETTEVALMISTAMINE

Artikkel 53 *Esialgsed turu-uuringud*

1. Enne hankemenetluse käivitamist võivad võrgustiku sektori hankijad viia läbi turu-uuringuid, et hinnata turu struktuuri ja suutlikkust ning teavitada ettevõtjaid hankekavadest ja nõuetest.

Selleks võivad võrgustiku sektori hankijad küsida nõu halduslikelt tugistruktuuridelt või kolmandatelt osapooltelt või turuosalistelt või kasutada nende nõuandeid, tingimusel et sellised nõuanded ei takista konkurentsi ning et nendega ei kaasne mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtete rikkumine.

2. Kui taotleja või pakkuja või taotleja või pakkujaga seotud ettevõtja on andnud võrgustiku sektori hankijale nõu või on muul moel olnud kaasatud hankemenetluse ettevalmistamisse, võtab võrgustiku sektori hankija asjakohaseid meetmeid tagamaks, et kõnealuse taotleja või pakkuja osalemine ei moonuta konkurentsi.

Sellised meetmed hõlmavad teiste taotlejate ja pakkujate teavitamist mis tahes asjakohasest teabest, mida on vahetatud seoses sellise taotleja või pakkuja hankemenetluses ettevalmistamises osalemisega või selle tulemusena, ning pakumuste laekumise jaoks asjakohaste tähtaegade kehtestamist. Kõnealune taotleja või pakkuja jäetakse menetlusest kõrvale üksnes siis, kui puuduvad muud vahendid, millega tagatakse võrdse kohtlemise põhimõtte järgimine.

Enne sellist kõrvalejätmist antakse taotlejatele ja pakkujatele võimalus tõendada, et nende kaasatus hankemenetluse ettevalmistamisse ei moonuta konkurentsi. Võetud meetmed dokumenteeritakse artikli 94 kohaselt nõutud üksikaruannetes.

---

⁴⁷ EÜT L 76, 23.3.1992, lk 14.

Artikkel 54
Tehnilised kirjeldused

1. VIII lisa punktis 1 määratletud tehnilised kirjeldused esitatakse hankedokumentides. Tehnilistes kirjeldustes määratakse kindlaks ehitustööde, teenuste või asjade nõutavad omadused.

Kõnealuste omadustega võidakse osutada ka konkreetsele tootmisprotsessile või tellitud ehitustööde tegemise, asjade tarnimise või teenuste osutamise viisile või olelusringi mõnele etapile, nagu on osutatud artikli 2 punktis 22.

Tehnilistes kirjeldustes täpsustatakse ka see, kas nõutakse intellektuaalomandi õiguste üleandmist.

Kõigi selliste hangete puhul, mille eseme kavandatud kasutajad on inimesed, olemata sellest, kas nendeks on üldsus või võrgustiku sektori hankija töötajad, koostatakse tehnilised kirjeldused nii, et nendega võetakse arvesse puuetega inimeste ligipääsemise või kõigi kasutajate ligipääsemise kriteeriume, v.a nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.

Kui liidu õigusaktiga võetakse vastu kohustuslikud ligipääsemise standardid, määratletakse tehnilistes kirjeldustes ligipääsukriteeriumid viitega sellele aktile.

2. Tehniliste kirjeldustega võimaldatakse kõigile ettevõtjatele võrdne juurdepääs hankemenetlusele ning nendega ei tekitata põhjendamatuid takistusi riigihangete avamisel konkurentsile.
3. Ilma et see piiraks kohustuslike siseriiklike tehniliste eeskirjade kohaldamist, kuivõrd need on liidu õigusega kooskõlas, sõnastatakse tehnilised kirjeldused ühel järgmisel viisil:

- a) kirjeldades kasutusomadusi või funktsionaalseid nõudeid, sh keskkonnanäitajaid, tingimusel et parameetrid on piisavalt täpsed, et pakkujad saaksid teha kindlaks lepingu reguleerimiseseme ning et võrgustiku sektori hankijad saaksid lepingu sõlmida;
- b) viidates tehnilistele kirjeldustele ja viidates tähtsuse järjekorras: Euroopa standardeid ülevõtvatele riiklikele standarditele, Euroopa tehnilistele tunnustustele, ühtsetele tehnilistele kirjeldustele, rahvusvaheliste standarditele, muudele Euroopa standardimisorganite kehtestatud tehnilistele etalonsüsteemidele või nende puudumisel riiklikele standarditele, riiklikele tehnilistele tunnustustele või riiklikele tehnilistele kirjeldustele ehitustööde projekteerimise, arvutuste ja tööde teostamise ning asjade kasutamise kohta; igale viitele lisatakse märge „või sellega samaväärne”;
- c) kirjeldades punktis a osutatud kasutusomadusi või funktsionaalseid nõudeid, viidates punktis b osutatud tehnilistele kirjeldustele kui kasutusomadustele või funktsionaalsetele nõuetele vastavuse tagamise vahendile;
- d) viidates punkti b kohastele kirjeldustele teatavate näitajate puhul ja viidates punkti a kohastele kasutusomadustele või funktsionaalsetele nõuetele muude näitajate puhul.

4. Kui lepingu reguleerimise seda ei õigusta, siis tehnilistes kirjeldustes ei viidata konkreetsele margile või allikale või konkreetsele protsessile või kaubamärkidele, patentidele, tüüpidele või konkreetsele päritolule või tootmisviisile, millega soodustatakse teatavaid ettevõtjaid või tooteid või välistatakse teised. Erandkorras lubatakse sellist viitamist, kui lepingu reguleerimiset ei ole lõike 3 kohaselt võimalik piisavalt täpselt ja arusaadavalt kirjeldada. Sellistele viidetele lisatakse märge „või sellega samaväärne”.
5. Kui võrgustiku sektori hankija kasutab lõike 3 punktis b osutatud kirjeldustele viitamise võimalust, ei lükka ta pakumust tagasi põhjusel, et pakutavad ehitustööd, asjad või teenused ei vasta tema poolt viidatud kirjeldustele, kui pakkuja tõendab oma pakumuses mis tahes asjakohasel viisil ja sh kasutades artikli 56 kohaseid tõendusmaterjale, et tema pakutavad lahendused rahuldavad tehnilistes kirjeldustes määratletud nõudeid samaväärsel viisil.
6. Kui võrgustiku sektori hankija kasutab lõike 3 punkti a kohast võimalust sõnastada tehnilised kirjeldused kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete kirjeldamise teel, ei lükka ta tagasi asjade, teenuste või ehitustööde pakumust, mis vastab Euroopa standardit ülevõtvale riiklikule standardile, Euroopa tehnilisele tunnustusele, ühtsele tehnilisele kirjeldusele, rahvusvahelisele standardile või Euroopa standardimisorgani kehtestatud tehnilisele etalonsüsteemile, kui nendes kirjeldustes käsitletakse tema seatud kasutusomadusi või funktsionaalseid nõudeid.

Oma pakumuses tõendab pakkuja mis tahes asjakohasel viisil, sealhulgas artiklis 56 osutatud vahendeid kasutades, et standardile vastavad asjad, teenus või ehitustöö vastavad võrgustiku sektori hankija ette nähtud kasutusomadustele või funktsionaalsetele nõuetele.

Artikkel 55 *Märgised*

1. Kui võrgustiku sektori hankijad määravad kindlaks artikli 54 lõike 3 punkti a kohased ehitustööde, teenuse või asjade kasutusomadused või funktsionaalsed nõuded seoses keskkonnanäitajate või ühiskondlike näitajate või muude näitajatega, võivad nad nõuda, et kõnealustel ehitustöödel, asjadel või teenustel on konkreetne märgis, tingimusel et järgmised tingimused on täidetud:
  - (a) märgisenõuded hõlmavad üksnes lepingu reguleerimisesemega seotud näitajaid ning need sobivad lepingu esemeks olevate ehitustööde, asjade või teenuste omaduste kindlaksmääramiseks;
  - (b) märgisenõuded koostatakse teadusteabe või muude objektiivselt kontrollitavate mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel;
  - (c) märgised on vastu võetud avatud ja läbipaistva menetlusega, milles saavad osaleda kõik sidusrühmad, sh valitsusasutused, tarbijad, tootjad, turustajad ja keskkonnaorganisatsioonid ning
  - (d) märgised on kättesaadavad kõikidele huvitatud isikutele.

- (e) märgise kriteeriumid kehtestab märgist taotlevast ettevõtjast sõltumatu kolmas osapool.

Konkreetset märgist nõudvad võrgustiku sektori hankijad aktsepteerivad kõiki sellega samaväärseid märgiseid, mis vastavad võrgustiku sektori hankija osutatud konkreetse märgise nõuetele. Märgiseta toodete puhul aktsepteerivad võrgustiku sektori hankijad ka tootja koostatud tehnilist toimikut või muud asjakohast tõendusmaterjali.

2. Kui märgis vastab lõike 1 punktides b–e esitatud tingimustele, kuid hõlmab ka lepingu reguleerimiseselega mitteseotud nõudeid, võivad võrgustiku sektori hankijad kasutada märgise üksikasjalike kirjelduste nõudeid või vajaduse korral nende osi, mis on seotud lepingu reguleerimiseselega ja mis sobivad selle reguleerimisese näitajate kindlaksmääramiseks.

Artikkel 56

Katsearuanded, sertifitseerimine ja muu tõendusmaterjal

1. Võrgustiku sektori hankijad võivad nõuda, et ettevõtjad esitaksid tunnustatud organi katsearuande või sellise organi väljastatud tõendi tõendusmaterjalina tehnilistele kirjeldustele vastavuse kohta.

Kui võrgustiku sektori hankijad nõuavad tunnustatud organite koostatud tõendite esitamist tõendamaks vastavust konkreetsele tehnilisele kirjeldusele, aktsepteerivad hankijad ka samaväärsete muude tunnustatud organite tõendeid.

2. Nad aktsepteerivad muid kui lõikes 1 osutatud asjakohaseid tõendusmaterjale, näiteks tootja tehnilist toimikut, kui asjaomasel ettevõtjal puudub juurdepääs lõike 1 kohastele tõenditele või katsearuannetele või tal ei ole võimalik neid asjaomase tähtaja jooksul hankida.
3. Lõike 1 kohased tunnustatud organid on katse- ja kalibreerimislaborid ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 765/2008⁴⁸ kohaselt akrediteeritud mis tahes sertifitseerimis- ja kontrolliasutused.
4. Liikmesriigid teevad taotluse korral teistele liikmesriikidele kättesaadavaks mis tahes teabe, mis on seotud artikli 54 lõike 6, artikli 55 ning käesoleva artikli lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt esitatud tõendusmaterjali ja dokumentidega, et tõendada tehnilistele nõuetele vastavust. Asukohaliikmesriigi pädevad asutused esitavad sellise teabe vastavalt artiklile 96.

Artikkel 57

Tehniliste kirjelduste edastamine

1. Lepingu sõlmimisest huvitatud ettevõtjate taotlusel teevad võrgustiku sektori hankijad neile kättesaadavaks tehnilised kirjeldused, millele nende asjade, ehitustööde või teenuste hankelepingutes korrapäraselt viidatakse, või tehnilised

---

⁴⁸ ELT L 218, 13.8.2008, lk 30.

kirjeldused, mida nad kavatsevad kohaldada selliste lepingute suhtes, mille puhul hange kuulutatakse välja perioodilise eelteatega. Kõnealused kirjeldused tehakse elektrooniliste vahendite abil kättesaadavaks, võimaldades piiramatut ja täielikku otsest tasuta juurdepääsu.

2. Kui kõnealused tehnilised kirjeldused põhinevad elektrooniliste vahendite abil kättesaadavatel dokumentidel, mis tehakse huvitatud ettevõtjatele kättesaadavaks, võimaldades piiramatut ja täielikku otsest tasuta juurdepääsu, piisab viite lisamisest kõnealustele dokumentidele.

Artikkel 58 *Alternatiivsed lahendused*

1. Võrgustiku sektori hankijad võivad arvesse võtta pakkuja esitatud alternatiivseid lahendusi, mis vastavad võrgustiku sektori hankijate kindlaksmääratud miinimumnõuetele.

Võrgustiku sektori hankijad näitavad kirjeldustes ära, kas nad lubavad alternatiivsete lahenduste esitamist või mitte, ja nende lubamisel toovad ära alternatiivsetele lahendustele esitatavad miinimumnõuded ning konkreetsed nõuded nende esitamise kohta. Kui alternatiivsete lahenduste esitamine on lubatud, tagavad nad ka, et pakkumuste hindamiseks kasutatavaid kriteeriume on võimalik edukalt kohaldada kõnealustele miinimumnõuetele vastavate alternatiivsete lahenduste suhtes ja ka selliste nõuetele vastavate pakkumuste suhtes, mis ei ole alternatiivsed lahendused.

2. Asjade või teenuste hankelepingute sõlmimise menetluse korral ei lükka alternatiivsete lahenduste esitamist lubanud võrgustiku sektori hankijad alternatiivset lahendust tagasi üksnes seetõttu, et selle valimine tooks kaasa teenuste hankelepingu sõlmimise asjade hankelepingu asemel või asjade hankelepingu sõlmimise teenuste hankelepingu asemel.

Artikkel 59 *Lepingute osadeks jaotamine*

1. Lepinguid võib omakorda jaotada ühesugusteks või erinevateks osadeks. Kohaldatakse artikli 13 lõiget 7.

Võrgustiku sektori hankijad märgivad hanketeates, huvi kinnitamise ettepanekus või kui hanke väljakuulutamise teade on kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teade, siis pakkumuse esitamise või läbirääkimiste alustamise ettepanekus, kas pakkumused peavad piirduma üksnes ühe või mitme osaga.

2. Võrgustiku sektori hankijad võivad isegi juhul, kui on märgitud võimalus esitada pakkumus kõigi osade kohta, piirata ühe pakkkujaga sõlmitava lepingu osade arvu, tingimusel et hanketeates või huvi kinnitamise ettepanekus on märgitud maksimaalne arv. Võrgustiku sektori hankijad määravad hankedokumentides kindlaks ja märgivad ära eri osade suhtes sõlmitava lepingu objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid või eeskirjad, kui pakkumuste hindamiseks kasutatavate kriteeriumide kohaldamise tulemusel sõlmitaks ühe pakkkujaga leping maksimaalset arvu ületavate osade suhtes.

3. Kui sama pakkujaga võidakse sõlmida leping mitme osa suhtes, võivad võrgustiku sektori hankijad ette näha, et nad sõlmivad kas ühe lepingu iga üksiku osa suhtes või nad sõlmivad väiksema arvu lepinguid, mis hõlmavat mitut osa või kõiki osasid.

Võrgustiku sektori hankijad märgivad hankedokumentides, kas neil on õigus sellist valikut teha, ja kui, siis millised osad võib ühte lepingusse koondada.

Võrgustiku sektori hankijad määravad kõigepealt kindlaks pakkumused, mis iga üksiku osa puhul vastavad kõige paremini artikli 76 kohastele pakkumuste hindamise kriteeriumidele. Nad võivad sõlmida mitme osa suhtes lepingu pakkujaga, kes ei ole asjaomase lepinguga hõlmatud kõigi üksikute osade puhul esikohal, tingimusel et artikli 76 kohased pakkumuste hindamise kriteeriumid on asjaomase lepinguga hõlmatud kõigi osade puhul paremini täidetud. Võrgustiku sektori hankijad määravad hankedokumentides kindlaks kõnealuse võrdluse tegemise meetodid. Sellised meetodid peavad olema läbipaistvad, objektiivsed ja mittediskrimineerivad.

4. Võrgustiku sektori hankijad võivad nõuda, et kõik töövõtjad kooskõlastavad tegevuse ettevõtjaga, kellega on sõlmitud leping projekti üldist kooskõlastamist hõlmava osa või asjakohaste osade suhtes.

Artikkel 60

Tähtaegade kehtestamine

1. Osalemistaotluste ja pakkumuste laekumise tähtaegade määramisel võtavad võrgustiku sektori hankijad eelkõige arvesse lepingu keerulisust ja pakkumuste koostamiseks vajalikku aega, ilma et see piiraks artiklites 39–44 sätestatud miinimumtähtaegade kohaldamist.
2. Kui pakkumusi saab esitada üksnes pärast kohaga tutvumist või hankedokumente täiendavate dokumentide kontrollimist kohapeal, pikendatakse pakkumuste laekumise tähtaegu, nii et kõik asjaomased ettevõtjad oleksid teadlikud kogu pakkumuste esitamiseks vajalikust teabest.

2. jagu

Avaldamine ja läbipaistvus

Artikkel 61

Perioodilised eelteated

1. Võrgustiku sektori hankijad võivad kavandatavast hankest teavitamiseks avaldada perioodilise eelteate pärast eelarveaasta algust nii pea kui võimalik. Sellised teated sisaldavad VI lisa A osa I jao kohast teavet. Teated avaldab kas komisjon või võrgustiku sektori hankijad oma IX lisa punkti 2 alapunkti b kohases hankijaprofiilis. Kui võrgustiku sektori hankijad avaldavad kõnealuse teate oma hankijaprofiilis, saavad nad teate hankija profiilis perioodilise eelteate avaldamise kohta kooskõlas IX lisa punktiga 3.

2. Kui piiratud hankemenetluse ja väljakuulutamise läbirääkimistega hankemenetluse puhul kuulutatakse hange välja perioodilise eelteatega, vastab teade järgmistele nõuetele:
  - (a) selles nimetatakse konkreetselt need asjad, ehitustööd või teenused, mis on sõlmitava lepingu esemeks;
  - (b) selles märgitakse, et leping sõlmitakse piiratud või läbirääkimistega hankemenetluse teel, ilma et edaspidi avaldataks hanke väljakuulutamise teade, ning huvitatud ettevõtjatel palutakse oma huvist kirjalikult teatada;
  - (c) see sisaldab lisaks VI lisa A osa I jao kohasele teabele VI lisa A osa II jaos esitatud teavet;
  - (d) see on avaldatud mitte rohkem kui 12 kuud enne kuupäeva, mil saadeti huvi kinnitamise ettepanek.

Artikkel 62

Kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teated

Kui võrgustiku sektori hankijad otsustavad kehtestada kvalifitseerimissüsteemi vastavalt artiklile 71, tuleb selle süsteemi kohta avaldada X lisa osutatud teade, milles näidatakse ära kvalifitseerimissüsteemi eesmärk ning juhatatakse, kust leida selle toimimise reeglid. Kui selle süsteemi kehtivusaeg on pikem kui kolm aastat, avaldatakse asjaomane teade igal aastal. Kui süsteemi kehtivusaeg on lühem, piisab esialgsest teatest.

Artikkel 63

Hanketeated

Hanketeateid võib hanke väljakuulutamiseks kasutada mis tahes menetluse puhul. Need sisaldavad XI lisa vastavas osas esitatud teavet ja need avaldatakse kooskõlas artikliga 65.

Artikkel 64

Lepingu sõlmimise teated

1. Kahe kuu jooksul alates lepingu või raamlepingu sõlmimisest saadavad võrgustiku sektori hankijad lepingu sõlmimise teate hankemenetluse tulemuste kohta.

Kõnealune teade sisaldab XII lisa esitatud teavet ja see avaldatakse kooskõlas artikliga 65.
2. Kui asjaomase lepingu puhul oli hanke väljakuulutamise teateks perioodiline eelteade ning võrgustiku sektori hankija ei kavatsenud perioodilise eelteatega hõlmatud 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul täiendavaid lepinguid sõlmida, märgitakse see konkreetselt ära lepingu sõlmimise teates.

Artikli 45 kohaselt sõlmitud raamlepingu puhul ei ole võrgustiku sektori hankijad kohustatud saatma hankemenetluse tulemusi sisaldavat teadet iga kõnealusel raamlepingul põhineva lepingu kohta.

Dünaamilisel hankesüsteemil põhineva iga lepingu sõlmimise puhul saadavad võrgustiku sektori hankijad lepingu sõlmimise teate kahe kuu jooksul pärast lepingu sõlmimist. Nad võivad sellised teated kvartalite kaupa rühmitada. Sel juhul saadavad nad selliselt rühmitatud teated kahe kuu jooksul pärast iga kvartali lõppu.

3. XII lisa alusel esitatud avaldamiseks mõeldud teave avaldatakse vastavalt IX lisale. Teatavad andmed lepingu või raamlepingu sõlmimise kohta võib jätta avaldamata, kui selliste andmete avaldamine takistaks õigusaktide rakendamist või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega või riivaks teatava avalik-õigusliku või eraõigusliku ettevõtja, sealhulgas lepingu sõlminud ettevõtja seaduslikke ärihuve või võiks takistada ettevõtjate ausat konkureerimist.

Teadus- ja arendusteenuste lepingute puhul võib osutatavate teenuste olemust ja kogust hõlmav teave piirduda järgmisega:

- (a) märge „teadus- ja arendusteenused”, kui leping on sõlmitud väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse käigus kooskõlas artikli 44 punktiga b;
  - (b) vähemalt sama üksikasjalik teave, kui märgiti hanke väljakuulutamiseks kasutatud teates.
4. Vastavalt XII lisale esitatud teave, mis on tähistatud avaldamiseks mittemõelduna, avaldatakse üksnes lihtsustatud kujul vastavalt IX lisale ning seda kasutatakse statistika tegemiseks.

Artikkel 65

Teadete avaldamise vorm ja viis

1. Artiklite 61–64 kohased teated sisaldavad XI ja X lisas, VI lisa A osa, VI lisa B osas ja XII lisas osutatud teavet standardvormide kujul, sh paranduste standardvormide kujul.

Kõnealused standardvormid kehtestab komisjon. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 100 osutatud nõuandemenetlusega.

2. Artiklites 61–64 osutatud teated koostatakse, edastatakse elektrooniliste vahendite abil komisjonile ja avaldatakse IX lisa kohaselt. Teated avaldatakse hiljemalt viis päeva pärast nende saatmist. Komisjoni poolt teadete avaldamisega seotud kulud kannab liit.
3. Artikli 39 lõike 2 kohased hanke väljakuulutamise teated avaldatakse täies ulatuses liidu ühes ametlikus keeles, mille valib asjaomane võrgustiku sektori hankija. Kõnealuses keeles olev tekst on ainuke autentne tekst. Iga teate oluliste elementide kokkuvõtte avaldatakse teistes ametlikes keeltes.
4. Komisjon tagab, et artikli 61 lõike 2 kohaste perioodiliste eelteadete, hanke väljakuulutamiseks kasutatavate artikli 46 lõike 3 punkti a kohase dünaamilise hankesüsteemi loomise teate ja artikli 39 lõike 2 punkti b kohase kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teadete täielik tekst ja selle kokkuvõtte avaldamist jätkatakse:

- (a) perioodiliste eelteadete puhul 12 kuud või seni, kuni saadakse artikli 64 lõike 2 kohane lepingu sõlmimise teade, milles märgitakse, et hanke väljakuulutamise teatega hõlmatud 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul täiendavaid lepinguid ei sõlmita;
  - (b) dünaamilise hankesüsteemi loomist hõlmavate hanke väljakuulutamise teadete puhul dünaamilise hankesüsteemi kehtivusaja lõpuni;
  - (c) kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teadete puhul selle kehtivusaja lõpuni.
5. Võrgustiku sektori hankijad on suutelised esitama tõendeid teadete saatmise kuupäeva kohta.

Komisjon annab võrgustiku sektori hankijatele kinnituse teate kättesaamise ja saadud teabe avaldamise kohta, märkides ära avaldamise kuupäeva. Kõnealune kinnitus on tõend avaldamise kohta.

6. Võrgustiku sektori hankijad võivad avaldada ehitustööde, asjade või teenuste hankelepingute teateid, mille suhtes ei kohaldata käesoleva direktiivi kohaseid avaldamisnõudeid, tingimusel et kõnealused teated saadetakse komisjonile elektrooniliste vahendite abil vastavalt IX lisas esitatud vormile ja edastamiskorrale.

Artikkel 66 *Avaldamine riigi tasandil*

1. Artiklites 61–64 osutatud teateid ja nende sisu ei avaldata riigi tasandil enne artikli 65 kohast avaldamist.
2. Riigi tasandil avaldatavad teated ei sisalda muud teavet kui see, mis sisaldub komisjonile saadetud teadetes või mis avaldati hankijaprofiilis, kuid seal näidatakse ära kuupäev, mil teade saadeti komisjonile või avaldati hankijaprofiilis.
3. Perioodilisi eelteateid ei avaldata hankijaprofiilis enne, kui komisjonile saadetakse teade, et need avaldatakse sellisel kujul; nendes märgitakse saatmise kuupäev.

Artikkel 67 *Hankedokumentide elektrooniline kättesaadavus*

1. Võrgustiku sektori hankijad võimaldavad elektrooniliste vahendite abil hankedokumentidele piiramatut ja täielikku tasuta juurdepääsu alates teate avaldamise kuupäevast kooskõlas artikliga 65 või alates kuupäevast, mil saadeti huvi kinnitamise ettepanek. Kui hanke väljakuulutamise teateks on kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teade, võimaldatakse sellist juurdepääsu võimalikult kiiresti ja hiljemalt siis, kui saadetakse pakkumuse esitamise või läbirääkimiste alustamise ettepanek. Teate või kõnealuste ettepanekute tekstis märgitakse internetiaadress, kus kõnealused dokumendid on kättesaadavad.
2. Võrgustiku sektori hankijad või pädevad osakonnad edastavad kirjeldustega seotud lisateabe ja täiendavad dokumendid vähemalt kuus päeva enne pakkumuste

laekumise tähtaega, tingimusel et seda on aegsasti taotletud. Artikli 40 lõikes 3 osutatud kiirendatud avatud menetluse puhul on see ajavahemik neli päeva.

Artikkel 68

Pakkumuse esitamise või läbirääkimiste alustamise ettepanek; huvi kinnitamise ettepanek

1. Piiratud hankemenetluse, innovatsioonipartnerluste ja väljakuulutamise läbirääkimistega hankemenetluse korral saadavad võrgustiku sektori hankijad valitud taotlejatele üheaegselt kirjaliku ettepaneku esitada oma pakkumused või alustada läbirääkimisi.

Kui artikli 39 lõike 2 punkti a kohaselt kasutatakse hanke väljakuulutamise teatena perioodilist eelteadet, esitavad võrgustiku sektori hankijad oma huvist teatanud ettevõtjatele üheaegselt kirjaliku ettepaneku kinnitada oma jätkuvat huvi.

2. Lõikes 1 osutatud ettepanekud sisaldavad viidet elektroonilisele aadressile, kus kirjeldused ja mis tahes muud täiendavad dokumendid on tehtud elektrooniliste vahendite abil vahetult kättesaadavaks. Lisaks sisaldavad need XIII lisas sätestatud teavet.

Artikkel 69

Kvalifitseerimise taotlejate, taotlejate ja pakkujate teavitamine

1. Võrgustiku sektori hankijad teavitavad iga taotlejat ja pakkujat võimalikult kiiresti raamlepingu või lepingu sõlmimise või dünaamilisse hankesüsteemi lubamise kohta tehtud otsustest, sh ka põhjustest, miks otsustati mitte sõlmida raamlepingut või lepingut, mille kohta oli esitatud hanke väljakuulutamise teade, või miks otsustati menetlust uuesti alustada või dünaamilist hankesüsteemi mitte luua.
2. Asjaomase osapoole taotlusel teavitavad võrgustiku sektori hankijad võimalikult kiiresti ja igal juhul 15 päeva jooksul alates kirjaliku taotluse saamisest:
  - (a) iga kõrvalejäetud taotlejat osalemistaotluse tagasilükkamise põhjustest;
  - (b) iga pakkujat, kelle pakkumus tagasi lükati, pakkumuse tagasilükkamise põhjustest, sealjuures artikli 54 lõigetes 5 ja 6 viidatud juhtudel põhjustest, miks otsustati, et tegemist pole samaväärsusega või et ehitustööd, asjad või teenused ei vasta kasutusomadustele või funktsionaalsetele nõuetele;
  - (c) iga vastuvõetava pakkumuse teinud pakkujat väljavalitud pakkumuse omadustest ja suhtelistest eelistest ning teatatakse talle ka väljavalitud pakkuja nimi või osapooled, kellega raamleping sõlmiti;
  - (d) iga vastuvõetava pakkumuse teinud pakkujat pakkujatega läbiviidavate läbirääkimiste ja dialoogi korraldamisest ja edenemisest.
3. Võrgustiku sektori hankijad võivad otsustada, et teatavaid lõike 1 kohaseid andmeid lepingu või raamleping sõlmimise või dünaamilisse hankesüsteemi lubamise kohta ei avaldata, kui avaldamine takistaks õigusaktide rakendamist ega oleks muul põhjusel kooskõlas üldsuse huvidega või kahjustaks mõne konkreetse avalik-õigusliku või

eraõigusliku ettevõtja, sealhulgas lepingu sõlminud ettevõtja seaduslikke ärihuve või võiks takistada ettevõtjate ausat konkureerimist.

4. Võrgustiku sektori hankijad, kes loovad kvalifitseerimissüsteemi ja rakendavad seda, teavitavad kvalifitseerimise taotlejaid oma otsusest kvalifitseerimise kohta kuue kuu jooksul.

Kui otsuse tegemine võtab aega rohkem kui neli kuud taotluse esitamisest, teatab võrgustiku sektori hankija kvalifitseerimise taotlejale kahe kuu jooksul taotluse esitamisest pikema otsustusaja põhjused ja taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise tähtaja.

5. Kvalifitseerimise taotlejaid, kes ei kvalifitseeru, teavitatakse sellest otsusest ja põhjustest võimalikult kiiresti ja mitte mingil juhul hiljem kui 15 päeva jooksul alates otsuse kuupäevast. Põhjenduste aluseks on artikli 71 lõikes 2 nimetatud kvalifitseerimiskriteeriumid.
6. Võrgustiku sektori hankijad, kes loovad kvalifitseerimissüsteemi ja rakendavad seda, võivad mõne ettevõtja diskvalifitseerida üksnes artikli 71 lõikes 2 viidatud kvalifitseerimiskriteeriumide alusel. Kavatsusest ettevõtjat diskvalifitseerida teatatakse talle kirjalikult ette vähemalt 15 päeva enne diskvalifitseerimise jõustumise kuupäeva, näidates ära selle sammu põhjuse või põhjused.

3. JAGU

OSALEJATE VALIMINE JA LEPINGUTE SÕLMIMINE

Artikkel 70 *Üldpõhimõtted*

1. Hankemenetluse osalejate valimisel järgitakse järgmisi kumulatiivseid eeskirju:
  - (a) võrgustiku sektori hankijad, olles näinud ette eeskirjad ja kriteeriumid pakkujate või taotlejate kõrvalejätmiseks artikli 72 lõike 1 või artikli 74 lõike 2 alusel, jätavad kõrvale nendele eeskirjadele ja kriteeriumidele vastavad ettevõtjad;
  - (b) nad valivad välja pakkujad ja taotlejad vastavalt objektiivsetele eeskirjadele ja kriteeriumidele, mis on sätestatud artiklite 72 ja 74 kohaselt;
  - (c) piiratud hankemenetluse, väljakuulutatud läbirääkimistega hankemenetluse ja innovatsioonipartnerluste puhul vähendavad nad vajaduse korral artikli 72 lõike 2 kohaselt selliste taotlejate arvu, kes on välja valitud käesoleva lõike punktide a ja b alusel.
2. Kui hanke väljakuulutamise teatena kasutatakse kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teadet ning selleks et valida välja konkreetseid lepinguid hõlmavas hankemenetluses osalejaid, teevad võrgustiku sektori hankijad järgmist:
  - (a) kvalifitseerivad ettevõtjad artikli 71 alusel;

- (b) kohaldavad niimoodi kvalifitseeritud ettevõtjate suhtes lõike 1 neid sätteid, milles käsitletakse piiratud või läbirääkimistega hankemenetlust.
3. Osalejate väljavalimisel piiratud või läbirääkimistega hankemenetluse või innovatsioonipartnerluse puhul ei tohi võrgustiku sektori hankijad oma kvalifitseerimisotsustuse tegemisel või kriteeriumide ja eeskirjade ajakohastamisel:
- (a) kehtestada mõnede ettevõtjate suhtes haldus-, tehnilisi või finantstingimusi, mida teiste suhtes ei kehtestata;
- (b) nõuda katseid või tõendeid, mis dubleerivad juba olemasolevat objektiivset tõendusmaterjali.
4. Võrgustiku sektori hankijad kontrollivad, et väljavalitud pakkujate esitatud pakkumused vastavad pakkumuste eeskirjadele ja nõuetele ning sõlmivad lepingu artiklites 76 ja 79 esitatud kriteeriumide alusel, võttes arvesse artiklit 58.
5. Võrgustiku sektori hankijad võivad otsustada mitte sõlmida lepingut pakkujaga, kes esitas parima pakkumuse, kui nad on kindlaks teinud, et kõnealune pakkumus ei vasta vähemalt samaväärselt kohustustele, mis on kehtestatud liidu sotsiaal-, töö- või keskkonnaõiguse valdkonnas või rahvusvahelise sotsiaal- ja tööõiguse sätetega, mis on loetletud XIV lisas.
6. Avatud menetluste puhul võivad võrgustiku sektori hankijad otsustada, et nad analüüsivad pakkumusi enne pakkujate vastavuse kontrollimist, tingimusel et järgitakse artiklite 70–79 asjakohaseid sätteid, sh eeskirja, et lepingut ei sõlmita pakkujaga, kes oleks tulnud artikli 74 kohaselt kõrvale jätta või kes ei vasta valikukriteeriumidele, mis võrgustiku sektori hankija on kehtestanud kooskõlas artikli 72 lõikega 1 ja artikliga 74.
7. Komisjonile antakse volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 98, et muuta XIV lisas esitatud loetelu, kui sellised muudatused on vajalikud uute rahvusvaheliste kokkulepete sõlmimise või kehtivate rahvusvaheliste kokkulepete muutmise tõttu.

1. ALAJAGU

KVALIFITSEERIMINE JA KVALITATIIVNE VALIK

Artikkel 71

Kvalifitseerimissüsteemid

1. Võrgustiku sektori hankijad võivad soovi korral luua ettevõtjate kvalifitseerimise süsteemi ja rakendada seda.
- Kvalifitseerimissüsteemi kehtestavad või seda rakendavad võrgustiku sektori hankijad tagavad, et ettevõtjatel on igal ajal võimalik taotleda kvalifitseerimist.
2. Lõikega 1 ettenähtud süsteemil võivad olla erinevad kvalifitseerimisetapid.

Võrgustiku sektori hankijad kehtestavad kvalifitseerimist taotlevate ettevõtjate kõrvalejätmise ja väljavalimise objektiivsed eeskirjad ja kriteeriumid ning kvalifitseerimissüsteemi rakendamise objektiivsed kriteeriumid ja eeskirjad, mis hõlmavad selliseid küsimusi nagu süsteemiga liitumine, kvalifikatsiooni perioodiline ajakohastamine ja süsteemi kehtivusaeg.

Kui need kriteeriumid ja eeskirjad hõlmavad tehnilisi kirjeldusi, kohaldatakse artikleid 54–56. Kriteeriume ja eeskirju võib vastavalt vajadusele ajakohastada.

3. Taotluse korral tehakse ettevõtjale kättesaadavaks lõikes 2 osutatud kriteeriumid ja eeskirjad. Kõnealustest ajakohastatud kriteeriumidest ja eeskirjadest teatatakse huvitatud ettevõtjatele.

Kui võrgustiku sektori hankija leiab, et teatavate teiste üksuste või asutuste kvalifitseerimissüsteem vastab tema nõuetele, teatab ta huvitatud ettevõtjatele niisuguste teiste üksuste või asutuste nimed.

4. Kvalifitseeritud ettevõtjate kohta peetakse kirjalikku registrit; selle võib jagada kategooriateks vastavalt lepingute tüüpidele, mille suhtes kvalifitseerimine kehtib.
5. Kui hanke väljakuulutamise teateks on kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teade, kasutatakse kvalifitseerimissüsteemiga hõlmatud konkreetsete ehitustööde, asjade või teenuste hankelepingute sõlmimiseks piiratud hankemenetlust või läbirääkimistega hankemenetlust, mille käigus kõik pakkujad ja osalejad valitakse nende taotlejate hulgast, kes juba on sellise süsteemi alusel kvalifitseeritud.
6. Kvalifitseerimise taotlusega või süsteemi alusel juba saadud kvalifikatsiooni ajakohastamise või säilitamisega seotud teenustasud on proportsionaalsed tekkivate kuludega.

Artikkel 72

Kvalitatiivse valiku kriteeriumid

1. Võrgustiku sektori hankijad võivad kehtestada objektiivsed eeskirjad ja kriteeriumid pakkujate või taotlejate kõrvalejätmiseks ja väljavalimiseks; kõnealused eeskirjad ja kriteeriumid tehakse huvitatud ettevõtjatele kättesaadavaks.
2. Kui võrgustiku sektori hankijatel on vaja tagada asjakohane tasakaal hankemenetluse konkreetsete näitajate ja selle läbiviimiseks vajalike vahendite vahel, võivad nad piiratud või läbirääkimistega hankemenetluse või innovatsioonipartnerluste korral kehtestada objektiivsed eeskirjad ja kriteeriumid, mis kajastavad kõnealust vajadust ja võimaldavad võrgustiku sektori hankijal vähendada nende taotlejate arvu, kellele esitatakse pakumuse esitamise või läbirääkimiste alustamise ettepanek. Väljavalitud taotlejate arvu puhul võetakse siiski arvesse piisava konkurentsi tagamise vajadust.

Artikkel 73

Teiste üksuste suutlikkusele toetumine

1. Kui kvalifitseerimissüsteemi alusel kvalifitseerimist taotlevate ettevõtjate kõrvalejätmise ja väljavalimise eeskirjad ja kriteeriumid hõlmavad nõudeid ettevõtja

majandus- ja finantssuutlikkusele või tehnilisele ja ametialasele suutlikkusele, võib ettevõtja vajaduse korral toetuda teiste üksuste suutlikkusele, milline ka poleks tema ja nende üksuste vaheline juriidiline seos. Sel juhul tõendab ettevõtja võrgustiku sektori hankijale, et need vahendid on tema käsutuses kogu kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaja jooksul, esitades näiteks kõnealuste üksuste võetud sellekohase kohustuse. Seoses majandus- ja finantsseisundiga võivad võrgustiku sektori hankijad nõuda, et ettevõtja ja kõnealused üksused vastutaksid ühiselt lepingu täitmise eest.

Samadel tingimustel võib artiklis 30 osutatud ettevõtjate rühm toetuda sama rühma teiste osaliste või teiste üksuste suutlikkusele.

2. Kui taotlejate ja pakkujate kõrvalejätmise ja väljavalimise objektiivsed eeskirjad ja kriteeriumid avatud, piiratud või läbirääkimistega hankemenetluse või innovatsioonipartnerluste korral hõlmavad nõudeid ettevõtja majandus- ja finantssuutlikkusele või tema tehnilisele ja ametialasele suutlikkusele, võib ettevõtja vajaduse korral ja teatava lepingu puhul toetuda teiste üksuste suutlikkusele, milline ka poleks tema ja nende üksuste vaheline juriidiline seos. Sel juhul tõendab ettevõtja võrgustiku sektori hankijale, et vajalikud vahendid on tema käsutuses, esitades näiteks nende üksuste võetud sellekohase kohustuse. Seoses majandus- ja finantsseisundiga võivad võrgustiku sektori hankijad nõuda, et ettevõtja ja kõnealused üksused vastutaksid ühiselt lepingu täitmise eest.

Samadel tingimustel võib artiklis 30 viidatud ettevõtjate rühm toetuda sama rühma teiste osaliste või teiste üksuste suutlikkusele.

3. Seoses ehitustööde ja teenuste hankelepingutega ning asjade hankelepingute puhul asjade kohaletoomise ja paigaldamistöödega võivad võrgustiku sektori hankijad nõuda, et teatavaid kriitilisi ülesandeid teostaks pakkuja ise või kui pakkumuse esitab artikli 30 kohane ettevõtjate rühm, siis selle rühma liige.

Artikkel 74

Välisamispõhjused ja valikukriteeriumid vastavalt [direktiivile 2004/18]

1. Kvalifitseerimissüsteemi alusel kvalifitseerimist taotlevate ettevõtjate kõrvalejätmise ja väljavalimise objektiivsed eeskirjad ja kriteeriumid ning taotlejate ja pakkujate kõrvalejätmise ja väljavalimise objektiivsed eeskirjad ja kriteeriumid avatud, piiratud või läbirääkimistega hankemenetluse või innovatsioonipartnerluste korral võivad hõlmata direktiivi 2004/18 artiklis 55 loetletud kõrvalejätmise põhjusi kõnealuses direktiivis sätestatud tingimustel.

Kui võrgustiku sektori hankija on avaliku sektori hankija, hõlmavad kõnealused kriteeriumid ja eeskirjad direktiivi 2004/18/EÜ artikli 55 lõigetes 1 ja 2 loetletud kõrvalejätmise põhjusi kõnealuses artiklis sätestatud tingimustel.

2. Lõikes 1 osutatud kriteeriumid ja eeskirjad võivad hõlmata direktiivi 2004/18/EÜ artiklis 56 sätestatud valikukriteeriume kõnealuses artiklis sätestatud tingimustel, eriti seoses aastakäibe piirmäärade nõuetega, mis on sätestatud kõnealuse artikli lõike 3 teises lõigus.
3. Käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaldamisel kohaldatakse direktiivi 2004/18/EÜ artikleid 57–60.

Artikkel 75
Kvaliteeditagamis- ja keskkonnajuhtimisstandardid

1. Kui võrgustiku sektori hankijad nõuavad sõltumatute asutuste koostatud tõendeid selle kohta, et ettevõtja järgib teatavaid kvaliteeditagamisstandardeid ja sealhulgas puudega inimeste juurdepääsu tagamise nõuet, viitavad võrgustiku sektori hankijad asjakohastele kvaliteeditagamissüsteemidele, mis põhinevad Euroopa standardite seerialtel, mille on sertifitseerinud Euroopa sertifitseerimisstandarditele vastavad asutused.

Võrgustiku sektori hankijad tunnustavad teiste liikmesriikide asutuste samaväärseid tõendeid. Samuti aktsepteerivad nad muid tõendeid samaväärsete kvaliteeditagamismeetmete kohta, kui need esitavad ettevõtjad, kellele sellised tõendid ei ole kättesaadavad või kes ei saa neid ettenähtud tähtaja jooksul hankida.

2. Kui võrgustiku sektori hankijad nõuavad sõltumatute asutuste koostatud tõendeid selle kohta, et ettevõtja järgib teatavaid keskkonnajuhtimissüsteeme või -standardeid, osutavad nad ühenduse keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemile (EMAS) või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009⁴⁹ artikli 45 alusel tunnustatud muudele keskkonnajuhtimissüsteemidele või akrediteeritud asutuste koostatud asjakohastel Euroopa või rahvusvahelistel standarditel põhinevatele muudele keskkonnajuhtimisstandarditele.

Võrgustiku sektori hankijad tunnustavad teiste liikmesriikide asutuste samaväärseid tõendeid. Samuti aktsepteerivad nad muud tõendusmaterjali samaväärsete keskkonnajuhtimismeetmete järgimise kohta, kui need esitavad ettevõtjad, kellele sellised tõendid ei ole kättesaadavad või kes ei saa neid ettenähtud tähtaja jooksul hankida.

3. Liikmesriigid teevad teistele liikmesriikidele taotluse korral kättesaadavaks artikli 97 kohaselt mis tahes teabe seoses dokumentidega, mis esitatakse tõendina käesoleva artikli lõikes 1 ja 2 osutatud kvaliteeditagamis- ja keskkonnajuhtimisstandardite järgimise kohta.

2. ALAJAGU
HANKELEPINGU SÕLMIMINE

Artikkel 76
Pakkumuste hindamise kriteeriumid

1. Ilma et see piiraks teatavate teenuste eest tasu võtmist käsitlevate siseriiklike õigusnormide kohaldamist, tuginevad võrgustiku sektori hankijad pakkumuste hindamisel ühele järgmisele kriteeriumile:
  - (a) majanduslikult soodsaim pakkumus;
  - (b) madalaim maksumus.

---

⁴⁹ ELT L 342, 22.12.2009, lk 1.

Kulude hindamisel võib võrgustiku sektori hankija tugineda üksnes hinnale või kasutada kulutõhususe põhimõtet, artiklis 77 sätestatud tingimustel.

2. Võrgustiku sektori hankija seisukohast majanduslikult soodsaim pakkumus lõike 1 punkti a tähenduses tehakse kindlaks asjaomase hankelepingu esemega seotud kriteeriumide alusel.

Kõnealused kriteeriumid hõlmavad lisaks lõike 1 punktis b osutatud hinnale või kuludele muid asjaomase hankelepingu esemega seotud selliseid kriteeriume nagu:

- (a) kvaliteet, sh tehniline väärtus, esteetilised ja funktsionaalsed omadused, ligipääsetavus, kõiki kasutajaid arvestav projekt, keskkonnanäitajad ja innovatiivne olemus;
  - (b) teenuste hankelepingute ja ehitustööde projekteerimise puhul võidakse arvesse võtta asjaomast lepingut täitma määratud töötajate töökorraldust, kvalifikatsiooni ja kogemusi ning sellest tulenevalt võib kõnealused töötajad pärast lepingu sõlmimist asendada üksnes võrgustiku sektori hankija nõusolekul, kes peab kontrollima, et asendamistega tagatakse samaväärne töökorraldus ja kvaliteet;
  - (c) müügijärgne hooldus ja tehniline abi, tarnekuupäev ja tarneperiood või varuosadega seoses võetavad kohustused ja tarnekindlus;
  - (d) konkreetne tootmisprotsess või tellitud ehitustööde tegemise, asjade tarnimise või teenuste osutamise viis või mõni muu olulusringi etapp, nagu on osutatud artikli 2 punktis 22, kui neid kriteeriume on lõike 4 kohaselt täpsustatud ning need hõlmavad kõnealuste protsessidega vahetult seotud tegureid ning iseloomustavad konkreetset tootmisprotsessi või tellitud ehitustööde tegemise, asjade tarnimise või teenuste osutamise viisi.
3. Liikmesriigid võivad ette näha, et teatavat liiki lepingute sõlmimisel lähtutakse majanduslikult soodsaimast pakkumusest, nagu on märgitud lõike 1 punktis a ja lõikes 2.
  4. Pakkumuste hindamise kriteeriumidega ei anta võrgustiku sektori hankijatele piiramatut valikuvabadust. Kõnealuste kriteeriumidega võimaldatakse tõhusat konkurentsi ja nendega kaasnevad nõuded, mis lubavad pakujate esitatud teavet tegelikkuses kontrollida. Võrgustiku sektori hankijad kontrollivad tegelikkuses pakujate esitatud teabe ja tõendite alusel, kas pakkumused vastavad hindamiskriteeriumidele.
  5. Lõike 1 punktis a osutatud juhul märgib võrgustiku sektori hankija suhtelise osakaalu, mille ta omistab igale valitud kriteeriumile majanduslikult soodsaima pakkumuse kindlakstegemisel.

Nimetatud osakaalud võib väljendada nii, et nähakse ette asjakohase maksimaalse väärtusega vahemik.

Kui osakaalude kasutamine ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik, esitab võrgustiku sektori hankija kriteeriumid tähtsuse vähenemise järjekorras.

Suhtelise osakaalu või tähtsuse järjekord tuuakse vajadusel ära hanke väljakuulutamiseks kasutatavas teates, huvi kinnitamise ettepanekus, pakkumuse esitamise või läbirääkimiste alustamise ettepanekus või kirjeldustes.

Artikkel 77
Olelusringi kulude arvestamine

1. Olelusringi kulude arvestamine hõlmab asjakohases ulatuses artikli 2 punktis 22 määratletud toote, teenuse või ehitustööde olelusringi jooksul tekkivaid järgmisi kulusid:
  - (a) sisekulud, sh hankimisega (nt tootmiskulud), kasutamisega (nt energiatarbimine, hoolduskulud) ja kõrvaldamisega seotud kulud (nt kogumise ja ringlussevõtu kulud) ning
  - (b) olelusringiga otseselt seotud välised keskkonnakulud, tingimusel et nende rahalise väärtuse saab kindlaks määrata ja et seda saab kontrollida; need võivad hõlmata kasvuhoonegaaside ja muude saasteainete heite kulusid ning muid kliimamuutuste mõju leevendamise seotud kulusid.
2. Kui võrgustiku sektori hankijad hindavad kulusid olelusringi kulude arvestamise alusel, märgivad nad hankedokumentides ära olelusringi kulude arvestamiseks kasutatava meetodi. Kasutatav meetod peab vastama kõigile järgmistele tingimustele:
  - (c) see on koostatud teadusteabe või muude objektiivselt kontrollitavate mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel;
  - (d) see on kehtestatud korduvaks või pidevaks kohaldamiseks;
  - (e) see on kõigile huvitatud osapooltele kättesaadav.

Võrgustiku sektori hankijad lubavad ettevõtjatel, sh kolmandate riikide ettevõtjatel kohaldada eri meetodeid oma pakkumuse olelusringi kulude kindlaksmääramiseks, kui nad tõendavad, et kõnealune meetod vastab punktides a, b ja c sätestatud nõuetele ja on võrgustiku sektori hankija osutatud meetodiga samaväärne.

3. Kui ühine olelusringi kulude arvutamise meetod võetakse vastu liidu õigusakti ja sealhulgas sektoripõhiste õigusaktide kohaste delegeeritud õigusaktide raames, kohaldatakse seda juhul, kui olelusringi kulude arvutamine kuulub artikli 76 lõikes 1 osutatud hindamiskriteeriumide hulka.

Selliste õigusaktide ja delegeeritud aktide loetelu on esitatud XV lisas. Komisjonile antakse volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 98 seoses kõnealuse loetelu ajakohastamisega, kui uute õigusaktide vastuvõtmise, tühistamise või muutmise tõttu on sellised muudatused vajalikud.

Artikkel 78
Lepingu sõlmimise takistused

Võrgustiku sektori hankija ei sõlmi lepingut eduka pakkujaga, kui üks järgmine tingimus on täidetud:

- (a) pakkujal ei ole võimalik esitada artikli 74 lõike 3 kohaselt nõutavaid tõendeid;
- (b) pakkuja esitatud artikli 37 kohane avaldus on vale;
- (c) pakkuja esitatud artikli 36 lõike 3 punkti b kohane avaldus on vale.

Artikkel 79
Põhjendamatult madala hinnaga pakkumused

1. Võrgustiku sektori hankija palub ettevõtjatel selgitada küsitud hindu või kulusid, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:
  - (a) küsitud hind või kulud jäävad rohkem kui 50 % alla ülejäänud pakkujate küsitud keskmisest hinnast või kuludest;
  - (b) küsitud hind või kulud jäävad rohkem kui 20 % alla paremuselt teises pakkumuses küsitud hinnast või kuludest;
  - (c) esitatud on vähemalt viis pakkumust.
2. Võrgustiku sektori hankijad võivad nõuda selliseid selgitusi ka muudel põhjustel, kui pakkumused tunduvad olevat põhjendamatult madala hinnaga.
3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud selgitused võivad eelkõige olla seotud järgnevaga:
  - (a) tootmisprotsessi, osutatavate teenuste või ehitusmeetodi säästlikkus;
  - (b) valitud tehnilised lahendused või erandlikult soodsad tingimused, mida pakkuja saab kasutada asjade tarnimisel, teenuste osutamisel või ehitustööde tegemisel;
  - (c) pakkuja väljapakutud asjade, teenuste või ehitustööde originaalsus;
  - (d) liidu sotsiaal-, töö- või keskkonnaõiguse valdkonna õigusaktidega või XIV lisas loetletud rahvusvahelise tööõiguse sätetega kehtestatud kohustuste vähemalt samaväärne järgimine või vajaduse korral muude sätete järgimine, mis tagab samaväärse kaitse;
  - (e) pakkuja võimalus saada riigiabi.
4. Võrgustiku sektori hankija kontrollib esitatud teavet, konsulteerides pakkujaga.

Ta võib pakkumuse tagasi lükata üksnes siis, kui tõendid ei õigusta küsitavat madalat hinda või kulusid, võttes arvesse lõikes 3 osutatud tegureid.

Võrgustiku sektori hankijad võivad pakkumuse tagasi lükata, kui nad on kindlaks teinud, et pakkumus on põhjendamatult madala hinnaga, sest see ei vasta

kohustustele, mis on kehtestatud liidu sotsiaal-, töö- või keskkonnaõiguse valdkonna õigusaktidega või rahvusvahelise sotsiaal- ja keskkonnaõiguse sätetega, mis on loetletud XIV lisas.

5. Kui võrgustiku sektori hankija teeb kindlaks, et pakkumus on põhjendamatult madala hinnaga, kuna pakkuja on saanud riigiabi, võib sellise pakkumuse üksnes kõnealusel põhjusel tagasi lükata ainult pärast pakkujaga konsulteerimist, kui pakkuja ei suuda võrgustiku sektori hankija määratud piisava ajavahemiku jooksul tõendada, et kõnealune abi sobib kokku siseturuga aluslepingu artikli 107 tähenduses. Kui võrgustiku sektori hankija lükkab neil asjaoludel pakkumuse tagasi, teavitab ta sellest komisjoni.
6. Liikmesriigid teevad artikli 97 kohaselt teistele liikmesriikidele taotluse korral kättesaadavaks mis tahes teabe seoses tõendite ja dokumentidega, mis esitatakse seoses lõikes 3 osutatud üksikasjadega.

IV peatükk

Lepingu täitmine

Artikkel 80

Lepingute täitmise tingimused

Võrgustiku sektori hankijad võivad sätestada lepingu täitmise eritingimused, kui need esitatakse hanke väljakuulutamise teates või kirjeldustes. Kõnealused tingimused võivad eelkõige hõlmata sotsiaalseid ja keskkondlikke kaalutlusi. Nad võivad lisada ka nõude, et ettevõtjad näevad ette hinnatõusu ohu kompenseerimise (riskide maandamine), kui see tuleneb hinnakõikumisest ja võib lepingu täitmist oluliselt mõjutada.

Artikkel 81

Allhanked

1. Võrgustiku sektori hankija võib hankedokumentides paluda või liikmesriik võib nõuda, et pakkuja näitaks oma pakkumustes ära lepingu kõik osad, mis ta kavatseb lasta teha allhankena kolmandatel osapooltel, ja kõik allhangete väljapakutud täitjad.
2. Liikmesriigid võivad allhankija taotluse korral ja kui lepingu olemus seda lubab, ette näha, et võrgustiku sektori hankija kannab põhitöövõtjale osutatavate teenuste, tarnitavate asjade või teostatavate ehitustööde eest tasumisele kuuluvad maksed üle otse alltöövõtjale. Sel juhul kehtestavad liikmesriigid asjakohased mehhanismid, mis võimaldavad põhitöövõtjal vaidlustada alusetud maksed. Kõnealust makseviisi hõlmav kord nähakse ette hankedokumentides.
3. Lõigete 1 ja 2 kohaldamine ei piira peamise ettevõtja vastutust.

Artikkel 82
Lepingute muudatused nende kehtivusajal

1. Ehitustööde, asjade või teenuste lepingu sätete olulisi muudatusi selle kehtivusajal käsitatakse käesoleva direktiivi kohaselt uue lepingu sõlmimisena ning see eeldab uut hankemenetlust kooskõlas käesoleva direktiiviga.
2. Lepingu muudatust selle kehtivusajal käsitatakse lõike 1 kohaselt olulisena, kui sellega muutub leping oluliselt võrreldes algselt sõlmitud lepinguga. Ilma et see piiraks lõigete 3 ja 4 kohaldamist, käsitatakse muudatust igal juhul olulisena, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
  - (a) muudatusega kehtestatakse tingimused, mis algse hankemenetluse osana oleksid võimaldanud valida välja muid kui algselt väljavalitud taotlejaid või oleksid võimaldanud lepingu sõlmimist teise pakkujaga;
  - (b) muudatusega muudetakse lepingu majanduslikku tasakaalu töövõtja kasuks.
  - (c) muudatusega laiendatakse lepingu reguleerimisala märkimisväärselt, et hõlmata lepinguga algselt hõlmamata asjad, teenused või ehitustööd.
3. Lepingupartneri asendamist käsitatakse olulise muudatusena lõike 1 tähenduses.

Esimest lõiku ei kohaldata aga algse töövõtja täieliku või osalise asendamise korral pärast ettevõtte restruktureerimist või maksejõuetust teise algseid kvalitatiivseid valikukriteeriume täitva ettevõtjaga, kui sellega ei kaasne muid olulisi lepingu muudatusi ning selle eesmärk ei ole käesoleva direktiivi kohaldamisest kõrvale hoida.
4. Kui muudatuse väärtust saab rahaliselt väljendada, ei käsitata muudatust olulisena lõike 1 tähenduses, kui selle väärtus ei ületa artiklis 12 sätestatud piirmäärasid ja jääb alla 5% algse lepingu maksumusest, kui muudatus ei muuda lepingu üldist olemust. Kui tehakse mitu järjestikust muudatust, hinnatakse kõnealust väärtust järjestikuste muudatuste kumulatiivse väärtuse alusel.
5. Lepingu muudatusi ei käsitata lõike 1 tähenduses olulistena, kui need on hankedokumentides ette nähtud selgete, täpsete ja ühemõtteliste läbivaatamisklauslite või -võimalustega. Sellistes klauslites märgitakse võimalike muudatuste või võimaluste ulatus ja olemus ning ka tingimused, mille korral neid võib kasutada. Nendega ei nähta ette muudatusi, millega muudetaks lepingu üldist olemust.
6. Erandina lõikest 1 ei eelda oluline muudatus uut hankemenetlust, kui on täidetud järgmised kumulatiivsed tingimused:
  - (a) muudatus tuleneb olukorrast, mida hoolas võrgustiku sektori hankija ei saanud ette näha;
  - (b) muudatusega ei muudeta lepingu üldist olemust;

Võrgustiku sektori hankijad avaldavad *Euroopa Liidu Teatajas* teate selliste muudatuste kohta. Kõnealused teated sisaldavad XVI lisas esitatud teavet ja see avaldatakse kooskõlas artikliga 65.

7. Võrgustiku sektori hankijad ei kasuta lepingu muudatusi järgimistel juhtudel:
- (a) kui muudatuste eesmärk on puuduste kõrvaldamine või nende tagajärgede heastamine, kui seda on võimalik teha lepinguliste kohustuste jõustamisega;
  - (b) kui muudatuste eesmärk on kompenseerida hinnatõusu risk, mida on maandanud töövõtja.

Artikkel 83
Lepingute lõpetamine

Liikmesriigid tagavad, et võrgustiku sektori hankijatel on võimalik kehtiva siseriikliku lepinguõigusega ettenähtud tingimuste kohaselt lõpetada ehitustööde, asjade või teenuste leping selle kehtivusaja jooksul, kui on täidetud üks järgmine tingimus:

- (a) artikliga 21 ette nähtud erandeid ei kohaldata tulenevalt erasektori partneri osalemisest lepingu sõlminud juriidilises isikus vastavalt artikli 21 lõikele 4;
- (b) lepingu muudatust käsitatakse uue lepingu sõlmimisena artikli 82 tähenduses;
- (c) Euroopa Liidu Kohus leiab seoses aluslepingu artikli 258 kohase menetlusega, et liikmesriik on jätnud aluslepingute kohased kohustused täitmata, kuna kõnealuse liikmesriigi võrgustiku sektori hankija on sõlminud kõnesoleva lepingu, jättes aluslepingutest ja käesolevast direktiivist tulenevad kohustused täitmata.

III JAOTIS ERIHANGETE KORD

I PEATÜKK *Sotsiaalteenused ja muud eriteenused*

Artikkel 84

Sotsiaalteenuste ja muude eriteenuste hankelepingute sõlmimine

XVII lisas loetletud sotsiaalteenuste ja muude eriteenuste hankelepingud sõlmitakse vastavalt käesolevale peatükile, kui lepingute väärtus vastab vähemalt artikli 12 punktis c sätestatud piirmäärale.

Artikkel 85

Teadete avaldamine

1. Võrgustiku sektori hankijad, kes soovivad sõlmida artiklis 84 osutatud teenuste lepingu, teatavad oma kavatsusest hanketeatega.
2. Võrgustiku sektori hankijad, kes on sõlminud artiklis 84 osutatud teenuste lepingu, teatavad tulemustest lepingu sõlmimise teatega.
3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud teated sisaldavad vähemalt XVIII lisas osutatud teavet kooskõlas standardsete näidisteadetega. Kõnealused standardvormid kehtestab komisjon. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 100 osutatud nõuandemenetlusega.
4. Lõigetes 1 ja 2 osutatud teated avaldatakse artikliga 65 ettenähtud korras.

Artikkel 86

Lepingute sõlmimise põhimõtted

1. Liikmesriigid kehtestavad asjakohase menetluse käesoleva peatüki kohaste lepingute sõlmimiseks, tagades läbipaistvuse ja ettevõtjate võrdse kohtlemise põhimõtte järgimise täiel määral ning võimaldades võrgustiku sektori hankijatel arvesse võtta kõnealuste teenuste eripärasid.
2. Liikmesriigid tagavad, et võrgustiku sektori hankijad saavad arvesse võtta vajadust tagada teenuste kvaliteet, katkematus, ligipääsetavus, kättesaadavus ja terviklikkus, erinevate kasutajakategooriate erivajaduste arvessevõtmine, kasutajate kaasatus ja neile suuremate õiguste andmine ning innovatsioon. Liikmesriigid võivad ka ette näha, et teenuseosutaja väljavalimine ei põhine üksnes teenuse osutamise hinnal.

II PEATÜKK

IDEEKONKURSSE REGULEERIVAD EESKIRJAD

Artikkel 87

Üldsätted

1. Ideekonkursi korraldamise eeskirjad vastavad käesolevale peatükile ja tehakse kättesaadavaks ideekonkursil osalemisest huvitatud isikutele.
2. Ideekonkursil osalemist ei piirata:
  - (a) liikmesriigi territooriumi või territooriumi osaga;
  - (b) põhjendusega, et vastavalt selle liikmesriigi õigusele, kus konkurss korraldatakse, peavad osalejad olema kas füüsilised või juriidilised isikud.

Artikkel 88

Reguleerimisala

1. Käesolevat peatükki kohaldatakse teenuste lepingu hankemenetluse osana korraldatava ideekonkursi suhtes, tingimusel et lepingu hinnanguline maksumus käibemaksuta ja sealhulgas mis tahes võimalikud auhinnad või osalistele tehtavad maksed on vähemalt artikli 12 punktis a sätestatud summa suurused.
2. Käesolevat peatükki kohaldatakse kõigi selliste ideekonkursside suhtes, mille puhul on osalistele antavate auhindade ja neile tehtavate maksete kogusumma (sh artikli 44 punkti k kohaselt sõlmitava võimaliku teenuste hankelepingu, kui võrgustiku sektori hankija ei välista sellise lepingu sõlmimist hanketeatega) hinnanguline maksumus käibemaksuta vähemalt artikli 12 punktis a sätestatud summa suurune.

Artikkel 89

Teated

1. Võrgustiku sektori hankijad, kes kavatsevad korraldada ideekonkursi, kuulutavad hanke välja ideekonkursi teate avaldamisega. Kui nad kavatsevad sõlmida hiljem teenuse hankelepingu artikli 44 punkti k kohaselt, märgitakse see ära ideekonkursi teates. Ideekonkursi korraldanud võrgustiku sektori hankijad avaldavad selle tulemuste kohta teate.
2. Hanke väljakuulutamise teade sisaldab XIX lisas osutatud teavet ja teade ideekonkursi tulemuste kohta sisaldab XX lisas osutatud teavet standardvormide kujul. Kõnealused standardvormid kehtestab komisjon. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 100 osutatud nõuandemenetlusega.

Teade ideekonkursi tulemuste kohta edastatakse komisjonile kahe kuu jooksul pärast ideekonkursi lõppu.

Kui ideekonkursi tulemustega seotud teabe avaldamine takistaks õigusaktide rakendamist või oleks muul viisil vastuolus üldiste huvidega või kahjustaks selle konkreetse era- või avalik-õigusliku ettevõtja õigustatud ärihuve, kellega leping sõlmiti, või takistaks ausat konkurentsi ettevõtjate vahel, võib sellise teabe jätta avaldamata.

3. Artikli 65 lõikeid 2–6 kohaldatakse ka ideekonkurssidega seotud teadete suhtes.

Artikkel 90

Ideekonkursside korraldamise ja osalejate ning žürii valimise eeskirjad

1. Ideekonkursside korraldamisel kohaldavad võrgustiku sektori hankijad käesolevale direktiivile vastavalt kohandatud menetlust.
2. Kui ideekonkursist saab osa võtta piiratud arv osalejaid, kehtestavad võrgustiku sektori hankijad selged ja mittediskrimineerivad valikukriteeriumid. Igal juhul peab osalema kutsutud taotlejate arv olema piisav tegeliku konkurentsi tagamiseks.
3. Žürii koosneb üksnes füüsilistest isikutest, kes on ideekonkursil osalejatest sõltumatud. Kui ideekonkursil osalejatelt nõutakse teatavat kutsekvalifikatsiooni, peab vähemalt kolmandikul žürii liikmetest olema sama või samaväärne kvalifikatsioon.

Artikkel 91

Žürii otsused

1. Žürii on oma otsustes ja arvamustes sõltumatu.
2. Žürii tutvub kandidaatide anonüümselt esitatud plaanide ja projektidega ning teeb otsuse ainult konkursiteates näidatud kriteeriumide alusel.
3. Žürii märgib žüriiliikmete allkirjastatud aruandes ära projektide paremusjärjestuse, mis on koostatud vastavalt iga projekti eelistele, ning lisab märkused ja kõik selgitamist vajavad punktid.
4. Anonüümsust säilitatakse niikaua, kuni žürii on kokku leppinud oma arvamuse või otsuse suhtes.
5. Vajaduse korral võib kutsuda taotlejaid vastama žürii poolt protokollis märgitud küsimustele, et selgitada projektide mis tahes tahke.
6. Žürii liikmete ja taotlejate vahelise dialoogi kohta koostatakse täiemahuline protokoll.

IV JAOTIS JUHTIMINE

Artikkel 92 Jõustamine

Nõukogu direktiivi 92/13/EMÜ kohaselt tagavad liikmesriigid käesoleva direktiivi korrektse kohaldamise tõhusate, olemasolevate ja läbipaistvate mehhanismidega, mis täiendavad võrgustiku sektori hankijate tehtud otsuste läbivaatamiseks kasutatavat kehtivat süsteemi.

Artikkel 93 Avalik järelevalve

1. Liikmesriigid määravad ühe sõltumatu asutuse, kes vastutab rakendusmeetmete järelevalve ja koostöölastamise eest (edaspidi „järelevalveasutus”). Liikmesriigid teavitavad nimetamisest ka komisjoni.

Kõigi võrgustiku sektori hankijate suhtes kohaldatakse sellist järelevalvet.

2. Rakendusmeetmetesse kaasatud pädevate ametiasutuste tegevused korraldatakse selliselt, et vältitakse huvide konflikte. Avaliku järelevalve süsteem peab olema läbipaistev. Seepärast avaldatakse kõik suunised ja arvamusedokumentid ning samuti aastaaruanded, milles kirjeldatakse käesolevas direktiivis sätestatud eeskirjade rakendamist ja kohaldamist.

Aastaaruanne sisaldab järgmist:

- (a) märge hankes osalevate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate edukuse määra kohta; kui väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatega sõlmitud lepingute väärtus jääb alla 50 %, analüüsitakse aruandes põhjuseid.
  - (b) ülevaade säästva hankepoliitika rakendamisest, sh menetlustest, millega võetakse arvesse keskkonnakaitse, sotsiaalse kaasatuse ja sh puudega inimeste ligipääsu tagamise või innovatsiooni soodustamisega seotud kaalutlusi;
  - (c) tsentraliseeritud andmed riigihangete valdkonnas teatatud pettuse- ja korrupsioonijuhtude ning huvide konflikti juhtude ja muude tõsiste rikkumiste kohta, sh juhud, mis puudutavad liidu eelarvest kaasrahastatavaid projekte.
3. Järelevalveasutus vastutab järgmiste ülesannete eest:
    - (a) riigihanke eeskirjade kohaldamise ja võrgustiku sektori hankija ja eelkõige keskse hankija järgitavate seotud tavade jälgimine;
    - (b) võrgustiku sektori hankijatele õigusabi andmine riigihanke-eeskirjade ja põhimõtete tõlgendamise kohta ning riigihange-eeskirjade kohaldamise kohta erijuhtudel;

- (c) omaalgatuslike arvamuste ja suuniste esitamine üldist huvi pakkuvates küsimustes seoses riigihanke-eeskirjade tõlgendamise ja kohaldamisega, riigihanke eeskirjade korduvate küsimustega ja riigihanke eeskirjadega seotud süsteemsete raskustega, võttes arvesse käesoleva direktiivi sätteid ja Euroopa Liidu Kohtu asjakohast kohtupraktikat;
- (d) ohumärgi näitajaid hõlmavate terviklike ja rakendatavate süsteemide kehtestamine ja kohaldamine, et avastada ja hoida ära hangetega seotud pettusi, korruptsiooni, huvide konflikti ning muid raskeid rikkumisi ja teavitada nendest nõuetekohaselt;
- (e) siseriiklike pädevate asutuste ja sealhulgas auditiasutuste tähelepanu juhtimine konkreetsetele avastatud rikkumistele ja süsteemsetele probleemidele;
- (f) elanike ja ettevõtjate kaebuste uurimine seoses riigihanke-eeskirjade kohaldamisega konkreetsetel juhtudel ja analüüsitulemuste edastamine pädevatele võrgustiku sektori hankijatele, kellel on kohustus võtta seda oma otsustes arvesse või kui analüüsi ei järgita, põhjendada selle kõrvalejätmist;
- (g) siseriiklike kohtute ja ametiasutuste tehtavate otsuste jälgimine seoses aluslepingu artikli 267 alusel tehtud Euroopa Liidu Kohtu otsuse või Euroopa Kontrollikoja auditileidudega, mis näitavad liidu riigihanke-eeskirjade rikkumist liidu kaasrahastatavate projektide puhul; järelevalveasutus teavitab Euroopa Pettustevastast Ametit liidu hankemenetluse mis tahes rikkumisest, kui see on seotud Euroopa Liidu poolt otseselt või kaudselt rahastatud lepingutega.

Punktis e osutatud ülesanded ei piira õigust esitada kaebus siseriiklike õigusaktide või direktiivi 92/13/EMÜ alusel loodud süsteemi alusel.

Liikmesriigid annavad järelevalveasutusele volitused vaadata asjakohaste siseriiklike õigusaktide alusel läbi võrgustiku sektori hankija otsused, kui järelevalveasutus on jälgimise ja õigusabi andmise käigus avastatud rikkumisi.

4. Ilma et see piiraks üldist korda ja töömeetodeid, mida komisjon järgib liikmesriikidega suhtlemisel, toimib järelevalveasutus komisjoni jaoks erilise kontaktpunktina, kui ta jälgib liidu õiguse kohaldamist ja liidu eelarve täitmist Euroopa Liidu lepingu artikli 17 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 317 alusel. Ta teavitab komisjoni käesoleva direktiivi mis tahes rikkumisest seoses hankemenetlusega, mida kasutatakse otseselt või kaudselt liidu rahastatavate lepingute sõlmimiseks.

Komisjon võib eelkõige anda järelevalveasutusele lahendada üksikjuhtumid, kui leping ei ole veel sõlmitud või läbivaatamist on veel võimalik teostada. Samuti võib ta teha järelevalveasutusele ülesandeks jälgida selliste meetmete rakendamist, mida liikmesriigid võtavad komisjoni poolt kindlaks tehtud liidu riigihanke-eeskirjade ja põhimõtete rikkumise heastamiseks.

Komisjon võib järelevalveasutusel paluda analüüsida liidu riigihanke-eeskirjade väidetavaid rikkumisi, mis puudutavad liidu eelarvest kaasrahastatavaid projekte. Komisjon võib järelevalveasutusele teha ülesandeks võtta teatavate juhtumite puhul

järeelmeetmeid ja tagada, et pädevad siseriiklikud ametiasutused, kes on kohustatud tema juhiseid järgima, võtaksid asjakohaseid meetmeid seoses liidu riigihanke-eeskirjade rikkumistega, mis puudutavad kaasrahastatavaid projekte.

5. Järelevalveasutuse teostatav uurimis- ja täitevtegevus, mille eesmärk on tagada, et võrgustiku sektori hankijate otsused vastavad käesolevale direktiivile ja Euroopa Liidu toimimise lepingu üldtingimustele, ei asenda ega mõjuta komisjoni institutsionaalset rolli aluslepingu järelevalvajana. Kui komisjon otsustab anda üksiku juhtumi lahendada, jätab ta endale ka õiguse sekkuda kooskõlas talle aluslepinguga antud pädevusega.
6. Avaliku sektori hankijad edastavad siseriiklikule järelevalveasutusele kõigi sõlmitud lepingute teksti, kui lepingute väärtus on vähemalt:
  - (a) 1 000 000 eurot asjade või teenuste hankelepingute puhul;
  - (b) 10 000 000 eurot ehitustööde hankelepingute puhul.
7. Ilma et see piiraks teabele juurdepääsu käsitlevate siseriiklike õigusaktide kohaldamist ja kooskõlas andmekaitset käsitlevate siseriiklike ja ELi õigusaktidega võimaldab järelevalveasutus kirjaliku taotluse alusel piiramatut ja täielikku tasuta juurdepääsu lõikes 6 osutatud sõlmitud lepingutele. Juurdepääsu andmisest lepingute teatavatele osadele võidakse keelduda, kui nende avalikustamine takistaks õigusaktide rakendamist või oleks muul viisil vastuolus üldiste huvidega, kahjustaks avalik-õiguslike või eraettevõtjate seaduslikke ärihuve või võiks ohustada ausat konkurentsi nende vahel.

Juurdepääs avalikustatavatele osadele antakse mõistliku aja jooksul ja hiljemalt 45 päeva jooksul alates taotluse kuupäevast.

Lepingule juurdepääsut taotleval taotlejal ei pea näitama otsest või kaudset huvi teatava lepingu vastu. Teabe saajal lubatakse see avalikustada.
8. Kokkuvõtte kõigist tegevustest, mis järelevalveasutus teostab vastavalt lõigetele 1–7, lisatakse lõikes 2 osutatud aastaaruandele.

Artikkel 94

Üksikaruanded lepingute sõlmimise menetluse kohta

1. Võrgustiku sektori hankijad säilitavad asjakohast teavet iga lepingu, raamlepingu ja loodud dünaamilise hankesüsteemi kohta. See teave on piisav, et nad saaksid hiljem õigustada otsuseid, mis on tehtud seoses:
  - (a) ettevõtjate kvalifitseerimise ja väljavalmimise ning lepingute sõlmimisega;
  - (b) artikli 44 kohase väljakuulutamisetähtaajaga menetluse kasutamisega;
  - (c) II jaotise II–IV peatüki mittekohaldamisega I jaotise II ja III peatüki alusel tehtavate eranditega.

Võrgustiku sektori hankijad dokumenteerivad kõigi hankemenetluste kulgemise, ka elektrooniliste vahendite abil läbiviidavate. Selleks dokumenteerivad nad hankemenetluse kõik etapid, sealhulgas suhtluse ettevõtjatega ja sisemised arutelud, pakkumuste ettevalmistamise, dialoogi ja vajaduse korral läbirääkimised, pakkumuste väljavalimise ja lepingu sõlmimise.

2. Kõnealust teavet säilitatakse vähemalt neli aastat pärast lepingu sõlmimise kuupäeva, nii et võrgustiku sektori hankijal on selle ajavahemiku jooksul võimalik esitada komisjonile või siseriiklikule järelevalveasutusele vajalikku teavet, kui nad seda taotleavad.

Artikkel 95 *Riikide aruanded*

1. Artikli 93 kohaselt asutatud või määratud asutused edastavad komisjonile iga aasta kohta ühe standardvormil põhineva rakendamise- ja statistikaaruande hiljemalt järgneva aasta 31. oktoobril.
2. Lõikes 1 osutatud aruanne sisaldab vähemalt artiklis 12 sätestatud piirmäärast allapoole jäävate sõlmitud lepingute (mis oleksid käesoleva lepinguga hõlmatud, kui nende väärtus ületaks piirmäära) koguväärtust, mis on esitatud artiklites 5–11 osutatud tegevuste kategooriate kaupa.
3. Liikmesriigid tagavad, et kõnealune aruanne sisaldab vähemalt sõlmitud lepingute arvu ja väärtust, esitatuna artiklites 5–11 osutatud tegevuste kategooriate kaupa, ning mis tahes muud teavet, mida on vaja lepingu nõuetekohase kohaldamise kontrollimiseks. See hõlmab väljakuulutamiseteta läbirääkimistega menetluse kohaselt sõlmitud lepingute arvu ja väärtust, esitatuna artiklis 44 osutatud olukordade ning artiklite 5–11 kohaste tegevuste kategooriate kaupa. Aruandes märgitakse ka eduka töövõtja liikmesriik või kolmas riik.
4. Peale selle sisaldab aastaaruanne iga artiklites 5–11 osutatud tegevuse puhul asjaomase tegevusega tegelevate võrgustiku sektori hankijate loetelu, milles on märgitud iga üksuse puhul unikaalne identifitseerimisnumber, kui selline number on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud.

Komisjon võib teabe eesmärgil perioodiliselt avaldada nende võrgustiku sektori hankijate nimekirja *Euroopa Liidu Teatajas*.

5. Komisjon kehtestab standardvormi lõikes 1 osutatud iga-aastaste rakendus- ja statistikaaruannete koostamiseks. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 100 osutatud nõuandemenetlusega.
6. Lõikes 5 osutatud õigusaktidega tagatakse, et:
  - (a) haldusliku lihtsustamise huvides võib andmeid koguda juhuvaliku alusel, kui ei seata ohtu andmete representatiivsust;
  - (b) järgitakse esitatud teabe konfidentsiaalsust.

Artikkel 96
Abi võrgustiku sektori hankijatele ja ettevõtjatele

1. Liikmesriigid tagavad tehnilised tugistruktuurid, et anda võrgustiku sektori hankijatele õiguslikku ja majanduslikku nõu, suuniseid ja abi hankemenetluse ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Ka tagavad liikmesriigid, et igal võrgustiku sektori hankijal on võimalik saada pädevat abi ja nõu üksikküsimustes.
2. Selleks et ettevõtjatel ning eelkõige väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel oleks parem juurdepääs riigihangetele ja et käesolevast direktiivist saadaks korrektselt aru, tagavad liikmesriigid asjakohase abi kättesaadavuse, sh elektrooniliste vahendite abil või ettevõtjate abistamisele keskenduvate olemasolevate võrgustike kaudu.
3. Mõnes teises liikmesriigis hankemenetluses osaleda kavatsevatele ettevõtjatele osutatakse spetsiifilist haldusabi. Kõnealune abi hõlmab vähemalt asjaomase liikmesriigi haldusnõudeid ja ka elektroonilise hankega seotud võimalikke kohustusi.

Liikmesriigid tagavad, et huvitatud ettevõtjatel on hõlbus pääseda juurde asjakohasele teabele, mis hõlmab maksude, keskkonnakaitse, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonna kohustusi käsitlevaid sätteid, mida jõustatakse selles liikmesriigis, piirkonnas või kohas, kus hakatakse ehitustöid teostama või teenuseid osutama ning mida kohaldatakse lepingu täitmise ajal kohapeal teostatavate ehitustööde või osutatavate teenuste suhtes.
4. Lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamisel võivad liikmesriigid määrata ühe või mitu asutust või haldusstruktuuri. Liikmesriigid tagavad vajaliku kooskõlastamise nende asutuste ja struktuuride vahel.

Artikkel 97
Halduskoostöö

1. Liikmesriigid annavad üksteisele vastastikust abi ja kehtestavad omavahelise tõhusa koostöö meetmed, et tagada teabe vahetamine artiklites 56, 75 ja 79 osutatud küsimustes. Nad tagavad vahetatava teabe konfidentsiaalsuse.
2. Kõigi asjaomaste liikmesriikide pädevad ametiasutused vahetavad teavet kooskõlas õigusaktidega, mis käsitlevad üksikisikute kaitset isikuandmete töötlemisel ning, mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 95/46/EÜ⁵⁰ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/58/EÜ⁵¹.
3. Käesoleva artikli kohaldamiseks määravad liikmesriigid vähemalt ühe kontaktpunkti, mille kontaktandmed edastatakse teistele liikmesriikidele, järelevalveasutustele ja komisjonile. Liikmesriigid avaldavad koostööpunktide loetelu ja ajakohastavad seda regulaarselt. Koostööpunktide töö kooskõlastamise eest vastutab järelevalveasutus.

---

⁵⁰ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

⁵¹ EÜT L 201, 31.07.2002, lk 37.

4. Teabe vahetamiseks kasutatakse siseturu infosüsteemi, mis on kehtestatud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr XXX/XXXX⁵² [ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus siseturu infosüsteemi kaudu tehtava halduskoostöö kohta („IMI määrus”) KOM(2011) 522]. Liikmesriigid esitavad teiste liikmesriikide taotletava teabe võimalikult lühikese ajavahemiku jooksul.

---

⁵² ELT L [...]

V JAOTIS

DELEGEERITUD VOLITUSED, RAKENDUSVOLITUSED JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 98

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Komisjonile antakse alates [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast] määramata ajaks artiklites 4, 35, 33, 38, 25, 65, 70, 77, 85 ja 95 osutatud volitused.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 4, 35, 33, 38, 25, 65, 70, 77, 85 ja 95 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle korraga teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 98 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes siis, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist esitanud selle kohta vastuväiteid või kui nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu on enne selle tähtaja möödumist teatanud komisjonile, et neil ei ole õigusaktile vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel võib seda tähtaega pikendada 2 kuu võrra.

Artikkel 99

Kiirmenetlus

1. Käesoleva artikli alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktid jõustuvad viivitamata ja neid kohaldatakse seni, kuni nende suhtes ei esitata lõike 2 kohaselt vastuväiteid. Kui delegeeritud õigusakt Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tehakse, tuleb ühtlasi põhjendada kiirmenetluse rakendamist.
2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes esitada vastuväiteid kooskõlas artikli 98 lõikes 5 osutatud menetlusega. Sellisel juhul tunnistab komisjon õigusakti kehtetuks kohe, kui talle on teatatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusest esitada vastuväiteid.

Artikkel 100
Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab riigihankelepingute nõuandekomitee, mis on loodud nõukogu otsusega 71/306/EMÜ⁵³. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale artiklile viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Artikkel 101
Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 30. juunil 2014. Nad edastavad nimetatud normide teksti komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile nende poolt käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 102
Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2004/17/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 30. juunist 2014.

Viiteid tühistatud direktiivile tõlgendatakse viidetena käesolevale direktiivile ja neid loetakse vastavalt XXI lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 103
Läbivaatamine

Komisjon vaatab läbi artiklis 12 sätestatud piirmäärade kohaldamisest tuleneva mõju siseturule ja esitab selle kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande 30 juuniks 2017.

WTO riigihankelepingu raames kohaldatavate piirmäärade muutmise korral järgneb aruandele vajaduse korral õigusakti ettepanek, millega muudetakse käesolevas direktiivis sätestatud piirmäärasid.

Artikkel 104
Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

---

⁵³ EÜT L 185, 16.08.1971, lk 15.

Artikkel 105
Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüsselis, 20.12.2011

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

ILISA
ARTIKLI 2 PUNKTI 8 ALAPUNKTIS a SÄTESTATUDEGEVUSTE LOETELU

Juhul kui CPV ja NACE tõlgendamisel on erinevusi, kohaldatakse CPV nomenklatuuri.

NACE ⁽¹⁾					CPV kood
F JAGU			EHITUS		
Jaotis	Rühm	Klass	Valdkond	Märkused	
45			Ehitus	Käesolev jaotis hõlmab uute hoonete ehitamist ja seonduvaid töid, ennistamist ja remonttöid.	45000000
	45.1		Ehitusplatside ettevalmistus		45100000
		45.11	Hoonete lammutamine ja lõhkumine; pinnasetööd	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> – hoonete ja muude rajatiste lammutamine; – ehitusplatside puhastamine; – pinnasetööd: kaevetööd, tagasitäide, ehitusplatsi tasandamine ja profileerimine, kraavide kaevamine, kivide eemaldamine, lõhkamine jne; – ehitusplatsi ettevalmistamine kaevetöödeks: – kattekihi eemaldamine ja muud mineraalidega seotud ettevalmistustööd. <p>Käesolevasse klassi kuulub veel:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ehitusplatsi kuivendamine; – põllumajandusmaa või metsa all oleva maa kuivendamine. 	45110000
		45.12	Katsepuurimine ja läbindamine	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> – katsepuurimine, katseläbindamine ja südamikpuurimine ehituslikel, geofüüsikalistel, geoloogilistel või muudel sellistel eesmärkidel <p>Käesolevasse klassi ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nafta- ja gaasipuuraukude puurimine, vt 11.20; – veekaevude puurimine, vt 45.25; – šahtide süvistamine, vt 45.25; – nafta- ja gaasiväljade uuring, geofüüsikaline, geoloogiline ja seisimiline mõõdistamine, vt 74.20. 	45120000

	45.2		Hoonete või nende osade ehitamine; insener-tehnilised rajatised		45200000
		45.21	Hoonete üldehitus ja inseneritehnilised tööd	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> – iga tüüpi hoonete ehitamine; inseneritehniliste rajatiste ehitamine; – sillad, kaasa arvatud tõstetud maanteede sillad, viaduktid, tunnelid ja metrood; – magistraalitorustikud, magistraalside- ja elektriülekanaliinid; – linnatorustikud, linna side- ja elektriliinid; – abitööd linnades; – monteeritavate konstruktsioonide montaaž ja püstitamine objektil. <p>Käesolevasse klassi ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nafta ja gaasi toomisega kaasnevad tegevused, vt 11.20; – monteeritavate ehitiste püstitamine omavalmistatud osadest, mis pole betoonist, vt jaotised 20, 26 ja 28; – staadionite, ujumisbasseinide, võimlate, tenniseväljakute ja muude spordirajatiste, välja arvatud vastavate hoonete ehitamine, vt 45.23; – hoonete seadmestik, vt 45.3; – hoonete viimistlus, vt 45.4; – arhitektuurilised ja inseneritehnilised tegevused, vt 74.20; – ehitustööde projektijuhtimine, vt 74.20. 	<p>45210000</p> <p>välja arvatud:</p> <p>-</p> <p>45213316</p> <p>45220000</p> <p>45231000</p> <p>45232000</p>
		45.22	Katusekatete ja -sõrestike ehitamine	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> – katuste tegemine; – katusekatete paigaldamine; – katuste hüdroisolatsioonitööd. 	45261000
		45.23	Maanteede, teede, lennuväljade ja spordirajatiste ehitamine	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kiirteede, tänavate, maanteede ning teiste sõidukitele ja jalakäijatele mõeldud teede ehitamine; 	<p>45212212 ja DA03</p> <p>45230000</p> <p>välja</p>

				<ul style="list-style-type: none"> – raudteede ehitamine; – lennuväljaradade ehitamine; – staadionite, ujumisbasseinide, võimlate, tenniseväljakute ja muude spordirajatiste, välja arvatud vastavate hoonete ehitamine; – tee- ja autoparklate katetele märgistuse tegemine. <p>Käesolevasse klassi ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – eelnev pinnase teisaldamine, vt 45.11. 	arvatud: – 45231000 – 45232000 – 45234115
		45.24	Vesiehitiste ehitamine	Käesolevasse klassi kuulub: <ul style="list-style-type: none"> – vundamentide rajamine – veeteede, mere-, jõe- ja huvisadamate (marinade), lüüside jms ehitamine; – paisude ja tammide rajamine; – süvendustööd; – veealused tööd. 	45240000
		45.25	Teised eritöid hõlmavad ehitustööd	Käesolevasse klassi kuulub: <ul style="list-style-type: none"> – eri tüüpi hoonete ja rajatiste ehitamisel ette tulevad eritööd, mis nõuavad erioskusi või vahendeid; – vundamentide rajamine, kaasa arvatud vaiade rammimine; – veekaevude puurimine ja ehitamine, šahtide süvistamine; – tööstuslike teraselementide paigaldamine; – terase painutamine; – müüri ladumine; – tellingute ja töötasapindade paigaldamine ja lahtivõtmine koos rentimisega; – korstnate ja tööstuslike ahjude ehitamine. <p>Käesolevasse klassi ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tellingute rentimine ilma paigalduse ja lahtivõtmiseta, vt 71.32. 	45250000 45262000
	45.3		Hoonete seadmestik		45300000
		45.31	Elektrijuhtmes tiku ja	Käesolevasse klassi kuulub:	45213316

			furnituuri paigaldamine	järgmiste süsteemide ja detailide paigaldamine hoonetesse ja teistesse rajatistesse: <ul style="list-style-type: none"> – elektrijuhtmestik ja furnituur; – telekommunikatsioonisüsteemid; – elektriküttesüsteemid; – eraantennid; – tulekahjualarmid; – turvahäiresüsteemid; – liftid ja eskalaatorid; – piksevardad jms. 	45310000 välja arvatud: - 45316000
		45.32	Isolatsioonitööd	Käesolevasse klassi kuulub: <ul style="list-style-type: none"> – soojus-, heli- ja vibratsiooniisolatsiooni paigaldamine hoonetesse ja teistesse rajatistesse. Käesolevasse klassi ei kuulu: <ul style="list-style-type: none"> – hüdroisolatsioonitööd, vt 45.22. 	45320000
		45.33	Hoone torustikud	Käesolevasse klassi kuulub: <ul style="list-style-type: none"> – järgmiste süsteemide ja seadmete paigaldamine hoonetesse ja teistesse rajatistesse: – torustikud ja sanitaarseadmed; – gaasiseadmed; – kütte-, ventilatsiooni-, jahutus- või kliimaseadmed ja lõõrid; – sprinklersüsteemid. Käesolevasse klassi ei kuulu: <ul style="list-style-type: none"> – elektriküttesüsteemide paigaldus, vt 45.31. 	45330000
		45.34	Muud seadmestikud	Käesolevasse klassi kuulub: <ul style="list-style-type: none"> – teede, raudteede, lennuväljade ja sadamate valgustus- ja signalisatsioonisüsteemid; – abiseadmete ja -detailide jms paigaldamine hoonetesse ja teistesse rajatistesse. 	45234115 45316000 45340000
	45.4		Hoonete viimistlus		45400000
		45.41	Krohvimine	Käesolevasse klassi kuulub: <ul style="list-style-type: none"> – hoonete või muude rajatiste katmine seest ja väljast krohvi või stukk-krohviga ning 	45410000

				krohvialusvõrgu paigaldamine.	
		45.42	Puusepatööd	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> – puidust või teistest materjalidest valmisuste, akende ja nende raamide paigaldamine, sisseehitatud köökide, treppide, poesiseseadete jms valmistamine; – siseviimistlustööd, nagu lagede, puidust seinakatete, liigutatavate vaheseinte jms paigaldamine. <p>Käesolevasse klassi ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – parketi ja teiste puidust põrandakatete paigaldamine, vt 45.43. 	45420000
		45.43	Põranda- ja seinakattematerjalide paigaldamine	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> – järgmiste materjalide paigaldamine hoonetesse ja teistesse rajatistesse: — – keraamilised, betoonist või tahatud kivist seinavõi põrandaplaadid; – parkett ja teised puidust põrandakatted; vaibad ja linoleumpõrandakatted, – kaasa arvatud kummist ja plastikust põrandakatted; – terratso, marmorist, graniidist või kiltkivist põranda- või seinakatted; – tapeet. 	45430000
		45.44	Värvimine ja klaasimine	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> – hoonete värvimine seest ja väljast; – insener-tehniliste rajatiste värvimine; – klaasi, peeglite jms paigaldamine. <p>Käesolevasse klassi ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – akende paigaldamine, vt 45.42. 	45440000
		45.45	Muud viimistlustööd	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> – erabasseinide paigaldamine; – hoonete välispindade puhastamine auru, liivapritsi vms; – muud hoonete lõpetamis- või viimistlustööd. <p>Käesolevasse klassi ei kuulu:</p>	45212212 ja DA04 45450000

				– hoonete ja teiste rajatiste seest puhastamine, vt 74.70.	
	45.5		Ehitus- ja lammutusseadmete rent koos operaatoriga		45500000
		45.50	Ehitus- ja lammutusseadmete rent koos operaatoriga	Käesolevasse klassi ei kuulu: – ehitus- ja lammutusmasinate ja seadmete rent ilma operaatorita, vt 71.32.	45500000
<p>(1) Nõukogu 9. oktoobri 1990. aasta määrus (EMÜ) nr 3037/90 (EÜT L 293, 24.10.1990, lk 1). Määrust on muudetud komisjoni määrusega (EMÜ) nr 761/93 (EÜT L 83, 3.4.1993, lk 1).</p>					

II LISA
ARTIKLI 4 LÕIKES 2 OSUTATUD LIIDU ÕIGUSAKTIDE LOETELU

Piisavat avalikustamist tagava menetluse käigus antud õigusi, mis on antud objektiivsete kriteeriumide alusel, ei käsitata käesoleva direktiivi kohaste „eri- või ainuõigustena”. Järgmisena loetletakse menetlused, millega tagatakse eelnevalt Euroopa Liidu teiste õigusaktide alusel lubade andmise piisav läbipaistvus ning mida ei käsitata käesoleva direktiivi kohaste eri- või ainuõigustena:

- (a) loa andmine maagaasirajatiste kasutamiseks vastavalt direktiivi 98/30/EÜ artiklis 4 sätestatud menetlusele;
- (b) luba või pakkumuse esitamise ettepanek uute elektrijaamade ehitamiseks vastavalt direktiivi 96/92/EÜ sätetele;
- (c) vastavalt direktiivi 97/67/EÜ artiklis 9 sätestatud menetlustele tegevuslubade andmine seoses postiteenustega, mis ei ole reserveeritud ja mida ei reserveerita;
- (d) menetlus loa andmiseks seoses tegevusega, mis hõlmab süsivesinike tootmist vastavalt direktiivile 94/22/EÜ;
- (e) avalike teenuste lepingud määruse (EÜ) nr 1370/2007 tähenduses, mis on sõlmitud võistleva pakkumusmenetluse alusel vastavalt selle artikli 5 lõikele 3.

III LISA
ARTIKLI 27 LÕIKES 3 OSUTATUD LIIDU ÕIGUSAKTIDE LOETELU

A: GAASI VÕI SOOJUSENERGIA TRANSPORT VÕI JAOTUS

Direktiiv 2009/73/EÜ

B: ELEKTRIENERGIA TOOTMINE, ÜLEKANDMINE VÕI JAOTAMINE

Direktiiv 2009/72/EÜ

C: JOOGIVEE TOOTMINE, TRANSPORT JA JAOTAMINE

Puuduvad

D: RAUDTEETEENINDUSE VALDKONNA VÕRGUSTIKU SEKTORI HANKIJAD

Raudtee-kaubavedu

Nõukogu direktiiv 91/440/EMÜ, 29. juuli 1991, ühenduse raudteede arendamise kohta⁵⁴

Raudtee-reisijatevedu

Puuduvad

E. LINNARONGI-, TRAMMI- TROLLIBUSSI- VÕI BUSSITEENINDUSE VALDKONNA VÕRGUSTIKU SEKTORI HANKIJAD

Puuduvad

F. POSTITEENINDUSE VALDKONNA VÕRGUSTIKU SEKTORI HANKIJAD

Direktiiv 97/67/EÜ

g. NAFTA VÕI GAASI AMMUTAMINE

Direktiiv 94/22/EÜ

H. KIVISÖE VÕI MUUDE TAHKEKÜTUSTE LEIUKOHTADE UURINGUD JA KAEVANDAMINE

Puuduvad

I. MERESADAMA-, SISEVEESADAMA- VÕI MUU TERMINALIVARUSTUSE VALDKONNA VÕRGUSTIKU SEKTORI HANKIJAD

Puuduvad

J. LENNUJAAMASEADMETE VALDKONNA VÕRGUSTIKU SEKTORI HANKIJAD

---

⁵⁴ EÜT L 237, 24.8.1991, lk 25.

Puuduvad

IV LISA
PAKKUMUSTE, OSALEMISTAOTLUSTE, KVALIFITSEERIMISTAOTLUSTE JA
KONKURSSIDEL PLAANIDE NING PROJEKTIDE ELEKTROONILISEKS
VASTUVÕTMISEKS ETTE NÄHTUD SEADMETELE ESITATAVAD NÕUDED

Pakkumuste, osalemistaotluste, kvalifitseerimistaotluste ja konkurssidel plaanide ning projektide elektrooniliseks vastuvõtmiseks ette nähtud seadmed tagavad tehniliste vahendite ja asjakohaste menetlusviiside rakendamisel vähemalt järgmist:

- (a) pakkumuste, osalemistaotluste ja kvalifitseerimistaotluste saamise ning plaanide ja projektide esitamise aega on võimalik täpselt kindlaks määrata;
- (b) on võimalik tagada, et enne kehtestatud tähtaega ei pääse keegi juurde eespool osutatud nõuete kohaselt edastatud andmetele;
- (c) kui nimetatud juurdepääsukeeldu rikutakse, siis on võimalik tagada, et rikkumine on selgelt tuvastatav;
- (d) üksnes volitatud isikutel on võimalik määrata ja muuta saabunud andmete avamise kuupäeva;
- (e) kvalifitseerimismenetluse, hankemenetluse või konkursi eri etappide jooksul on kõigile andmetele või osale neist võimalik juurde pääseda ainult volitatud isikute üheaegse tegutsemisega;
- (f) volitatud isikute üheaegne tegevus peab võimaldama andmetele juurdepääsu alles pärast ettenähtud kuupäeva;
- (g) kõnealuste nõuete kohaselt laekunud ja avatud andmetele on võimalik juurde pääseda ainult isikuil, keda on volitatud nendega tutvuma ja
- (h) pakkumuste autentimine peab toimuma kooskõlas käesoleva lisaga ette nähtud nõuetega.

V LISA
ARTIKLIS 38 OSUTATUD RAHVUSVAHELISTE KOKKULEPETE LOETELU

Kokkulepped on allkirjastatud järgmiste riikide või riikide rühmitustega:

- Albaania (ELT L 107, 28.4.2009)
- endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik (ELT L 87, 20.3.2004)
- CARIFORUM (ELT L 289, 30.10.2008)
- Tšiili (EÜT L 352, 30.12.2002)
- Horvaatia (ELT L 26, 28.1.2005)
- Mehhiko (EÜT L 276, 28.10.2000, L 157, 30.6.2000)
- Montenegro (ELT L 345, 28.12.2007)
- Lõuna-Korea - (ELT L 127, 14.5.2011)
- Šveits (EÜT L 300, 31.12.1972)

VI LISA
A OSA
PERIOODILISES EELTEATES AVALDATAV TEAVE
(millele on osutatud artiklis 61)

I. IGAL JUHUL ESITATAV TEAVE

1. Võrgustiku sektori hankija nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress, sh NUTSi kood, telefoni- ja faksinumber, meili- ja internetiaadress, ning täiendavat teavet andva talituse kontaktandmed, kui need erinevad hankija andmetest.
2. Peamised tegevused.
3.
  - a) Asjade hankelepingute puhul: osutatavate teenuste või tarnitavate asjade (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid) olemus ja kogus või maksumus.
  - b) Ehitustööde hankelepingute puhul: osutatavate teenuste olemus ja ulatus, ehitustööde või ehitustööde osade üldised omadused, osutades ehitustöödele (nomenklatuuri viitenumber või viitenumbrid);
  - c) Teenuste hankelepingute puhul: hanke kogumaksumus iga kavandatud teenusekategorია kohta (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid).
4. Kuupäev, mil saadeti välja teade või teade selle teate avaldamisest hankijaprofiilis.
5. Muu asjakohane teave.

II. TÄIENDAVAD ANDMED, MIS TULEB ESITADA, KUI TEADET KASUTATAKSE HANKE VÄLJAKUULUTAMISEKS VÕI KUI SELLE ALUSEL VÕIB LÜHENDADA PAKKUMUSTE VASTUVÕTMISE TÄHTAEGU (artikli 61 lõige 2)

6. Märge selle kohta, et huvitatud ettevõtjad peavad üksusele teatama oma huvi lepingu või lepingute suhtes.
7. Meili-või internetiaadress, mis pakub piiramatut ja otsest tasuta juurdepääsu kirjeldustele ja mis tahes täiendavatele dokumentidele.
8. Vajadusel teatatakse, et leping on reserveeritud kaitstud töökodadele või et selle täitmine toimub kaitstud tööhõiveprogrammide kontekstis.
9. Tähtaeg, mille jooksul võetakse vastu taotlusi kutse saamiseks teha pakkumus või alustada läbirääkimisi.
10. Tarnitavate asjade olemus ja kogus või ehitustööde üldine olemus või teenusekategorია ja kirjeldus, märkides ära, kas kavandatakse raamlepinguid, sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja eeldatav aeg nende võimaluste kasutamiseks ning kas ja mitu korda kavatakse lepingut pikendada. Uuendatavate lepingute puhul ka järgnevate hanke väljakuulutamise teadete eeldatav avaldamisaeg. Märkida, kas tegemist on ostmise, üürimise, rentimise või liisimise või nende kombinatsiooniga.

11. Ehitustööde hankelepingute puhul ehitustööde peamise asukoha NUTSi kood või asjade ja teenuste hankelepingute puhul peamise tarnekohta või teenuste osutamise koha NUTSi kood; kui leping on osadeks jaotatud, esitatakse vastav teave iga osa kohta.
12. Tarnetähtaeg, lepingu täitmistähtaeg või teenuste hankelepingu kestus ja võimaluse korral alguskuupäev.
13. Aadress, kuhu asjast huvitatud ettevõtjad teatavad oma huvist kirjalikult.
14. Huvi kinnitamise teadete vastuvõtmise tähtaeg.
15. Keel või keeled, milles on lubatud esitada osalemistaotlusi või pakkumusi.
16. Tarnijatele seatud majanduslikud ja tehnilised tingimused ning neilt nõutavad tehnilised ja finantstagatised.
17.
  - a) hankemenetluste ettenähtud alguskuupäev lepingu või lepingute sõlmimise puhul (kui see on teada);
  - b) hankemenetluse liik (piiratud hankemenetlus või läbirääkimistega hankemenetlus);
  - c) konsultatsiooniga seotud dokumentide eest makstav summa ja maksetingimused.
18. Vajaduse korral eritingimused, mida tuleb arvestada lepingu täitmisel.
19. Vajaduse korral märges selle kohta, kas:
  - (a) nõutakse/lubatakse pakkumuste või osalemistaotluste elektroonilist esitamist;
  - (b) kasutatakse elektroonilisi tellimusi;
  - (c) kasutatakse elektroonilist arveldamist;
  - (d) lubatakse elektroonilisi makseid.
20. Vaidlustusi menetleva ja vajaduse korral vahendusmenetlust teostava asutuse nimi ja aadress. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või vajadusel selle talituse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbrid ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
21. Kui on teada, siis artiklis 76 viidatud kriteeriumid lepingu sõlmimiseks: „madalaim hind” või „majanduslikult soodsaim pakkumus”. Kui need ei ole avaldatud kirjeldustes või kui neid ei avaldata artikli 61 lõike 2 punktis b viidatud huvi kinnitamise ettepanekus, pakkumuste esitamise või läbirääkimiste alustamise ettepanekus, esitatakse kriteeriumid majanduslikult soodsaima pakkumuse väljavalimiseks koos neile omistatavate kaaludega või, kus vaja, tähtsusjärjestusega.

B OSA
TEAVE, MIS SISALDUB HANKIJAPROFIILI LISATAVA PERIOODILISE
EELTEATE AVALDAMISE TEADETES, MIDA EI KASUTATA HANKE
VÄLJAKUULUTAMISE TEADETENA
(millele on osutatud artikli 61 lõikes 1)

1. Võrgustiku sektori hankija ja vajaduse korral lisateavet andva talituse nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress koos NUTSi koodiga, telefoninumber, faksinumber, e-posti aadress ja internetiaadress.
2. Peamised tegevused.
3. CPV nomenklatuuri viitenumber või -numbrid.
4. Hankijaprofiili internetiaadress (URL).
5. Eelteate hankijaprofiilis avaldamise teate saatmise kuupäev.

VII LISA
ELEKTROONILISE OKSJONI KIRJELDUSTES SISALDUV TEAVE (ARTIKLI 47
LÕIGE 4)

Kui võrgustiku sektori hankijad on otsustanud korraldada elektroonilise oksjoni, kasutatakse kirjeldusi, mis hõlmavad vähemalt järgmist teavet:

- (a) pakkumuse komponendid, mille väärtused pannakse elektroonilisele oksjonile, tingimusel, et need on mõõdetavad ja neid saab väljendada arvude või protsentidega;
- (b) esitatava maksumuse võimalikud piirangud, mis tulenevad lepingu esemega seotud kirjeldustest;
- (c) teave, mida pakkujatele elektroonilise oksjoni käigus antakse, ning vajaduse korral teabe kättesaadavaks tegemise aeg;
- (d) asjakohane teave elektroonilise oksjoni pidamise korra kohta;
- (e) tingimused, mis võimaldavad pakkujatel pakkumusi teha, eelkõige pakkumuste tegemisel nõutavad minimaalsed erinevused;
- (f) asjakohane teave kasutatavate elektrooniliste seadmete ning ühenduse korralduse ja ühenduse tehniliste kirjelduste kohta.

VIII LISA
TEATAVATE TEHNILISTE KIRJELDUSTE MÄÄRATLUSED

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „tehniline kirjeldus” – üks järgmistest:
  - (a) asjade või teenuste hankelepingute puhul kirjeldus dokumendis, millega määratakse kindlaks asja või teenuse sellised nõutud näitajad nagu kvaliteet, keskkonnaohutuse ja kliimanäitajad, universaalnõuetele (sealhulgas puuetega inimeste ligipääs) vastav projekt ja vastavushindamine, tõhusus- ja kasutusnäitajad, ohutus või mõõtmed, sealhulgas tootele esitatavad nõuded, mis puudutavad nime, mille all seda müüakse, terminoloogiat, sümboleid, katsetamist ja katsetamismeetodeid, pakendamist, märgistamist ja tähistamist, kasutusjuhendeid, tootmisprotsesse ja -meetodeid asja või teenuse olelusringi mis tahes etapis ning vastavuse hindamise kriteeriume;
  - b) ehitustööde hankelepingu puhul kõik tehnilised eeskirjad, mis on esitatud hankedokumentides ja millega määratletakse materjali, toote või tarne nõutavad parameetrid, nii et need lubavad materjali, toodet või tarnet kirjeldada viisil, mis vastab kasutusotstarbele, milleks võrgustiku sektori seda vajab; nende näitajate hulgas on keskkonnaohutuse ja kliimanäitajad, universaalnõuetele (sealhulgas puuetega inimeste ligipääs) vastav projekt ja vastavushindamine, ekspluatatsioonilised näitajad, ohutus või mõõtmed, sealhulgas kvaliteedi tagamise kord, terminoloogia, sümboolid, katsetamine ja katsetamismeetodid, pakendamine, märgistus ja etiketid, kasutusjuhendid, tootmisprotsessid ja -meetodid ehitustööde olelusringi mis tahes etapi jaoks; ühtlasi sisaldavad nimetatud parameetrid ehitustööde projekti ja maksumusega seotud ettekirjutusi, samuti katsetamise, järelevalve ja vastuvõtmise tingimusi ning ehitamise meetodeid, tehnoloogiat ja kõiki muid tehnilisi tingimusi, mida võrgustiku sektori hankija võib kehtestada vastavalt üldistele või erinormidele, mis seonduvad valmistööde, materjali või ehitise osadega;
- (2) „standard” – tunnustatud standardimisorgani poolt korduvaks või pidevaks kasutuseks kinnitatud tehniline kirjeldus, mille järgimine ei ole üldjuhul kohustuslik ja mis kuulub ühte alljärgnevatest kategooriatest:
  - (a) „rahvusvaheline standard” – rahvusvahelise standardiseerimisasutuse vastu võetud ja avaldatud standard,
  - (b) „Euroopa standard” – Euroopa standardiorganisatsioonis vastu võetud standard, mis on tehtud avalikkusele kättesaadavaks;
  - (c) „siseriiklik standard” – siseriiklikus standardiseerimisasutuses vastu võetud ja avalikkusele kättesaadavaks tehtud standard;
- (3) „Euroopa tehniline kinnitus” – toote kasutamiskõlblikkusele antud positiivne tehniline hinnang, mille aluseks on kinnipidamine ehitustööde olulistest nõuetest, toote enda omaduste ja toote kasutamise määratletud tingimuste vastavus nõuetele. Euroopa tehnilise kinnituse väljastab liikmeriigi poolt selleks määratud tunnustusasutus;

- (4) „ühtne tehniline kirjeldus” – tehniline kirjeldus, mis on kehtestatud vastavalt liikmesriigi tunnustatud menetlusele või vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse [XXX] Euroopa standardiseerimise kohta [ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ja direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/105/EÜ ja 2009/23/EÜ] artiklitele 9 ja 10 ning mis on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*.
- (5) „tehniline etalon” – iga ametlike standardite hulka mittekuuluv toode, mille Euroopa standardiseerimisasutused on töötanud välja vastavalt turu vajadustele.

IX LISA
AVALDAMISEGA SEOTUD TINGIMUSED

1. Teadete avaldamine

Võrgustiku sektori hankijad peavad saatma artiklites 61, 62, 63, 64, 85 ja 89 osutatud teated Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele ning need avaldatakse vastavalt järgmistele eeskirjadele:

- (a) artiklites 61, 62, 63, 64, 85 ja 89 osutatud teated avaldab Euroopa Liidu Väljaannete Talitus või võrgustiku sektori hankija, kui hankijaprofiilis avaldatakse eelteade vastavalt artikli 61 lõikele 1.

Lisaks sellele võivad võrgustiku sektori hankijad avaldada selle teabe internetis hankijaprofiilis, nagu on viidatud allpool lõike 2 punktis b;

- (b) Euroopa Liidu Väljaannete Talitus annab võrgustiku sektori hankijale artikli 65 lõikes 5 osutatud kinnituse.

2. Täiendava või lisateabe avaldamine

- (a) Võrgustiku sektori hankijad avaldavad kirjeldused ja lisadokumendid täies ulatuses internetis.

- (b) Hankijaprofiilis võivad olla esitatud artikli 61 lõikes 1 viidatud perioodilised eelteated, teave käigus olevate pakkumuse esitamise ettepanekute kohta, kavandatavad hanked, sõlmitud lepingud, tühistatud menetlused ja muu üldine kasulik teave, nagu kontaktpunkt, telefoni- ja faksinumber, postiaadress ja meiliaadress.

3. Teadete elektroonilisel edastamisel kasutatav vorm ja edastamise kord

Teate elektrooniliselt saatmise vorm ja kord, mille on kehtestanud komisjon, on kättesaadavad internetis aadressil: <http://simap.eu.int>.

XLISA
KVALIFITSEERIMISSÜSTEEMI OLEMASOLU TEATES AVALDATAV TEAVE
(millele on osutatud artikli 39 lõike 2 punktis b ja artiklis 62)

1. Võrgustiku sektori hankija ja vajaduse korral lisateavet andva talituse nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress koos NUTSi koodiga, telefoninumber, faksinumber, e-posti aadress ja internetiaadress.
2. Peamised tegevused.
3. Vajadusel teatatakse, et leping on reserveeritud kaitstud töökodadele või et selle täitmine toimub kaitstud tööhõiveprogrammide kontekstis.
4. Kvalifitseerimissüsteemi eesmärk (kaupade, teenuste või ehitustööde või nende liikide kirjeldus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid), mida kõnealuse süsteemi kaudu hangitakse). Ehitustööde hankelepingute puhul ehitustööde peamise asukoha NUTSi kood või asjade ja teenuste hankelepingute puhul peamise tarnekoha või teenuste osutamise koha NUTSi kood.
5. Tingimused, mida ettevõtjad peavad täitma, et saada süsteemile vastav kvalifikatsioon, ja meetodid, millega iga tingimuse täitmist kontrollitakse. Kui nende tingimuste ja kontrollimeetodite kirjeldused on mahukad ja põhinevad dokumentidel, mis on huvitatud ettevõtjatele kättesaadavad, piisab põhiliste tingimuste ja meetodite kokkuvõttest ning viitest nimetatud dokumentidele.
6. Kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaeg ja selle pikendamise formaalsused.
7. Märge selle kohta, et teadet käsitletakse hanke väljakuulutamise teatena.
8. Aadress, kust saab täiendavat teavet ja dokumente kvalifitseerimissüsteemi kohta (kui see aadress erineb punktis 1 nimetatud aadressidest).
9. Vaidlustusi menetleva ja vajaduse korral vahendusmenetlust teostava asutuse nimi ja aadress. Täpne teave vaidlustuste esitamise tähtaegade kohta või selle talituse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbrid ning e-posti aadress, kust sellist teavet võib saada.
10. Kui on teada, siis artikli 76 kohased lepingu sõlmimise kriteeriumid: „madalaim hind” või „majanduslikult soodsaim pakkumus”. Kui need ei ole avaldatud kirjeldustes või neid ei avaldata pakkumuste esitamise või läbirääkimiste alustamise ettepanekus, esitatakse kriteeriumid majanduslikult soodsaima pakkumuse väljavalimiseks koos neile omistatavate kaaludega või, kus vaja, tähtsusjärjestusega.
11. Vajaduse korral märge selle kohta, kas:
  - (a) nõutakse/lubatakse pakkumuste või osalemistaotluste elektroonilist esitamist;
  - (b) kasutatakse elektroonilisi tellimusi;
  - (c) kasutatakse elektroonilist arveldamist;
  - (d) lubatakse elektroonilisi makseid.

12. Muu asjakohane teave.

XI LISA
HANKETEATES AVALDATAV TEAVE
(millele on osutatud artiklis 63)

A. AVATUD KHANKEMENETLUS

1. Võrgustiku sektori hankija ja vajaduse korral lisateavet andva talituse nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress koos NUTSi koodiga, telefoninumber, faksinumber, e-posti aadress ja internetiaadress.
2. Peamised tegevused.
3. Vajadusel teatatakse, et leping on reserveeritud kaitstud töökodadele või et selle täitmine toimub kaitstud tööhõiveprogrammide kontekstis.
4. Lepingu liik (asjade, ehitustööde või teenuste hankeleping, vajadusel märkida, et tegemist on raamlepingu või dünaamilise hankesüsteemiga), kirjeldus (nomenklatuuri viitenumber/viitenumbrid). Vajadusel märkida, kas pakkumusi taotletakse ostmise, üürimise, rentimise või liisimise või mitme nimetatud tehingu kombineerimise eesmärgil.
5. Ehitustööde hankelepingute puhul ehitustööde peamise asukoha NUTSi kood või asjade ja teenuste hankelepingute puhul peamise tarnekoha või teenuste osutamise koha NUTSi kood.
6. Asjade ja ehitustööde puhul:
  - (a) tarnitavate asjade olemus ja kogus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid), sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja, kui võimalik, siis eeldatav aeg, millal neid võimalusi kasutatakse, ning kas ja mitu korda kavatakse lepingut pikendada. Uuendatavate lepingute puhul võimaluse korral ka tarnitavaid asju või osutatavate teenuste ulatust ja laadi ning ehitustööde üldist laadi (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid) käsitlevate järgnevate hanke väljakuulutamise teadete eeldatav avaldamisaeg;
  - (b) märke selle kohta, kas tarnijad võivad teha pakkumusi osa ja/või kõikide nõutud asjade kohta.

Kui ehitustööde hankelepingu puhul on ehitustööd või leping jaotatud mitmeks osaks, siis eri osade suurus ja võimalus teha pakkumus ühe osa, mitme osa või kõikide osade kohta;
  - (c) Ehitustööde hankelepingute puhul: teave ehitustööde või lepingu eesmärgi kohta, juhul kui leping sisaldab ka projekteerimist.
7. Teenuste puhul:
  - (a) tarnitavate asjade laad ja kogus, sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja, kui võimalik, siis eeldatav aeg, millal neid võimalusi kasutatakse, ning kas ja mitu korda kavatakse lepingut pikendada. Uuendatavate lepingute puhul, kui

- võimalik, hangitavaid teenuseid käsitlevate järgnevate hanke väljakuulutamise teadete eeldatav avaldamisaeg;
- (b) märge selle kohta, kas õigusnormiga on ette nähtud, et teenust võib osutada üksnes konkreetse kutseala esindaja;
  - (c) viide asjakohasele õigusnormile;
  - (d) märge selle kohta, kas juriidilised isikud peavad näitama teenuste osutamise eest vastutavate töötajate nimed ja kutsekvalifikatsiooni;
  - (e) märge selle kohta, kas teenuse osutajad võivad teha pakkumusi kõnealuste teenuste osa kohta.
8. Kui on teada, siis märge selle kohta, kas lubatakse esitada alternatiivseid lahendusi.
  9. Tarnetähtaeg, lepingu täitmistähtaeg või teenuste hankelepingu kestus, ja võimaluse korral alguskuupäev.
  10. Meili- või internetiaadress, mis pakub piiramatut ja otsest tasuta juurdepääsu kirjeldustele ja mis tahes täiendavatele dokumentidele.
  11.
    - a) pakkumuste või, dünaamilise hankesüsteemi kehtestamisel näidispakkumuste laekumise tähtaeg;
    - b) aadress, kuhu need saadetakse;
    - c) keel või keeled, milles taotlused koostatakse;
  12.
    - a) vajaduse korral pakkumuste avamisel osalema volitatud isikud;
    - b) avamise kuupäev, kellaaeg ja koht.
  13. Vajaduse korral nõutavad tagatised ja garantiid.
  14. Peamised rahastamis- ja maksetingimused ja/või viited sätetele, kus need on esitatud.
  15. Vajaduse korral õiguslik vorm, mida pakkumusmenetluse võitnud ettevõtjate rühmalt nõutakse.
  16. Pakkumusmenetluse võitnud ettevõtjale esitatavad majanduslikud ja tehnilised miinimumnõuded.
  17. Tähtaeg, mille jooksul pakkumus peab jõus olema.
  18. Vajaduse korral eritingimused, mida tuleb arvestada lepingu täitmisel.
  19. Artiklis 76 osutatud kriteeriumid, mille alusel sõlmitakse hankeleping: „madalaim hind” või „majanduslikult soodsaim pakkumus”. Kui need ei ole kirjeldustes esitatud, esitatakse majanduslikult soodsaima pakkumuse väljavalimiseks kasutatavad kriteeriumid koos nende kaaludega või, kus vaja, tähtsusjärjestusega.

20. Vajaduse korral ja viide/viited perioodilise eelteate *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäeva(de)le või mäрге selle teate avaldamisest hankijaprofiilis, millele viidatakse lepingus.
21. Vaidlustusi menetleva ja vajaduse korral vahendusmenetlust teostava asutuse nimi ja aadress. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või selle osakonna nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbrid ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
22. Kuupäev, mil võrgustiku sektori hankija teate välja saatis.
23. Muu asjakohane teave.

B. PIIRATUD HANKEMENETLUS

1. Võrgustiku sektori hankija ja vajaduse korral lisateavet andva talituse nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress koos NUTSi koodiga, telefoninumber, faksinumber, e-posti aadress ja internetiaadress.
2. Peamised tegevused.
3. Vajadusel teatatakse, et leping on reserveeritud kaitstud töökodadele või et selle täitmine toimub kaitstud tööhõiveprogrammide kontekstis.
4. Lepingu liik (asjade, ehitustööde või teenuste hankeleping; vajaduse korral mäрге, et see on raamleping). kirjeldus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid). Vajaduse korral märkida, kas pakkumusi taotletakse ostmise, üürimise, rentimise või liisimise või mitme nimetatud tehingu kombineerimise eesmärgil.
5. Ehitustööde hankelepingute puhul ehitustööde peamise asukoha NUTSi kood või asjade ja teenuste hankelepingute puhul peamise tarnekoha või teenuste osutamise koha NUTSi kood.
6. Asjade ja ehitustööde puhul:
  - (a) tarnitavate asjade olemus ja kogus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid), sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja, kui võimalik, siis eeldatav aeg, millal neid võimalusi kasutatakse, ning kas ja mitu korda kavatsetakse lepingut pikendada. Uuendatavate lepingute puhul võimaluse korral ka tarnitavaid asju või osutatavate teenuste ulatust ja laadi ning ehitustööde üldist laadi (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid) käsitlevate järgnevate hanke väljakuulutamise teadete eeldatav avaldamisaeg;
  - (b) mäрге selle kohta, kas tarnijad võivad teha pakkumusi osa ja/või kõikide nõutud asjade kohta.

Kui ehitustööde hankelepingu puhul on ehitustööd või leping jaotatud mitmeks osaks, siis eri osade suurus ja võimalus teha pakkumus ühe osa, mitme osa või kõikide osade kohta;

- (c) teave ehitustööde või lepingu eesmärgi kohta, juhul kui leping sisaldab ka projekteerimist.
7. Teenuste puhul:
- (a) tarnitavate asjade laad ja kogus, sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja, kui võimalik, siis eeldatav aeg, millal neid võimalusi kasutatakse, ning kas ja mitu korda kavatakse lepingut pikendada. Uuendatavate lepingute puhul, kui võimalik, hangitavaid teenuseid käsitlevate järgnevate hanke väljakuulutamise teadete eeldatav avaldamisaeg;
  - (b) märge selle kohta, kas õigusnormiga on ette nähtud, et teenust võib osutada üksnes konkreetse kutseala esindaja;
  - (c) viide asjakohasele õigusnormile;
  - (d) märge selle kohta, kas juriidilised isikud peavad näitama teenuste osutamise eest vastutavate töötajate nimed ja kutsekvalifikatsiooni;
  - (e) märge selle kohta, kas teenuse osutajad võivad teha pakkumusi kõnealuste teenuste osa kohta.
8. Kui on teada, siis märge selle kohta, kas lubatakse esitada alternatiivseid lahendusi.
9. Tarnetähtaeg, lepingu täitmistähtaeg või hankelepingu kestus ja võimaluse korral alguskuupäev.
10. Vajaduse korral õiguslik vorm, mida pakkumusmenetluse võitnud ettevõtjate rühmalt nõutakse.
11. a) osalemistaotluste laekumise tähtaeg;
- b) aadress, kuhu need saadetakse;
- c) keel või keeled, milles taotlused koostatakse.
12. Pakkumuste esitamise ettepaneku saatmise lõppkuupäev.
13. Vajaduse korral nõutavad tagatised ja garantiid.
14. Peamised rahastamis- ja maksetingimused ja/või viited sätetele, kus need on esitatud.
15. Teave ettevõtja olukorra ja minimaalsete majandus- ja tehniliste tingimuste kohta, mida ta peab täitma.
16. Artiklis 76 osutatud kriteeriumid, mille alusel sõlmitakse hankeleping: „madalaim hind” või „majanduslikult soodsaim pakkumus”. Kui need ei ole avaldatud kirjeldustes või neid ei avaldata pakkumuste esitamise ettepanekus, tuuakse ära kriteeriumid majanduslikult soodsaima pakkumuse väljavalimiseks koos neile omistatavate kaaludega või, kus vaja, tähtsusjärjestusega.
17. Vajaduse korral eritingimused, mida tuleb arvestada lepingu täitmisel.

18. Vajaduse korral ja viide/viited perioodilise eelteate *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäeva(de)le või mäрге selle teate avaldamisest hankijaprofiilis, millele viidatakse lepingus.
19. Vaidlustusi menetleva ja vajaduse korral vahendusmenetlust teostava asutuse nimi ja aadress. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või vajaduse korral selle talituse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbrid ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
20. Kuupäev, mil võrgustiku sektori hankija saatis teate välja.
21. Muu asjakohane teave.

C. LÄBIRÄÄKIMISTEGA HANKEMENETLUS

1. Võrgustiku sektori hankija ja vajaduse korral lisateavet andva talituse nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress koos NUTSi koodiga, telefoninumber, faksinumber, e-posti aadress ja internetiaadress.
2. Peamised tegevused.
3. Vajaduse korral märgitakse, et leping on reserveeritud kaitstud töökodadele või et selle täitmine toimub kaitstud tööhõiveprogrammide kontekstis.
4. Lepingu liik (asjade, ehitustööde või teenuste hankeleping; vajaduse korral mäрге, et see on raamleping); kirjeldus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid). Vajaduse korral märkida, kas pakkumusi taotletakse ostmise, üürimise, rentimise või liisimise või mitme nimetatud tehingu kombineerimise eesmärgil.
5. Ehitustööde hankelepingute puhul ehitustööde peamise asukoha NUTSi kood või asjade ja teenuste hankelepingute puhul peamise tarnekoha või teenuste osutamise koha NUTSi kood.
6. Asjade ja ehitustööde puhul:
  - (a) tarnitavate asjade olemus ja kogus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid), sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja, kui võimalik, siis eeldatav aeg, millal neid võimalusi kasutatakse, ning kas ja mitu korda kavatsetakse lepingut pikendada. Uuendatavate lepingute puhul võimaluse korral ka tarnitavaid asju või osutatavate teenuste ulatust ja laadi ning ehitustööde üldist laadi (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid) käsitlevate järgnevate hanke väljakuulutamise teadete eeldatav avaldamisaeg;
  - (b) mäрге selle kohta, kas tarnijad võivad teha pakkumusi osa ja/või kõikide nõutud asjade kohta.

Kui ehitustööde hankelepingu puhul on ehitustööd või leping jaotatud mitmeks osaks, siis eri osade suurus ja võimalus teha pakkumus ühe osa, mitme osa või kõikide osade kohta;

- (c) Ehitustööde hankelepingute puhul: teave ehitustööde või lepingu eesmärgi kohta, juhul kui leping sisaldab ka projekteerimist.
7. Teenuste puhul:
- (a) osutatavate teenuste olemus ja kogus, sealhulgas kõik võimalused lisahankeks ja, kui võimalik, siis eeldatav aeg, millal neid võimalusi kasutatakse, ning kas ja mitu korda kavatakse lepingut pikendada. Uuendatavate lepingute puhul, kui võimalik, hangitavaid teenuseid käsitlevate järgnevate hanke väljakuulutamise teadete eeldatav avaldamisaeg;
  - (b) märge selle kohta, kas õigusnormiga on ette nähtud, et teenust võib osutada üksnes konkreetse kutseala esindaja;
  - (c) viide asjakohasele õigusnormile;
  - (d) märge selle kohta, kas juriidilised isikud peavad näitama teenuste osutamise eest vastutavate töötajate nimed ja kutsekvalifikatsiooni;
  - (e) märge selle kohta, kas teenuse osutajad võivad teha pakkumusi kõnealuste teenuste osa kohta.
8. Kui on teada, siis märge selle kohta, kas lubatakse esitada alternatiivseid lahendusi.
9. Tarnetähtaeg, lepingu täitmistähtaeg või hankelepingu kestus ja võimaluse korral alguskuupäev.
10. Vajaduse korral õiguslik vorm, mida pakkumusmenetluse võitnud ettevõtjate rühmalt nõutakse.
- 11.
- a) osalemistaotluste laekumise tähtaeg;
  - b) aadress, kuhu need saadetakse;
  - c) keel või keeled, milles taotlused koostatakse.
12. Vajaduse korral nõutavad tagatised ja garantiid.
13. Peamised rahastamis- ja maksetingimused ja/või viited sätetele, kus need on esitatud.
14. Teave ettevõtja olukorra ja minimaalsete majandus- ja tehniliste tingimuste kohta, mida ta peab täitma.
15. Artiklis 76 osutatud kriteeriumid, mille alusel sõlmitakse hankeleping: „madalaim hind” või „majanduslikult soodsaim pakkumus”. Kui need ei ole avaldatud kirjeldustes või neid ei avaldata läbirääkimiste alustamise ettepanekus, tuuakse ära kriteeriumid majanduslikult soodsaima pakkumuse väljavalimiseks koos neile omistatavate kaaludega või, kus vaja, tähtsusjärjestusega.
16. Vajaduse korral võrgustiku sektori hankija poolt juba välja valitud ettevõtjate nimed ja aadressid.

17. Vajaduse korral eritingimused, mida tuleb arvestada lepingu täitmisel.
18. Vajaduse korral ja viide/viited perioodilise eelteate *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäeva(de)le või märke selle teate avaldamisest hankijaprofiilis, millele viidatakse lepingus.
19. Vaidlustusi menetleva ja vajaduse korral vahendusmenetlust teostava asutuse nimi ja aadress. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või vajaduse korral selle talituse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbrid ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
20. Kuupäev, mil võrgustiku sektori hankija teate välja saatis.
21. Muu asjakohane teave.

XII LISA
TEAVE, MIS AVALDATAKSE LEPINGU SÕLMIMISE TEATES
(millele on osutatud artiklis 64)

I. Teave avaldamiseks *Euroopa Liidu Teatajas*⁵⁵

1. Võrgustiku sektori hankija ja vajaduse korral lisateavet andva talituse nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress koos NUTSi koodiga, telefoninumber, faksinumber, e-posti aadress ja internetiaadress.
2. Peamised tegevused.
3. Lepingu liik (asjade, ehitustööde või teenuste hankeleping ja nomenklatuuri viitenumber või -numbrid; vajadusel märkida, kas tegemist on raamlepinguga).
4. Vähemalt kokkuvõtlik märke tarnitavate asjade, tehtavate ehitustööde või osutatavate teenuste liigi ja koguse kohta.
5.
  - a) hanke väljakuulutamise vorm (kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teade; perioodiline eelteade; pakkumuskutsed);
  - b) teate *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäev(ad) ja viide/viited;
  - c) hanke väljakuulutamiseteta sõlmitavate lepingute puhul viide artikli 44 asjakohasele sättele.
6. Hankemenetlus (avatud, piiratud või läbirääkimistega hankemenetlus).
7. Saadud pakkumuste arv, märkides:
  - (a) väikestelt või keskmise suurusega ettevõtjatelt saadud pakkumuste arv;
  - (b) välismaalt saadud pakkumuste arv;
  - (c) elektrooniliselt saadud pakkumuste arv.

Kui sõlmitakse mitu lepingut (osad, mitu raamlepingut), esitatakse kõnealune teave iga sõlmitud lepingu kohta.
8. Lepingu(te) sõlmimise kuupäev.
9. Artikli 44 punktis i nimetatud soodusostude eest makstud hind.
10. Iga lepingu kohta eduka(te) pakkuja(te) nimi, aadress, sh NUTSi kood, telefoni- ja faksinumber, meili- ja internetiaadress, sealhulgas:
  - (a) teave selle kohta, kas edukas pakkuja on väike või keskmise suurusega ettevõtja;

---

⁵⁵ Punktides 6, 9 ja 11 nimetatud teavet käsitletakse avaldamisele mittekuuluva teabena, kui lepingu sõlmiv üksus leiab, et selle avaldamine võib kahjustada tundlikke ärihuve.

(b) teave selle kohta, kas leping sõlmiti konsortsiumiga.

11. Vajaduse korral märkida, kas lepingu suhtes on sõlmitud või võib sõlmida allhankelepinguid.
12. Lepingu sõlmimisel makstud hind või arvessevõetud kõrgeim ja madalaim pakkumus.
13. Kaebusi läbivaatava asutuse nimi ja aadress ning vajaduse korral vahendamise kord. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või selle talituse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbrid ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
14. Vabatahtlik teave:
  - lepingu selle osa suurus ja maksumus, mille suhtes võidakse sõlmida allhankelepinguid kolmandate isikutega,
  - pakkumuse hindamise kriteeriumid.

II. Teave, mis ei ole avaldamiseks ette nähtud

15. Sõlmitud lepingute arv (kui lepingud sõlmiti mitme tarnijaga).
16. Iga sõlmitud lepingu maksumus.
17. Asja või teenuse päritolumaad (pärit ühendusest või väljastpoolt ühendust, viimasel juhul kolmandate riikide kaupa rühmitatuna).
18. Millist pakkumuse hindamise kriteeriumi kasutati (majanduslikult soodsaim pakkumus; madalaim hind)?
19. Kas leping sõlmiti pakkujaga, kes esitas alternatiivse lahenduse vastavalt artikli 58 lõikele 1?
20. Kas oli pakkumusi, mis jäeti arvesse võtmata vastavalt artiklile 79 põhjusel, et nende hinnad olid põhjendamatult madalad?
21. Kuupäev, mil võrgustiku sektori hankija teate edastas.

XIII LISA
PAKKUMUSE ESITAMISE, LÄBIRÄÄKIMISTE ALUSTAMISE VÕI HUVI
KINNITAMISE ETTEPANEKU (OSUTATUD ARTIKLIS 68) SISU

1. Artikli 68 kohane pakkumuse esitamise või läbirääkimiste alustamise ettepanek peab sisaldama vähemalt järgmist:
  - (a) pakkumuste laekumise tähtpäev, aadress, kuhu need tuleb saata, ning keel või keeled, milles need koostatakse;

Innovatsioonipartnerluste vormis sõlmitavate lepingute puhul aga ei esitata kõnealust teavet läbirääkimiste alustamise ettepanekus, vaid see esitatakse pakkumuse esitamise ettepanekus.
  - (b) viide mis tahes avaldatud hanke väljakuulutamise teatele;
  - (c) viide kõigile lisatud dokumentidele;
  - (d) pakkumuse hindamise kriteeriumid, kui need ei ole ära toodud kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teates, mida kasutatakse hanke väljakuulutamise teatena;
  - (e) pakkumuste hindamise kriteeriumide suhtelised kaalud või vajaduse korral selliste kriteeriumide tähtsusjärjestus, kui see teave ei ole esitatud hanketeates, kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teates või tehnilistes kirjeldustes.
2. Kui hange kuulutatakse välja perioodilise eelteatega, kutsuvad võrgustiku sektori hankijad enne pakkujate või läbirääkimistes osalejate väljavalimist kõiki taotlejaid üles kinnitama asjaomase lepingu kohta avaldatava üksikasjaliku teabe alusel oma huvitatust.

See üleskutse sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- (a) olemus ja kogus, sealhulgas kõik täiendavaid lepinguid puudutavad valikud ja võimaluse korral hinnanguline tähtaeg valikute kasutamiseks; uuendatavate lepingute puhul pakkumusmenetlusega hõlmatavate ehitustööde, asjade ja teenuste olemus ja kogus ning võimaluse korral tulevaste hanke väljakuulutamise teadete hinnangulised avaldamiskuupäevad;
- (b) menetluse liik: piiratud või läbirääkimistega hankemenetlus;
- (c) vajaduse korral kuupäev, mil asjade tarnimine või ehitustööde tegemine või teenuste osutamine peaks algama või lõppema;
- (d) hankedokumentide taotluste esitamise aadress ja tähtaeg ning keel või keeled, milles need tuleb koostada;
- (e) lepingu sõlmiva üksuse aadress ning tehnilise kirjelduse ja muude dokumentide saamiseks vajalik teave;
- (f) majanduslikud ja tehnilised tingimused, finantsgarantiid ja ettevõtjatelt nõutav teave;

- (g) pakkumuste esitamise ettepaneku esemeks oleva lepingu vorm: ostmine, üürimine, rentimine või liisimine koos väljaostuvõimalusega või nende kombinatsioon; ning
- (h) pakkumuste hindamise kriteeriumid ja nende suhtelised kaalud või vajaduse korral selliste kriteeriumide tähtsusjärjestus, kui see teave ei ole esitatud eelteates või tehnilises kirjelduses või pakkumuse esitamise või läbirääkimiste alustamise ettepanekus.

XIV LISA
ARTIKLITES 70 JA 79 OSUTATUD RAHVUSVAHELISTE SOTSIAAL- JA
KESKKONNAKONVENTSIOONIDE LOETELU

- Konventsioon nr 87 – Ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsioon;
- Konventsioon nr 98 – Organiseerumisõiguse ja kollektiivse läbirääkimisõiguse kaitse konventsioon
- Konventsioon nr 29 – Sunniviisilise või kohustusliku töö konventsioon;
- Konventsioon nr 105 – Sunniviisilise töö kaotamise konventsioon;
- Konventsioon 138 – Vanuse alampiiri konventsioon;
- Konventsioon 111 – Diskrimineerimisevastane (tööhõives ja töökohtadel) konventsioon;
- Konventsioon nr 100 – Võrdväärse töö eest mees- ja naistöötajate võrdse tasustamise konventsioon;
- Konventsioon nr 182 – Lapsele sobimatu töö ja muu talle sobimatu tegevuse viivitamatu keelustamise konventsioon;
- Osoonikihi kaitsmise Viini konventsioon ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokoll;
- Ohtlike jäätmete riikidevahelise veo ja nende kõrvaldamise kontrolli Baseli konventsioon (Baseli konventsioon);
- Orgaaniliste püsisaasteainete piiramise Stockholmi konventsioon;
- Teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlev Rotterdami konventsioon, 10.9.1998, ja selle kolm piirkondlikku protokoll.

XV LISA
ARTIKLI 77 LÕIKES 3 OSUTATUD ELI ÕIGUSAKTIDE LOETELU

(a) Direktiiv 2009/33/EÜ

XVI LISA
LEPINGU KEHTIVUSAJAL SELLE MUUTMISE TEADETESSE LISATAV TEAVE
(millele on osutatud artikli 82 lõikes 6)

1. Võrgustiku sektori hankija ja vajaduse korral lisateavet andva talituse nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress koos NUTSi koodiga, telefoninumber, faksinumber, e-posti aadress ja internetiaadress.
2. Peamine tegevus.
3. CPV nomenklatuuri viitenumber/viitenumbrid.
4. Ehitustööde peamise tegemise koha NUTSi kood või asjade tarnimise või teenuste osutamise koha NUTSi kood.
5. Hanke kirjeldus enne ja pärast muudatusi: ehitustööde olemus ja ulatus, asjade olemus ja kogus, teenuste olemus ja ulatus.
6. Muudatusest tingitud hinna suurenemine vajaduse korral.
7. Muudatuse tinginud olukorra kirjeldus.
8. Lepingu sõlmimiseotsuse kuupäev.
9. Vajaduse korral uu(t)e ettevõtja(te) nimi, aadress koos NUTSi koodiga, telefoninumber, faksinumber e-posti aadress ja internetiaadress.
10. Teave kas leping on seotud Euroopa Liidu vahenditest rahastava projekti ja/või programmiga.
11. Järelevalveasutuse ning läbivaatamise eest vastutava asutuse nimi ja aadress ning vajaduse korral vahendusmenetlused. Täpne teave läbivaatamismenetluse tähtaegade kohta või vajaduse korral lisateavet andva talituse nimi, aadress, telefoninumber, faksinumber ja e-posti aadress.

XVII LISA
ARTIKLIS 84 OSUTATUD TEENUSED

CPV kood	Kirjeldus
79611000-0 ja 85000000 -9 kuni 85323000 -9 (välja arvatud 85321000-5 ja 85322000-2)	Tervishoiu- ja sotsiaalteenused
75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; 79995000-5 kuni 79995200-7; 80100000-5 kuni 80660000-8 (välja arvatud 80533000-9, 80533100-0, 80533200-1); 92000000-1 kuni 92700000-8 (välja arvatud 92230000-9, - 292231000, 92232000-6)	Hariduse, tervishoiu ja kultuuri haldusteenused
75300000-9	Kohustusliku sotsiaalkindlustuse teenused
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Sotsiaaltoetuste teenused
98000000-3	Muud ühiskondlikud, sotsiaal- ja isikuteenused
98120000-0	Ametiühingute teenused
98131000-0	Usuorganisatsioonide teenused

XVIII LISA

Sotsiaalteenuste ja muude eriteenuste lepinguid käsitlevatesse teadetesse lisatav teave (millele on osutatud artiklis 85)

A osa. Hanketeade

1. Võrgustiku sektori hankija ja vajaduse korral lisateavet andva talituse nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress koos NUTSi koodiga, telefoninumber, faksinumber, e-posti aadress ja internetiaadress.
2. Peamised tegevused.
3. Teenuste või nende kategooriate ning vajaduse korral hangitavate kaasnevate ehitustööde ja asjade kirjeldus, sh märge hõlmatud koguste või väärtuste kohta, nomenklatuuri viitenumber/viitenumbrid.
4. Teenuste osutamise peamise koha NUTSi kood.
5. Vajaduse korral märge, kas leping on reserveeritud kaitstud töökodadele või kas selle täitmine toimub kaitstud tööhõiveprogrammide kontekstis.
6. Ettevõtjatel seoses osalemisega täita tulevad peamised tingimused või vajaduse korral elektrooniline aadress, kust saab üksikasjalikku teavet.
7. Tähtaeg või tähtajad, mille jooksul tuleb võrgustiku sektori hankijaga osalemiseks ühendust võtta.
8. Muu asjakohane teave.

B osa. Lepingu sõlmimise teade

1. Võrgustiku sektori hankija ja vajaduse korral lisateavet andva talituse nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress koos NUTSi koodiga, telefoninumber, faksinumber, e-posti aadress ja internetiaadress.
2. Peamised tegevused.
3. Vähemalt kokkuvõtlik märge teenuste olemuse ja koguse kohta ning vajaduse korral kaasnevate ehitustööde ja asjade kohta.
4. Teate *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise viide.
5. Saadud pakkumuste arv.
6. Väljavalitud ettevõtja nimi ja aadress või ettevõtjate nimed ja aadressid.
7. Muu asjakohane teave.

XIX LISA
IDEEKONKURSI TEATES AVALDATAV TEAVE
(millele on osutatud artikli 89 lõikes 1)

1. Võrgustiku sektori hankija ja vajaduse korral lisateavet andva talituse nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress koos NUTSi koodiga, telefoninumber, faksinumber, e-posti aadress ja internetiaadress.
2. Peamised tegevused.
3. Projekti kirjeldus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid).
4. Konkursi olemus: avatud või piiratud.
5. Avatud konkursi korral: projektide vastuvõtmise tähtaeg.
6. Piiratud konkursi korral:
  - (a) kavandatav osalejate arv või ligikaudne arv;
  - (b) vajaduse korral valitud osalejate nimed;
  - (c) osalejate valimise kriteeriumid;
  - (d) osalemistaotluste vastuvõtmise tähtaeg;
7. Vajadusel märge selle kohta, kas osaleda võib üksnes konkreetse kutseala esindaja.
8. Projektide hindamisel kasutatavad kriteeriumid.
9. Valitud žüriiliikmete nimed, kui see on asjakohane.
10. Märge selle kohta, kas žürii otsus on avaliku sektori hankijale kohustuslik.
11. Preemiate arv ja preemiasumma, kui see on asjakohane.
12. Vajaduse korral märge kõikidele osalejatele maksete tegemise üksikasjade kohta.
13. Märge selle kohta, kas auhinnasaajail lubatakse sõlmida täiendavaid lepinguid.
14. Kaebusi läbivaatava asutuse nimi ja aadress ning vajaduse korral vahendamise kord. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või selle talituse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbrid ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
15. Teate saatmise kuupäev.
16. Muu asjakohane teave.

XX LISA
TEAVE, MIS AVALDATAKSE TEATES IDEEKONKURSI TULEMUSTE KOHTA
(millele on osutatud artikli 89 lõikes 1)

1. Võrgustiku sektori hankija ja vajaduse korral lisateavet andva talituse nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress koos NUTSi koodiga, telefoninumber, faksinumber, e-posti aadress ja internetiaadress.
2. Peamised tegevused.
3. Projekti kirjeldus (nomenklatuuri viitenumber või -numbrid).
4. Osalejate üldarv.
5. Välismaalastest osalejate arv.
6. Konkursi võitja(d).
7. Vajadusel auhind või auhinnad.
8. Muu teave.
9. Viide ideekonkursi kutsele.
10. Kaebusi läbivaatava asutuse nimi ja aadress ning vajaduse korral vahendamise kord. Täpne teave kaebuse esitamise tähtaegade kohta või selle talituse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumbrid ning meiliaadress, kust sellist teavet võib saada.
11. Teate saatmise kuupäev.

XXI LISA
VASTAVUSTABEL⁵⁶

Käesolev direktiiv	Direktiiv 2004/17/EÜ	
Artikkel 1	-	uus
Artikli 2 esimene lause	Artikli 1 lõige 1	=
Artikli 2 punkt 1	Artikli 2 lõike 1 punkti a esimene lõik	=
Artikli 2 punktid 2 ja 3	-	uus
Artikli 2 punkti 4 alapunkti a esimene osa	Artikli 2 lõike 1 punkti a teise lõigu esimene taane	=
Artikli 2 punkti 4 alapunkti a teine osa		uus
Artikli 2 punkti 4 alapunkt b	Artikli 2 lõike 1 punkti a teise lõigu teine taane	=
Artikli 2 punkti 4 alapunkt c	Artikli 2 lõike 1 punkti a teise lõigu kolmas taane	=
Artikli 2 punkt 5	Artikli 2 lõike 1 punkti b esimene lõik	=
artikli 2 punkt 6	Artikli 2 lõige 3	parandatud
Artikli 2 punkt 7	Artikli 1 lõike 2 punkt a	parandatud
Artikli 2 punkt 8	Artikli 1 lõike 2 punkti b esimene lause	parandatud
Artikli 2 punkt 9	Artikli 1 lõike 2 punkti b teine lause	=
Artikli 2 punkt 10	Artikli 1 lõike 2 punkt c	parandatud
Artikli 2 punkt 11	Artikli 1 lõike 2 punkti d esimene lõik	muudetud
Artikli 2 punkt 12	Artikli 1 lõike 7 esimene ja teine lõik	parandatud

⁵⁶ „Parandatud” (adapted) tähendab, et muudeti teksti sõnastust, nii et kehtetuks tunnistatud direktiivi mõte jäi samaks. Sõnaga „muudetud” (amended) tähistatakse muudatusi kehtetuks tunnistatud direktiivi sätete tähenduses.

Artikli 2 punkt 13	Artikli 1 lõike 7 kolmas lõik	=
Artikli 2 punkt 14	Artikli 1 lõike 7 kolmas lõik	muudetud
artikli 2 punkt 15	Artikli 34 lõige 1	muudetud
Artikli 2 punkt 16	Artikli 1 lõige 8	muudetud
Artikli 2 punkt 17		uus
Artikli 2 punkt 18	Artikli 1 lõige 8	muudetud
Artikli 2 punkt 19		uus
Artikli 2 punkt 20	Artikli 1 lõige 11	=
Artikli 2 punkt 21	Artikli 1 lõige 12	=
Artikli 2 punkt 22		uus
Artikli 2 punkt 23	Artikli 1 lõige 10	=
Artikli 3 lõike 1 esimene lõik		uus
Artikli 3 lõike 1 teine lõik	Artikli 1 lõike 2 punkti d teine ja kolmas lõik	muudetud
Artikli 3 lõike 1 kolmas lõik		uus
Artikli 3 lõige 2	Artikli 9 lõige 1	=
Artikli 3 lõige 3	Artikli 9 lõige 2	=
Artikli 3 lõige 4	Artikli 9 lõige 3	muudetud
Artikli 4 lõige 1	Artikli 2 lõike 1 punkti b teine lõik	=
Artikli 4 lõike 2 esimene lõik	Artikli 2 lõige 3; Põhjendus 25	parandatud
Artikli 4 lõike 2 teine lõik		uus
Artikli 4 lõige 3	Artikli 2 lõige 2	=
Artikli 4 lõige 4		uus
Artikkel 5	Artikli 3 lõiked 1 ja 2	=
Artikli 6 lõige 1	Artikli 3 lõige 3	parandatud
Artikli 6 lõige 2	Artikli 3 lõige 4	=

Artikkel 7	Artikkel 4	=
artikkel 8	Artikli 5 lõige 1	=
	Artikli 5 lõige 2	väljajäetud
Artikkel 9	Artikli 7 punkt b	=
Artikli 10 lõige 1	Artikli 6 lõige 1	parandatud
Artikli 10 lõike 2 punkt a	Artikli 6 lõike 2 punkt a	=
Artikli 10 lõike 2 punkt b	Artikli 6 lõike 2 punkt b	muudetud
Artikli 10 lõike 2 punkt c	Artikli 6 lõike 2 punkt c	parandatud
Artikli 11 punkt a	Artikli 7 punkt a	muudetud
Artikli 11 punkt b	Artikli 7 punkt a	=
	artikkel 8	väljajäetud
	I–X lisa	väljajäetud
Artikkel 12	Artikkel 16, artikkel 61	muudetud
Artikli 13 lõige 1	Artikli 17 lõige 1; Artikli 17 lõige 8	muudetud
Artikli 13 lõige 2	Artikli 17 lõige 2; Artikli 17 lõige 8	muudetud
Artikli 13 lõige 3		uus
Artikli 13 lõige 4	Artikli 17 lõige 3	=
Artikli 13 lõige 5		uus
Artikli 13 lõige 6	Artikli 17 lõiked 4 ja 5	parandatud
Artikli 13 lõige 7	Artikli 17 lõike 6 punkti a esimene ja teine lõik	=
Artikli 13 lõige 8	Artikli 17 lõike 6 punkti b esimene ja teine lõik	=
Artikli 13 lõige 9	Artikli 17 lõike 6 punkti a kolmas lõik ja lõike 6 punkti b kolmas lõik	parandatud
Artikli 13 lõige 10	Artikli 17 lõige 7	=

Artikli 13 lõige 11	Artikli 17 lõige 9	=
Artikli 13 lõige 12	Artikli 17 lõige 10	=
Artikli 13 lõige 13	Artikli 17 lõige 11	=
Artikkel 14	Artikkel 69	parandatud
Artikli 15 lõige 1	Artikli 19 lõige 1	=
Artikli 15 lõige 2	Artikli 19 lõige 1	muudetud
Artikli 16 lõige 1	Artikli 20 lõige 1; artikli 62 punkt 1	parandatud
Artikli 16 lõige 2	Artikli 20 lõige 2	muudetud
Artikli 17 lõige 1	Artikkel 22a	parandatud
Artikli 17 lõige 2	Artikkel 21; artikli 62 punkt 1	muudetud
Artikkel 18	Artikkel 22; Artikli 62 punkt 1	muudetud
Artikli 19 punktid a ja b	Artikli 24 punktid a ja b	=
Artikli 19 punkt c	Artikli 24 punkt c	muudetud
Artikli 19 punkt d	Artikli 24 punkt d	=
Artikli 19 punkt e		uus
Artikli 19 punkt f ja teine lõik		uus
Artikkel 20	Artikkel 26	parandatud
Artikkel 21		uus
Artikli 22 lõige 1	Artikli 23 lõige 1	parandatud
Artikli 22 lõige 2	Artikli 23 lõige 1	parandatud
Artikli 22 lõige 3	Artikli 23 lõige 2	parandatud
Artikli 22 lõige 4	Artikli 23 lõike 3 punktid a–c	parandatud
Artikli 22 lõige 5	Artikli 23 lõike 3 teine ja kolmas lõik	parandatud
Artikkel 23	Artikli 23 lõige 4	parandatud
Artikkel 24	Artikli 23 lõige 5	muudetud

Artikli 25 lõige 1	Artikli 24 punkt e	muudetud
Artikli 25 lõige 2		uus
Artikli 26 lõiked 1 ja 2	Artikkel 27	muudetud
Artikli 26 lõige 3		uus
Artikli 27 lõike 1 esimene lause	Artikli 30 lõige 1; artikli 62 punkt 2	parandatud
Artikli 27 lõike 1 teine lause		uus
Artikli 27 lõike 2 esimene lõik	Artikli 30 lõige 2	=
Artikli 27 lõike 2 teine lõik		uus
Artikli 27 lõige 3	Artikli 30 lõige 3	=
Artikli 28 lõige 1	Artikli 30 lõike 4 esimene lõik; lõike 5 esimene ja teine lõik	muudetud
Artikli 28 lõige 2	Artikli 30 lõike 4 teine lõik, lõike 5 neljas lõik; artikli 62 punkt 2	parandatud
	Artikli 30 lõike 4 kolmas lõik	väljajäetud
Artikli 28 lõike 3 esimene ja teine lõik	Artikli 30 lõike 6 esimene lõik	muudetud
Artikli 28 lõike 3 kolmas lõik		uus
Artikli 28 lõike 3 neljas lõik	Artikli 30 lõike 6 esimese lõigu teine lause	muudetud
Artikli 28 lõige 4	Artikli 30 lõike 6 teine lõik	=
Artikli 28 lõige 5	Artikli 30 lõike 6 neljas lõik	muudetud
Artikkel 29	Artikkel 10	muudetud
Artikli 30 lõige 1	Artikli 11 lõige 1	parandatud
Artikli 30 lõige 2	Artikli 11 lõige 2	muudetud
Artikkel 31	Artikkel 28	muudetud
Artikkel 32	Artikkel 13	muudetud

Artikli 33 lõige 1	Artikli 48 lõige 1; Artikli 64 lõige 1	muudetud
Artikli 33 lõige 2	Artikli 48 lõiked 2 ja 3; Artikli 64 lõiked 1 ja 2	parandatud
Artikli 33 lõike 3 esimene lõik	Artikli 48 lõige 4; Artikli 64 lõige 1	muudetud
Artikli 33 lõike 3 teine lõik	Artikli 70 lõike 2 punkt f	=
Artikli 33 lõike 3 kolmas lõik		uus
Artikli 33 lõige 4		uus
Artikli 33 lõige 5	Artikli 48 lõige 5; Artikli 64 lõige 3	muudetud
Artikli 33 lõige 6	Artikli 48 lõige 6	parandatud
Artikli 33 lõige 7		uus
Artikkel 34		uus
Artikli 35 lõige 1	Artikli 1 lõige 13	muudetud
Artikli 35 lõige 2	Artikli 70 lõike 2 punktid c ja d	parandatud
Artikkel 36		uus
Artikkel 37		uus
Artikli 38 lõige 1	Artikkel 12	muudetud
Artikli 38 lõige 2		uus
Artikli 39 lõige 1	Artikli 40 lõiked 1 ja 2	muudetud
Artikli 39 lõige 2	Artikkel 42	=
Artikli 39 lõige 3		uus
Artikli 40 lõige 1	Artikli 1 lõike 9 punkt a; Artikli 45 lõige 2	muudetud
Artikli 40 lõige 2	Artikli 45 lõige 4	muudetud
Artikli 40 lõige 3		uus
Artikli 40 lõige 4		uus

Artikkel 41	Artikli 1 lõike 9 punkt b; Artikli 45 lõige 3	muudetud
Artikkel 42	Artikli 1 lõike 9 punkt c; Artikli 45 lõige 3	muudetud
Artikkel 43		uus
Artikli 44 punkt a	Artikli 40 lõike 3 punkt a	=
Artikli 44 punkt b	Artikli 40 lõike 3 punkt b	=
Artikli 44 punkt c	Artikli 40 lõike 3 punkt c	muudetud
Artikli 44 punkt d	Artikli 40 lõike 3 punkt c	muudetud
Artikli 44 punkt e	Artikli 40 lõike 3 punkt d	muudetud
Artikli 44 punkt f	Artikli 40 lõike 3 punkt e	=
Artikkel 44, punkt g	Artikli 40 lõike 3 punkt g	muudetud
Artikli 44 punkt h	Artikli 40 lõike 3 punkt h	muudetud
Artikli 44 punkt i	Artikli 40 lõike 3 punkt j	=
Artikli 44 punkt j	Artikli 40 lõike 3 punkt k	parandatud
Artikli 44 punkt k	Artikli 40 lõike 3 punkt l	parandatud
Artikli 44 teine ja kolmas lõik		uus
Artikli 44 neljas lõik;	Artikli 40 lõike 3 punkt g	parandatud
Artikli 45 lõike 1 esimene ja teine lõik	Artikli 14 lõige 1; Artikli 1 lõige 4	parandatud
Artikli 45 lõike 1 kolmas lõik		uus
Artikli 45 lõiked 2 kuni 5	Artikli 14 lõiked 2–4; artikli 40 lõike 3 punkt i	muudetud
Artikli 46 lõige 1	Artikli 1 lõige 5; Artikli 15 lõige 1	muudetud
Artikli 46 lõige 2	Artikli 15 lõige 2	muudetud
Artikli 46 lõige 3	Artikli 15 lõige 3	parandatud
Artikli 46 lõige 4	Artikli 15 lõige 4	muudetud

Artikli 46 lõige 5	Artikli 15 lõige 6	muudetud
Artikli 46 lõige 6		uus
Artikli 46 lõige 7	Artikli 15 lõike 7 kolmas lõik	=
Artikli 47 lõige 1	Artikli 1 lõige 6; Artikli 56 lõige 1	muudetud
Artikli 47 lõike 2 esimene lõik	Artikli 56 lõike 2 esimene lõik	=
Artikli 47 lõike 2 teine lõik	Artikli 56 lõike 2 teine lõik	parandatud
Artikli 47 lõige 3	Artikli 56 lõike 2 kolmas lõik	parandatud
Artikli 47 lõige 4	Artikli 56 lõige 3	parandatud
Artikli 47 lõige 5	Artikli 56 lõige 4	parandatud
Artikli 47 lõige 6	Artikli 56 lõige 5	parandatud
Artikli 47 lõige 7	Artikli 56 lõige 6	=
Artikli 47 lõige 8	Artikli 56 lõige 7	parandatud
Artikli 47 lõige 9	Artikli 56 lõike 8 esimene lõik	=
Artikkel 48		uus
Artikli 49 lõige 1	Artikli 29 lõige 1	muudetud
Artikli 49 lõige 2		uus
Artikli 49 lõige 3	Artikli 29 lõige 2	muudetud
Artikli 49 lõige 4		uus
Artikli 49 lõige 5	Artikli 29 lõige 2	muudetud
Artikli 49 lõige 6		uus
Artikkel 50		uus
Artikkel 51		uus
Artikkel 52		uus
Artikli 53 lõige 1	Põhjendus 15	muudetud
Artikli 53 lõige 2		uus

Artikli 54 lõige 1	Artikli 34 lõige 1	muudetud
Artikli 54 lõige 2	Artikli 34 lõige 2	parandatud
Artikli 54 lõige 3	Artikli 34 lõige 3	parandatud
Artikli 54 lõige 4	Artikli 34 lõige 8	=
Artikli 54 lõige 5	Artikli 34 lõige 4	parandatud
Artikli 54 lõige 6	Artikli 34 lõige 5	muudetud
Artikli 55 lõige 1	Artikli 34 lõige 6	muudetud
Artikli 55 lõige 2	Artikli 34 lõige 6	parandatud
Artikli 56 lõige 1	Artikli 34 lõiked 4, 5, 6 ja 7	muudetud
Artikli 56 lõige 2	Artikli 34 lõiked 4, 5 ja 6	muudetud
Artikli 56 lõige 3	Artikli 34 lõige 7	parandatud
Artikli 56 lõige 4		uus
Artikkel 57	Artikkel 35	muudetud
Artikli 58 lõige 1	Artikli 36 lõige 1	muudetud
Artikli 58 lõige 2	Artikli 36 lõige 2	parandatud
Artikkel 59		uus
Artikli 60 lõige 1	Artikli 45 lõige 1	parandatud
Artikli 60 lõige 2	Artikli 45 lõige 9	muudetud
	Artikli 45 lõige 10	väljajäetud
Artikli 61 lõige 1	Artikli 41 lõiked 1 ja 2	parandatud
Artikli 61 lõige 2	Artikli 42 lõige 3; Artikli 44 lõige 1	parandatud
Artikkel 62	Artikli 41 lõige 3	parandatud
Artikkel 63	Artikli 42 lõike 1 punkt c; Artikli 44 lõige 1	parandatud
Artikli 64 lõige 1	Artikli 43 lõike 1 esimene lõik; Artikli 44 lõige 1	parandatud
Artikli 64 lõige 2	Artikli 43 lõike 1 teine ja	muudetud

	kolmas lõik	
Artikli 64 lõige 3	Artikli 43 lõiked 2 ja 3	muudetud
Artikli 64 lõige 4	Artikli 43 lõige 5	parandatud
Artikli 65 lõige 1	Artikli 44 lõige 1; Artikli 70 lõike 1 punkt b	muudetud
Artikli 65 lõige 2	Artikli 44 lõiked 2, 3 ja lõike 4 teine lõik	muudetud
Artikli 65 lõige 3	Artikli 44 lõike 4 esimene lõik	parandatud
Artikli 65 lõige 4		uus
Artikli 65 lõige 5	Artikli 44 lõiked 6 ja 7	muudetud
Artikli 65 lõige 6	Artikli 44 lõige 8	muudetud
Artikli 66 lõige 1	Artikli 44 lõike 5 esimene lõik	muudetud
Artikli 66 lõiked 2 ja 3	Artikli 44 lõike 5 teine ja kolmas lõik	parandatud
Artikli 67 lõige 1	Artikli 45 lõige 6	muudetud
Artikli 67 lõige 2	Artikli 46 lõige 2	muudetud
Artikli 68 lõige 1	Artikli 47 lõike 1 esimene lause	parandatud
Artikli 68 lõige 2	Artikli 47 lõike 1 teine lause	parandatud
Artikli 69 lõige 1	Artikli 49 lõige 1	parandatud
Artikli 69 lõige 2	Artikli 49 lõike 2 esimene ja teine lõik	parandatud
Artikli 69 lõige 3	Artikli 49 lõike 2 kolmas lõik	=
Artikli 69 lõiked 4, 5 ja 6	Artikli 49 lõiked 3, 4 ja 5	=
Artikli 70 lõige 1	Artikli 51 lõige 1	parandatud
Artikli 70 lõige 2	Artikli 51 lõige 2	=
Artikli 70 lõige 3	Artikli 52 lõige 1	=
Artikli 70 lõige 4	Artikli 51 lõige 3	parandatud
Artikli 70 lõige 5		uus

Artikli 70 lõige 6		uus
Artikli 70 lõige 7		uus
Artikli 71 lõige 1	Artikli 53 lõige 1	=
Artikli 71 lõige 2	Artikli 53 lõige 2	parandatud
Artikli 71 lõige 3	Artikli 53 lõige 6	=
Artikli 71 lõige 4	Artikli 53 lõige 7	=
Artikli 71 lõige 5	Artikli 53 lõige 9	parandatud
Artikli 71 lõige 6		uus
Artikli 72 lõige 1	Artikli 54 lõiked 1 ja 2	parandatud
Artikli 72 lõige 2	Artikli 54 lõige 3	parandatud
Artikli 73 lõige 1	Artikli 53 lõiked 4 ja 5	muudetud
Artikli 73 lõige 2	Artikli 54 lõiked 5 ja 6	muudetud
Artikli 73 lõige 3		uus
Artikli 74 lõige 1	Artikli 53 lõige 3; Artikli 54 lõige 4	parandatud
Artikli 74 lõige 2		uus
Artikli 74 lõige 3	Artikli 53 lõige 3; Artikli 54 lõige 4	muudetud
Artikli 75 lõige 1	Artikli 52 lõige 2	muudetud
Artikli 75 lõige 2	Artikli 52 lõige 3	muudetud
Artikli 75 lõige 3		uus
Artikli 76 lõige 1	Artikli 55 lõige 1	muudetud
Artikli 76 lõige 2	Artikli 55 lõike 1 punkt a	muudetud
Artikli 76 lõige 3		uus
Artikli 76 lõige 4	Põhjendus 1; põhjenduse 55 kolmas lõik	muudetud
Artikli 76 lõige 5		muudetud
Artikkel 77		uus

Artikkel 78		uus
Artikli 79 lõige 1	Artikli 57 lõige 1	muudetud
Artikli 79 lõige 2	Artikli 57 lõige 1	parandatud
Artikli 79 lõike 3 punkt a	Artikli 57 lõike 1 teise lõigu punkt a	=
Artikli 79 lõike 3 punkt b	Artikli 57 lõike 1 teise lõigu punkt b	=
Artikli 79 lõike 3 punkt c	Artikli 57 lõike 1 teise lõigu punkt c	=
Artikli 79 lõike 3 punkt d	Artikli 57 lõike 1 teise lõigu punkt d	muudetud
Artikli 79 lõike 3 punkt e	Artikli 57 lõike 1 teise lõigu punkt e	=
Artikli 79 lõike 4 esimene ja teine lõik	Artikli 57 lõige 2	muudetud
Artikli 79 lõike 4 kolmas lõik		uus
Artikli 79 lõige 5	Artikli 57 lõige 3	parandatud
Artikli 79 lõige 6		uus
	Artikkel 58; Artikkel 59	väljajäetud
Artikkel 80	Artikkel 38	muudetud
Artikli 81 lõige 1	Artikli 37 esimene lause	=
Artikli 81 lõige 2		uus
Artikli 81 lõige 3	Artikli 37 teine lause	parandatud
Artikli 82 lõiked 1–5 ja 7		uus
Artikli 82 lõige 6	Artikli 40 lõike 3 punkt f	muudetud
Artikkel 83		uus
Artikkel 84		uus
Artikkel 85		uus
Artikkel 86		uus

Artikkel 87	Artikkel 60	=
Artikkel 88	Artikkel 61	parandatud
Artikli 89 lõige 1	Artikli 63 lõike 1 esimene lõik	parandatud
Artikli 89 lõike 2 esimene ja teine lõik	Artikli 63 lõike 1 esimene lõik; teise lõigu esimene lause	parandatud
Artikli 89 lõike 2 kolmas lõik	Artikli 63 lõike 1 teise lõigu teine lause	muudetud
Artikli 89 lõige 3	Artikli 63 lõige 2	parandatud
Artikkel 90	Artikkel 65	=
Artikkel 91	Artikkel 66	=
Artikkel 92	Artikli 72 esimene lõik	parandatud
Artikli 93 lõige 1	Artikli 72 teine lõik	muudetud
Artikli 93 lõiked 2–8		uus
Artikkel 94	Artikkel 50	muudetud
Artikli 95 lõiked 1–3	Artikkel 67	muudetud
Artikli 95 lõige 4		uus
Artikli 95 lõige 5	Artikli 70 lõike 1 punkt c	parandatud
Artikli 95 lõige 6	Artikli 67 lõige 3	muudetud
Artikkel 96		uus
Artikkel 97		uus
Artikkel 98	Artikli 68 lõiked 3 ja 4	muudetud
Artikkel 99	Artikli 68 lõige 5	muudetud
Artikli 100 lõige 1	Artikli 68 lõige 1	parandatud
Artikli 100 lõige 2	Artikli 68 lõige 3	parandatud
Artikli 101 lõige 1	Artikli 71 lõige 1	parandatud
Artikli 101 lõige 2	Artikli 71 lõige 2	=
Artikkel 102	Artikkel 73	parandatud

Artikkel 103		uus
Artikkel 104, artikkel 105	Artikkel 74; Artikkel 75	=
	I–X lisa	väljajäetud
I lisa (v.a esimene lause)	XII lisa (v.a joonealune märkus 1)	=
I lisa esimene lause	XII lisa joonealune märkus 1	muudetud
II lisa		uus
III lisa punktid A, B, C, E, F, G, H, I ja J	XI lisa	parandatud
III lisa punkt D		uus
IV lisa punktid a–g	XXIV lisa punktid b–h	=
IV lisa punkt h		uus
V lisa		uus
VI lisa	XV lisa	muudetud
VII lisa	Artikli 56 lõike 3 punktid a–f	=
VII lisa, v.a punkt 4.	XXI lisa	parandatud
VIII lisa punkt 4	XXI lisa	muudetud
IX lisa	XX lisa	muudetud
X lisa	XIV lisa	muudetud
XI lisa	XIII lisa	muudetud
XII lisa	XVI lisa	muudetud
XIII lisa punkt 1	Artikli 47 lõige 4	parandatud
XIII lisa punkt 2	Artikli 47 lõige 5	parandatud
XIV lisa	XXIII lisa	muudetud
XV lisa		uus
XVI lisa	XVI lisa	muudetud
XVII lisa	XVII lisa	muudetud

XVIII lisa		uus
XIX lisa	XVIII lisa	muudetud
XX lisa	XIX lisa	muudetud
XI lisa	XXVI lisa	muudetud
	XXII lisa	väljajäetud
	XXV lisa	väljajäetud